ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik BiH", br. 3/2003, 32/2003 - ispr, 36/2003, 26/2004, 63/2004, 13/2005, 48/2005, 46/2006, 29/2007, 53/2007, 58/2008, 12/2009, 16/2009, 53/2009 - dr. zakon, 93/2009, 72/2013 i 65/2018)

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik BiH", br. 3/2003, 32/2003 - ispr, 36/2003, 26/2004, 63/2004, 13/2005, 48/2005, 46/2006, 29/2007, 53/2007, 58/2008, 12/2009, 16/2009, 53/2009 - dr. zakon, 93/2009, 72/2013 i 65/2018)

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

GLAVA I - OSNOVNA NAČELA

Član 1

Predmet i primjena ovog zakona

Ovim zakonom utvrđuju se pravila krivičnog postupka po kojima je dužan postupati Sud Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud), glavni tužilac Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilac) i drugi učesnici u krivičnom postupku predviđeni ovim zakonom, kada postupaju u krivičnim stvarima.

Član 2

Princip zakonitosti

(1) Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju obezbijediti da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH) i u drugim zakonima Bosne i Hercegovine u kojima su propisana krivična djela i u zakonom propisanom postupku.

(2) Prije donošenja pravosnažne presude osumnjičeni, odnosno optuženi može biti ograničen u svojoj slobodi i drugim pravima samo pod uslovima koje propisuje ovaj zakon.

(3) Za krivična djela koja su u nadležnosti Suda samo taj sud može izreći krivičnopravnu sankciju u postupku koji je pokrenut i proveden po ovom zakonu, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 3

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

(1) Svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivnja.

(2) Sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima zavisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, Sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

Član 4

Ne bis in idem

Niko ne može biti ponovno suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravosnažna sudska odluka.

Član 5

Prava lica lišenog slobode

(1) Lice lišeno slobode mora se na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima lišenja slobode i istovremeno poučiti da nije dužno dati iskaz, niti odgovarati na postavljena pitanja, da ima pravo uzeti branioca kojeg može samo izabrati, kao i o tome da ima pravo da njegova porodica, konzularni

službenik strane države čiji je državljanin ili drugo lice koje ono odredi budu obaviješteni o njegovom lišenju slobode.

(2) Licu koje je lišeno slobode postaviće se branilac na njegov zahtjev ako zbog svog imovnog stanja ne može snositi troškove odbrane.

Član 6

Prava osumnjičenog, odnosno optuženog

(1) Osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega i da njegov iskaz može biti korišćen kao dokaz u daljnjem toku postupka.

(2) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičeni, odnosno optuženi nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Član 7

Pravo na odbranu

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branioca koga sam izabere.

(2) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branioca, postaviće mu se branilac kad je to određeno ovim zakonom.

(3) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora obezbijediti dovoljno vremena za pripremanje odbrane.

Član 8

Jezik i pismo

(1) U krivičnom postupku u ravnopravnoj su upotrebi službeni jezici Bosne i Hercegovine - bosanski, hrvatski i srpski jezik, kao i oba pisma - ćirilica i latinica.

(2) Stranke, svjedoci i ostali učesnici u postupku imaju pravo služiti se maternjim jezikom ili jezikom koji razumiju. Ako lice ne razumije jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine, obezbijediće se

usmeno prevođenje onoga što ono, odnosno drugi iznose, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.

(3) O pravima iz stava 2. ovog člana poučiće se prije prvog ispitivanja lica iz stava 2. ovog člana koje se tih prava mogu odreći ako znaju jezik na kome se vodi postupak. U zapisniku će se zabilježiti da je data pouka i izjava učesnika na datu pouku.

(4) Prevođenje vrši sudski tumač.

Član 9

Upućivanje i dostavljanje pismena

(1) Pozive, odluke i druga pismena upućuje Sud i drugi organi koji učestvuju u postupku na službenim jezicima iz člana 8. stava 1. ovog zakona.

(2) Podnesci se dostavljaju Sudu i drugim organima koji učestvuju u postupku na službenim jezicima iz člana 8. stava 1. ovog zakona.

(3) Licu koje je lišeno slobode ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obaveznom psihijatrijskom liječenju, odnosno obaveznom liječenju od zavisnosti, dostaviće se i prevod pismena iz st. 1. i 2. ovog člana, na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije.

Član 10

Zakonitost dokaza

(1) Zabranjeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo kojeg drugog lica koje učestvuje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.

(2) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.

(3) Sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima koji su dobijeni na osnovu dokaza iz st. 2. ovog člana.

Član 11

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Lice koje je neopravdano osuđeno za krivično djelo ili je bez osnova lišeno slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz budžetskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Član 12

Pouka o pravima

Osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugo lice koje učestvuje u postupku, koje bi iz neznanja moglo propustiti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristili svojim pravima, Sud, Tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku poučiće o pravima koja im po ovom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Član 13

Pravo na suđenje bez odlaganja

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred Sud i da mu bude suđeno bez odlaganja.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogući svaku zloupotrebu prava koja pripadaju licima koja učestvuju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

Član 14

Jednakost u postupanju

(1) Sud je dužan da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.

(2) Sud, Tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.

Član 15

Slobodna ocjena dokaza

Pravo Suda, Tužioca i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije

vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Član 16

Princip akuzatornosti

Krivični postupak se može pokrenuti i provesti samo po zahtjevu Tužioca.

Član 17

Princip legaliteta krivičnog gonjenja

Tužilac je dužan preduzeti krivično gonjenje ako postoje dokazi da je učinjeno krivično djelo, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 18

Posljedice pokretanja postupka

Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice. Ako se radi o krivičnim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira je li postala pravosnažna.

Član 19

Prethodna pitanja

(1) Ako primjena krivičnog zakona zavisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za čije je odlučivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, Sud kad sudi u krivičnom predmetu može sam odlučiti i o tom pitanju po odredbama koje važe za dokazivanje u krivičnom postupku. Odluka Suda o ovom pravnom pitanju ima učinak samo u krivičnom predmetu koji ovaj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvom prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, takva odluka ne veže Sud u pogledu ocjene je li učinjeno određeno krivično djelo.

GLAVA II - ZNAČENjE IZRAZA

Član 20

Osnovni pojmovi

Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

a) **"Osumnjičeni"** je lice za koje postoje osnovi sumnje da je počinilo krivično djelo,

b) **"Optuženi"** je lice protiv kojeg je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena,

c) **"Osuđeni"** je lice za koje je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je krivično odgovorno za određeno krivično djelo.

d) **"Sudija za prethodni postupak"** je sudija koji u toku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom,

e) **"Sudija za prethodno saslušanje"** je sudija koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlašćenja koja pripadaju sudiji za aprethodni postupak,

f) **"Stranke"** su Tužilac i osumnjičeni, odnosno optuženi,

g) **"Ovlašćeno službeno lice"** je lice koje ima odgovarajuća ovlaštenja unutar policijskih organa u Bosni i Hercegovini, uključujući Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Državnu graničnu službu, sudsku i finansijsku policiju, kao i unutar carinskih organa, poreskih organa i organa vojne policije u Bosni i Hercegovini. Pod ovlašćenim službenim licima smatraju se i stručni saradnici odnosno istražioci Tužilaštva BiH koji rade po ovlaštenjima Tužioca.

h) **"Oštećeni"** je lice kojem je lično ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo,

i) **"Pravna lica"** su lica koja su kao takva definisana u KZ BiH, uključujući: korporacije, preduzeća, udruženja, firme i partnerstva i druga privredna društva,

j) **"Istraga"** obuhvata aktivnosti preduzete od strane Tužioca ili ovlašćenog službenog lica u skladu s ovim zakonom, uključujući prikupljanje i čuvanje izjava i dokaza,

k) **"Unakrsno ispitivanje"** je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branioca, koja nije pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

l) **"Direktno ispitivanje"** je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branioca, koja je pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

m) **"Osnovana sumnja"** je viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upućuju na zaključak da je izvršeno krivično djelo,

n) **"Zabilješke"** i **"spisi"** su slova, riječi ili brojke ili njihov ekvivalent, zapisane rukopisom, otkucane pisaćom mašinom, odštampane,fotokopirane, fotografisane, zabilježene magnetskim impulsima, mehanički ili elektronski ili nekim drugim oblikom sakupljanja podataka,

o) **"Fotografije"** su fotografski, digitalni i rendgenski snimci, video trake i filmovi,

p) **"Original"** je sam spis ili snimak ili sličan ekvivalent kojim se ostvaruje isto djejstvo od strane lica koje ga piše, snima ili izdaje. "Original" fotografija uključuje negativ i sve kopije. Ako su podaci pohranjeni u kompjuteru ili sličnom uređaju za automatsku obradu podataka, original je i svaki odštampani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak,

r) **"Kopija"** je preslikavanje originala ili matrice, uključujući uvećanja i umanjenja, mehaničkim ili elektronskim presnimavanjem, hemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reprodukuje original,

s) **"Telekomunikacijska adresa"** je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili e-mail ili internet adresa koju posjeduje ili koristi određeno lice,

t) **"Supružnik"** i **"vanbračni partner"** su ona lica koja takav status imaju prema porodičnom pravu,

u) **"Kompjuterski sistem"** je svaka naprava ili grupa međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovu

programa automatski obrađuju podatke,

v) **"Kompjuterski podaci"** su svako iskazivanje činjenica, informacija ili koncepata u obliku prikladnom za obradu u kompjuterskom sistemu, uključujući i program koji je u stanju da prouzrokuje da kompjuterski sistem obavi određenu funkciju.

GLAVA III - PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SARADNjA

Član 21

Obaveza pružanja pravne pomoći i službena saradnja

(1) Svi sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine dužni su da pruže pravnu pomoć Sudu.

(2) Svi organi vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, dužni su službeno sarađivati sa Sudom, Tužiocem i drugim organima koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 22

Pružanje pravne pomoći i službene saradnje

(1) Sud Bosne i Hercegovine će uputiti zahtjev za pružanje pravne pomoći, odnosno za službenu saradnju nadležnom sudu, odnosno organu vlasti.

(2) Pružanje pravne pomoći i službena saradnja sprovode se bez naknade.

(3) Stav 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na zahtjeve koje je Tužilac uputio prema tužilaštvu ili drugim organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj ili Brčko Distriku Bosne i Hercegovine.

GLAVA IV - NADLEŽNOSTSUDA

Odjeljak 1 - Stvarna nadležnost i sastav Suda

Član 23

Stvarna nadležnost Suda

(1) Sud je nadležan:

a) da sudi u prvom stepenu u krivičnim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom,

b) da odlučuje o žalbama protiv odluka donesenih u prvom stepenu,

c) da odlučuje o ponavljanju krivičnog postupka u slučajevima propisanim ovim zakonom,

d) da rješava sukob nadležnosti u krivičnim stvarima između sudova Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, kao i sudova entiteta i sudova Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,

e) da odlučuje o pitanjima koja se tiču provođenja međunarodnih i međuentitetskih krivičnih propisa, uključujući i odnose s Interpolom i drugim međunarodnim policijskim organima, kao i o transferu osuđenog lica, izdavanju i predaji lica po zahtjevu bilo kojeg organa na teritoriji Bosne i Hercegovine, druge države, odnosno međunarodnog suda ili tribunala,

f) da obavlja i druge poslove propisane zakonom.

(2) Ako je isto lice počinilo više krivičnih djela, pa je za neka od tih djela nadležan Sud, a za neka drugi sudovi, prioritet ima suđenje pred Sudom.

Član 24

Sastav Suda

(1) U prvom stepenu sudi vijeće krivičnog odjeljenja Suda sastavljeno od trojice sudija.

(2) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do deset godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom sudi sudija pojedinac.

(3) U drugom stepenu sudi vijeće apelacionog odjeljenja Suda sastavljeno od trojice sudija.

(4) U trećem stepenu sudi vijeće Apelacionog odjeljenja Suda sastavljeno od trojice sudija.

(5) O zahtjevu za ponavljanje postupka odlučuje vijeće krivičnog odjeljenja sastavljeno od trojice sudija.

(6) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, predsjednik Suda i predsjednik vijeća odlučuju u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

(7) U vijeću sastavljenom od trojice sudija Sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim zakonom i donosi druge odluke izvan glavnog pretresa.

Odjeljak 2 - Spajanje i razdvajanje postupka

Član 25

Spajanje postupka

(1) Sud će, po pravilu, odlučiti da se provede jedinstveni postupak i donese jedna presuda u slučaju kada je isto lice optuženo za više krivičnih djela ili kada je više lica učestvovalo u izvršenju istog krivičnog djela.

(2) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu i u slučaju kad je više lica optuženo za više krivičnih djela, ali samo ako između izvršenih krivičnih djela postoji međusobna veza.

(3) Sud može odlučiti provesti jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu ako se pred ovim sudom vode odvojeni postupci protiv istog lica za više krivičnih djela ili protiv više lica za isto krivično djelo.

(4) O spajanju postupka odlučuje rješenjem sudija, odnosno vijeće. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje - nije dopuštena žalba.

Član 26

Razdvajanje postupka

(1) Sud može iz važnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti do završetka glavnog pretresa odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudija, odnosno vijeće, po saslušanju stranaka i branioca.

(3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

Odjeljak 3 - Prenošenje vođenja postupka i posljedice nenadležnosti

Član 27

Prenošenje vođenja postupka

(1) Ako postoje važni razlozi, Sud može vođenje postupka za krivično djelo iz svoje nadležnosti, prenijeti rješenjem sudu na čijem je području krivično djelo izvršeno ili pokušano. Vođenje postupka se može prenijeti najkasnije do zakazivanja glavnog pretresa.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana može se donijeti i na prijedlog stranaka ili branioca za sva krivična djela iz nadležnosti Suda, izuzev za krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine.

Član 27a

Prenošenje vođenja postupka za krivična djela iz Glave XVII KZBiH

(1) Ako se postupak vodi za krivična djela iz čl. 171. do 183. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, Sud može vođenje postupka rješenjem prenijeti drugom sudu na čijem je području pokušano ili izvršeno krivično djelo, najkasnije do zakazivanja glavnog pretresa, a uzimajući u obzir težinu krivičnog djela, svojstva počinioca i ostale okolnosti bitne za ocjenu složenosti predmeta.

(2) Sud rješenje iz stava (1) ovog člana može donijeti i na predlog stranaka ili branioca, a u fazi istrage samo na predlog tužioca.

(3) Rješenje iz stava (1) ovog člana donosi Vijeće sastavljeno od trojice sudija iz člana 24. stav (7) ovog zakona. Protiv rješenja Vijeća žalba nije dopuštena.

Član 28

Posljedice nenadležnosti

(1) Sud je dužan paziti na svoju nadležnost i čim primjeti da nije nadležan oglasiti se nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja ustupiti predmet nadležnom sudu, ali je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

(2) Sud kome je predmet ustupljen dužan je provesti postupak i donijeti odluku.

GLAVA V - IZUZEĆE

Član 29

Razlozi za izuzeće

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

a) ako je oštećen krivičnim djelom,

b) ako mu je osumnjičeni odnosno optuženi, njegov branilac, Tužilac, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili punomoćnik, bračni odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena,

c) ako je s osumnjičenim, odnosno optuženim, njegovim braniocem, Tužiocem ili oštećenim u odnosu staraoca, staranika, usvojioca, usvojenika, hranioca ili hranjenika,

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, ili je postupao kao Tužilac, branilac, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak,

e) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom,

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Član 30

Izuzeće po zahtjevu stranke ili branioca

(1) Izuzeće predsjednika Suda i sudije može tražiti stranka ili branilac.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti do početka glavnog pretresa, a ako se za razlog izuzeća iz člana 29. tačke a) do e) ovog zakona saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.

(3) Zahtjev za izuzeće sudije vijeća apelacionog odjeljenja stranka ili branilac mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

(4) Stranke ili branilac mogu tražiti izuzeće samo poimenično određenog sudije koji postupa u predmetu.

(5) Stranka ili branilac dužni su u zahtjevu navesti okolnosti zbog kojih smatraju da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu ponovo navoditi razlozi koji su isticani u zahtjevu za izuzeće koji je ranije odbijen.

Član 31

Postupak za izuzeće

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz člana 29. tač. a) do e. ovog zakona, sudija je dužan prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika Suda. Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 29. tačke f) ovog zakona, izvjestiće o tome predsjednika Suda.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika Suda - o njihovom izuzeću i zamjeni odlučuje opšta sjednica Suda.

Član 32

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

(1) O zahtjevu za izuzeće iz člana 30. ovog zakona odlučuje opšta sjednica Suda.

(2) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribaviće se izjava sudije, odnosno predsjednika Suda, a po potrebi provesće se i drugi izviđaji.

(3) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeće žalba nije dopuštena.

(4) Ako je zahtjev za izuzeće iz člana 29. tačka f) ovog zakona podnesen poslije početka glavnog pretresa ili ako je postupljeno protivno odredbama člana 30. st. 4. i 5. ovog zakona, zahtjev će se odbaciti u cjelini, odnosno djelimično. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi vijeće. U donošenju tog rješenja ne može učestvovati sudija čije se izuzeće traži. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dopuštena žalba.

Član 33

Valjanost radnji preduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Kad sudija sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 29. tačka f) ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Član 34

Izuzeće Tužioca i drugih učesnika u postupku

(1) Odredbe o izuzeću sudije shodno se primjenjuju i na Tužioca i lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da ga zastupaju u postupku, zapisničare, sudske tumače, stručna lica, kao i na vještake, ako za njih nije što drugo određeno.

(2) Tužilac odlučuje o izuzeću lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da ga zastupaju u krivičnom postupku. O izuzeću Tužioca odlučuje kolegij Tužilaštva.

(3) O izuzeću zapisničara, sudskog tumača, stručnog lica i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudija, a do podizanja optužnice tužilac.

(4) Kada ovlašćena službena lica preduzimaju istražne radnje na osnovu ovog zakona, o njihovom izuzeću odlučuje Tužilac. Ako prilikom preduzimanja radnje učestvuje zapisničar, o njegovom izuzeću odlučuje službeno lice koje preduzima radnju.

GLAVA VI - TUŽLAC

Član 35

Prava i dužnosti

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost Tužioca je otkrivanje i gonjenje počinilaca krivičnih djela koja su u nadležnosti Suda.

(2) Tužilac ima pravo i dužan je da:

a) odmah po saznanju da postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo preduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i sprovođenja istrage, pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i

nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlašćenih službenih lica vezanim za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza,

b) sprovede istragu u skladu s ovim zakonom,

c) daje imunitet u skladu s članom 84. ovog zakona,

d) zahtijeva dostavljanje informacija od strane državnih organa, preduzeća, pravnih i fizičkih lica u Bosni i Hercegovini,

e) izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi u skladu s ovim zakonom,

f) naredi ovlašćenom službenom licu da izvrši naredbu izdatu od strane Suda u skladu s ovim zakonom,

g) utvrđuje činjenice potrebne za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu u skladu sa članom 197. ovog zakona i o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u skladu sa članom 392. ovog zakona,

h) predlaže izdavanje kaznenog naloga u skladu s članom 334. ovog zakona,

i) podiže i zastupa optužnicu pred Sudom,

j) podnosi pravne lijekove,

k) obavlja i druge poslove određene zakonom.

(3) U skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, svi organi koji učestvuju u istrazi dužni su da o svakoj preduzetoj radnji obavijeste Tužioca i da postupe po svakom njegovom zahtjevu.

Član 36

Preduzimanje radnji

Tužilac preduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašćen sam ili preko lica koja su na osnovu zakona obavezna da postupaju po njegovom zahtjevu u krivičnom postupku.

Član 37

Davanje uputstava

Za ostvarivanje svojih prava i dužnosti, Tužilac može u konkretnim predmetima koja su u nadležnosti Suda davati potrebna uputstva tužilaštvima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 38

Princip mutabiliteta

Tužilac može odustati od gonjenja do završetka glavnog pretresa, a u postupku pred vijećem apelacionog odjeljenja - kada je to predviđeno ovim zakonom.

GLAVA VII - BRANILAC

Član 39

Pravo na branioca

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati branioca u toku cijelog postupka.

(2) Za branioca se može uzeti advokat pod uslovima koji su propisani Zakonom o Sudu Bosne i Hercegovine.

(3) Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branioca, osumnjičenom, odnosno optuženom, osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu branioca uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni odnosno vanbračni drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stepena, usvojilac, usvojenik, brat, sestra ili hranilac.

(4) Branilac mora predati punomoć za zastupanje prilikom preduzimanja prve radnje u postupku.

Član 40

Broj branilaca

(1) Više osumnjičenih, odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branioca, osim ako branioca postavlja Sud u skladu s čl. 45. i 46. ovog zakona.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati više branilaca, ali samo jedan od njih će imati status glavnog branioca, o čemu će se osumnjičeni, odnosno optuženi izjasniti. Smatra se da je odbrana obezbijeđena kada u postupku učestvuje jedan od branilaca.

Član 41

Ko ne može biti branilac

(1) Branilac ne može biti oštećeni, bračni odnosno vanbračni drug oštećenog ili Tužioca, niti njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena ili po tazbini do drugog stepena.

(2) Branilac koji je pozvan kao svjedok, ne može biti branilac u tom predmetu.

(3) Branilac ne može biti lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija ili Tužilac.

Član 42

Isključenje branioca iz postupka

(1) Razlog za isključenje branioca postoji i u pogledu lica koje zloupotrebljava kontakt s osumnjičenim, odnosno optuženim koji je u pritvoru kako bi osumnjičeni, odnosno optuženi počinio krivično djelo ili ugrozio sigurnost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana osumnjičeni, odnosno optuženi će se pozvati da u određenom roku uzme drugog branioca.

(3) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane sam ne uzme branioca ili branioca ne angažuju lica iz člana 39. stava 3. ovog zakona, postupit će se na način predviđen u članu 45. stavu 4. ovog zakona.

(4) U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana, novom braniocu će se ostaviti dovoljno vremena za pripremu odbrane osumnjičenog, odnosno optuženog.

(5) Za vrijeme trajanja isključenja, branilac ne može braniti osumnjičenog, odnosno optuženog u drugom postupku. Branilac ne može braniti druge osumnjičene, odnosno optužene u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

Član 43

Postupak isključenja branioca

(1) Odluka o isključenju branioca donosi se na posebnom saslušanju kome prisustvuju Tužilac, osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac i predstavnik advokatske komore čiji je branilac član.

(2) Postupak isključenja se može provesti i bez branioca ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za saslušanje bio upozoren da će se postupak voditi i u njegovoj odsutnosti. O saslušanju se sastavlja zapisnik.

Član 44

Rješenje o isključenju

(1) Rješenje o isključenju iz člana 43. ovog zakona prije početka glavnog pretresa donosi vijeće (član 24. stav 7.), a na glavnom pretresu sudija, odnosno vijeće. U postupku pred vijećem apelacionog odijeljenja rješenje o isključenju branioca donosi vijeće nadležno za odlučivanje u apelacionom postupku.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dopuštena.

(3) Ako je branilac isključen iz postupka, može mu se narediti da snosi troškove nastale zbog prekida ili odlaganja postupka.

Član 45

Kada osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca

(1) Osumnjičeni mora imati branioca već prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluh ili ako je osumnjičen za krivično djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca prilikom izjašnjenja o predlogu za određivanje pritvora, za vrijeme dok pritvor traje.

(3) Nakon podizanja optužnice za krivično djelo za koje se može izreći deset godina zatvora ili teža kazna, optuženi mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(4) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane ne uzme sam branioca, ili branioca ne angažuju lica iz člana 39. stav 3. ovog zakona, branioca će mu postaviti sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća. U ovom slučaju, osumnjičeni, odnosno optuženi

ima pravo na branioca do pravosnažnosti presude, a ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora - i u postupku po pravnom lijeku.

(5) Branilac će biti postavljen osumnjičenom, odnosno optuženom ako Sud utvrdi da je to zbog složenosti predmeta, mentalnog stanja osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugih okolnosti u interesu pravde.

(6) U slučaju postavljanja branioca, osumnjičeni, odnosno optuženi će se prvo pozvati da sam izabre branioca sa predočene liste. Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne izabere branioca sa predočene liste, branioca će postaviti Sud redoslijedom sa liste advokata.

(7) Ako pozvani advokat nije u mogućnosti da preuzme odbranu, Sud poziva sljedećeg advokata sa liste advokata. Sud obavještava nadležnu advokatsku komoru o odbijanju pozvanog advokata da preuzme odbranu po službenoj dužnosti.

Član 46

Postavljanje branioca zbog slabog imovnog stanja

(1) Kad ne postoje uslovi za obaveznu odbranu, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom će se, na njegov zahtjev, postaviti branilac, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove odbrane.

(2) Zahtjev za postavljanje branioca iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u toku cijelog krivičnog postupka. Branioca postavlja sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća, u skladu sa članom 45. stav (6) nakon što je osumnjičenom, odnosno optuženom prvo pružena prilika da sa predočene liste izabere branioca.

(3) Zahtjev za postavljanje branioca zbog slabog imovinskog stanja evidentira se u spisu. Sud će na osnovu utvrđenog imovinskog stanja osumnjičenog odnosno optuženog donijeti odluku o zahtjevu bez odgađanja.

Član 47

Pravo branioca da pregleda spise i dokumentaciju

(1) U toku istrage, branilac ima pravo da razmatra spise i razgleda pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičenom. Ovo pravo se braniocu može uskratiti ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, tužilac će istovremeno sa predlogom za određivanje pritvora sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje, dostaviti i dokaze bitne za procjenu zakonitosti pritvora i radi obavještavanja branioca.

(3) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, optuženi odnosno branilac imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(4) Sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće kao i Tužilac dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje informacije ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na suđenju, staviti ih na uvid braniocu, osumnjičenom, odnosno optuženom.

(5) U slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana, branilac, osumnjičeni, odnosno optuženi može izvršiti fotokopiranje svih spisa i dokumenata.

Član 48

Komunikacija osumnjičenog, odnosno optuženog s braniocem

(1) Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru, ima pravo odmah komunicirati s braniocem, usmeno ili pismeno.

(2) Tokom razgovora osumnjičeni, odnosno optuženi i branilac mogu biti posmatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Član 49

Razrješenje postavljenog branioca

(1) Umjesto postavljenog branioca, osumnjičeni, odnosno optuženi može sam uzeti drugog branioca. U tom slučaju razriješiće se postavljeni branilac.

(2) Branilac može tražiti da bude razriješen samo na način predviđen zakonom.

(3) O razrješenju branioca u slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje u toku istrage sudija za prethodni postupak, nakon podizanja

optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a u toku glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće može, na traženje osumnjičenog, odnosno optuženog ili uz njegovu saglasnost razriješiti postavljenog branioca koji neodgovorno vrši svoju dužnost. Umjesto razriješenog branioca postaviće se drugi branilac. O razrješenju branioca odmah će se obavijestiti advokatska komora čiji je član.

Član 50

Preduzimanje radnji od strane branioca

(1) Branilac mora, zastupajući osumnjičenog, odnosno optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branioca ne prestaju u slučaju opoziva punomoći, sve dok sudija, odnosno vijeće ne razriješi branioca njegovih prava i dužnosti.

GLAVA VIII- RADNjE DOKAZIVANjA

Odjeljak 1 - Pretresanje stana, prostorija i lica

Član 51

Pretresanje stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari

(1) Pretresanje stana i ostalih prostorija osumnjičenog, odnosno optuženog i drugih lica, kao i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti samo onda ako ima dovoljno osnova za sumnju da se kod njih nalaze počinilac, saučesnik, tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za postupak.

(2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu odredbe stava (1) ovog člana, obuhvata i pretresanje kompjuterskih sistema, uređaja za pohranjivanje kompjuterskih i elektronskih podataka, kao i mobilnih telefonskih aparata. Lica koja se koriste ovim uređajima dužna su da omoguće pristup, predaju medij na kojem su pohranjeni podaci, te pruže potrebna obavještenja za upotrebu tih uređaja. Lice koje odbije

njihovu predaju može se kazniti prema odredbi člana 65. stav (5) ovog zakona.

(3) Pretresanje kompjutera i sličnih uređaja iz stava (2) ovog člana može se preduzeti uz pomoć stručnog lica.

Član 52

Pretresanje lica

(1) Pretresanje lica može se preduzeti kad je vjerovatno da je to lice počinilo krivično djelo ili da će se pretresanjem pronaći predmeti ili tragovi važni za krivični postupak.

(2) Pretresanje lica obavlja lice istog pola.

Član 53

Naredba za pretresanje

(1) Sud može izdati naredbu za pretresanje pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Naredbu za pretresanje može izdati Sud na zahtjev Tužioca ili na zahtjev ovlašćenih službenih lica koja su dobila odobrenje od Tužioca.

Član 54

Forma zahtjeva za pretresanje

Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u pismenoj ili usmenoj formi. Ako se zahtjev podnosi u pismenoj formi, mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način kako je to određeno u članu 55. stav 1. ovog zakona. Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u skladu s članom 56. ovog zakona.

Član 55

Sadržaj zahtjeva za izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje mora sadržavati:

a) naziv Suda, kao i ime i funkciju podnosioca zahtjeva,

b) činjenice koje ukazuju na vjerovatnost da će se lica, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članu 51. stav 1. ovog zakona naći na

označenom ili opisanom mjestu ili kod određenog lica,

c) zahtjev da Sud izda naredbu za pretresanje radi pronalaženja lica ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

a) da se naredba za pretresanje izvrši u bilo koje vrijeme zato što postoji osnovana sumnja da pretresanje neće moći biti izvršeno u vremenskom periodu od 6 časova do 21 čas, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se naredba ne izvrši odmah, kao i da će lice koje se traži pobjeći ili počiniti drugo krivično djelo ili da može ugroziti bezbjednost ovlašćenog službenog lica ili drugog lica ako se naredba ne izvrši odmah ili u vremenskom periodu od 21 čas do 6 časova.

b) da ovlašćeno službeno lice izvrši naredbu bez prethodne predaje naredbe ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lako i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naredbe može ugroziti bezbjednost ovlašćenog službenog ili drugog lica kao i da će lice koje se traži počiniti drugo krivično djelo ili ugroziti bezbjednost ovlašćenog službenog ili drugog lica.

Član 56

Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti kada postoji opasnost od odlaganja. Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe o pretresanju može se saopštiti Sudu i telefonom, radio-vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(2) Kad je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje, Sud će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kada se koristi zvučni ili stenografski zapisnik, on se u roku od 24 sata mora dati na prepis, čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.

Član 57

Izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Ako sudija za prethodni postupak ustanovi da je zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje opravdan, odobriće zahtjev i izdati

naredbu za pretresanje.

(2) Kad sudija za prethodni postupak odluči da izda naredbu za pretresanje na osnovu usmenog zahtjeva, podnoslac takvog zahtjeva sam će sastaviti naredbu u skladu s članom 58. ovog zakona i pročitaće je u cjelini sudiji za prethodni postupak.

Član 58

Sadržaj naredbe za pretresanje

Naredba za pretresanje sadrži:

a) naziv Suda koji izdaje naredbu, osim kada se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva i potpis sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu,

b) ako se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva, to će se navesti uz naznačenje imena sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu i vremena i mjesta izdavanja,

c) ime, odjel ili rang ovlašćenog lica na koje se naredba odnosi,

d) svrha pretresanja;

e) opis lica koje treba pronaći ili opis stvari koje su predmet pretresanja,

f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili lica koja se traže, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje identiteta,

g) uputstvo da se naredba ima izvršiti između 6 časova i 21 čas ili ovlašćenje da se naredba može izvršiti u bilo koje vrijeme ako to Sud izričito odredi,

h) ovlašćenje izvršiocu naredbe da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se imaju pretresti ako to Sud izričito odredi,

i) uputstvo da se naredba i oduzete stvari donesu u Sud bez odlaganja,

j) pouku da osumnjičeni ima pravo obavijestiti branioca i da se pretresanje može izvršiti i bez prisustva branioca ako to zahtijevaju izuzetne okolnosti.

Član 59

Vrijeme izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Naredba za pretresanje mora se izvršiti najkasnije 15 dana od izdavanja naredbe, nakon čega se, bez odlaganja, mora vratiti Sudu.

(2) Naredba za pretresanje se može izvršiti bilo kojeg dana u sedmici. Naredba se može izvršiti samo u vremenskom periodu od 6 časova do 21 čas, osim ako u naredbi nije izričito dato ovlašćenje da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noći, u skladu s članom 55. stav 2. ovog zakona.

Član 60

Postupak izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Prije početka pretresanja ovlašćeno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i razlogu dolaska i predati naredbu za pretresanje licu kod kojeg će se ili na kojem će se izvršiti pretresanje. Ako je nakon toga ovlašćenom službenom licu pristup uskraćen, može upotrijebiti silu u skladu sa zakonom.

(2) Prilikom izvršavanja naredbe za pretresanje kojom se određuje pretresanje stana i drugih prostorija, ovlašćeno službeno lice nije dužno obavijestiti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretresanja, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlašćeno službeno lice opravdano smatra da su prazni ili ako je ovlašćeno službeno lice naredbom izričito ovlašćeno da uđe bez prethodne najave.

(3) Korisnik stana i drugih prostorija pozvaće se da bude prisutan pretresanju, a ako je on odsutan - pozvaće se njegov zastupnik ili neko od odraslih članova domaćinstva ili susjeda. Ukoliko lice kod kojeg se pretresanje ima izvršiti nije prisutno, naredba se ostavlja u prostoriji gdje se vrši pretresanje, a pretresanje se izvršava i bez njegove prisutnosti.

(4) Pretresanju stana, ostalih prostorija ili lica prisutvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci. Pretresanju lica prisustvuju svjedoci istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze kako se pretresanje vrši, kao i da imaju pravo da prije

potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržaj zapisnika nije tačan.

(5) Prilikom vršenja pretresanja službenih prostorija pozvaće se njihov starješina ili rukovodilac da bude prisutan pretresanju.

(6) Ako se pretresanje mora preduzeti u vojnom objektu, pismena naredba o pretresanju dostavlja se vojnim vlastima, koje će odrediti najmanje jedno vojno lice da bude prisutno pretresanju.

Član 61

Obaveze i ovlašćenja ovlašćenog službenog lica

Prilikom izvršenja naredbe za pretresanje lica, ovlašćeno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i predati naredbu za pretresanje licu na kojem će se pretresanje izvršiti. Ovlašćeno službeno lice može upotrijebiti silu u skladu sa zakonom.

Član 62

Zapisnik o pretresanju

(1) O svakom pretresanju stana, prostorije ili lica sastaviće se zapisnik koji potpisuje lice kod kojeg se ili na kojem se vrši pretresanje i lica čija je prisutnost obavezna. Prilikom vršenja pretresanja oduzeće se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno opisati predmeti i isprave koje se oduzimaju, a to će se naznačiti i u potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah uručiti licu kojem su predmeti, odnosno isprave oduzete.

(2) Ako se pri pretresanju stana, prostorije, odnosno lica nađu predmeti koji nemaju veze s krivičnim djelom zbog kojeg je izdata naredba za pretresanje, ali upućuju na drugo krivično djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tome će se obavijestiti Tužilac. Ti će se predmeti odmah vratiti ako Tužilac ustanovi da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji neki drugi zakonski osnov po kojem bi se ti predmeti imali oduzeti.

(3) Predmeti upotrijebljeni kod pretresanja kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka vratiće se nakon pretresanja

njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje krivičnog postupka. Lični podaci pribavljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhe krivičnog postupka i izbrisaće se, bez odlaganja, kad ta svrha prestane.

Član 63

Oduzimanje predmeta na osnovu naredbe za pretresanje

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašćeno službeno lice će napisati i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv Suda koji je izdao naredbu.

(2) Ako je predmet privremeno oduzet od određenog lica, potvrda iz stava 1. ovog člana mora se uručiti tom licu. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva potvrda mora se uručiti vlasniku, stanaru ili korisniku.

(3) Nakon oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašćeno službeno lice mora, bez odlaganja, vratiti Sudu naredbu i predati predmete i spisak oduzetih predmeta.

(4) Nakon prijema stvari oduzetih na osnovu naredbe za pretresanje, Sud će zadržati predmete pod nadzorom Suda do daljnje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnosioca zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod nadzorom ovlašćenog izvršioca naredbe.

Član 64

Pretresanje bez naredbe i svjedoka

(1) Ovlašćeno službeno lice može ući u stan i druge prostorije bez naredbe i bez svjedoka i, po potrebi, izvršiti pretresanje ako stanar tog stana to želi, ako neko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti počinioca krivičnog djela koji je zatečen na djelu ili radi sigurnosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi lice koje se po naredbi Suda ima pritvoriti ili prinudno dovesti ili koje se tu sklonilo od gonjenja.

(2) Ovlašćeno službeno lice može pretresti lice bez naredbe za pretresanje i bez prisutnosti svjedoka:

a) pri izvršenju naredbe o dovođenju,

b) prilikom lišenja slobode,

c) ako postoji sumnja da to lice posjeduje vatreno ili hladno oružje,

d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili riješiti se predmeta koji se trebaju od njega oduzeti i upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(3) Nakon izvršenja pretresanja bez naredbe za pretresanje i i bez prisustva svjedoka, ovlašćeno službeno lice mora odmah podnijeti izvještaj Tužiocu, koji će o tome obavijestiti sudiju za prethodni postupak. Izvještaj mora sadržavati razloge pretresanja bez naredbe i svjedoka.

Odjeljak 2 - Privremeno oduzimanje predmeta i imovine

Član 65

Naredba za oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se po KZ BiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku privremeno će se oduzeti i na osnovu sudske odluke će se obezbijediti njihovo čuvanje.

(2) Naredbu za oduzimanje predmeta izdaje Sud, na prijedlog Tužioca ili na prijedlog ovlašćenog službenog lica koje je dobilo odobrenje od Tužioca.

(3) Naredba za privremeno oduzimanje predmeta sadrži: naziv Suda, pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta, naznaka predmeta koji podliježu oduzimanju, ime lica od kojeg se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta i rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti.

(4) Oduzimanje predmeta vrši ovlašćeno službeno lice na osnovu izdate naredbe.

(5) Ko drži takve predmete, dužan ih je predati po naredbi Suda. Lice koje ih odbije predati, može se kazniti do 50.000 KM, a u slučaju daljnjeg odbijanja - može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže 90 dana. Na isti način postupit će se prema službenom ili odgovornom licu u državnom organu ili pravnom licu.

(6) Odredbe stava 5. ovog člana odnose se i na podatke pohranjene u kompjuteru ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri

njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.

(7) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je naređen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Pri oduzimanju predmeta naznačiće se gdje su pronađeni i opisaće se, a, po potrebi, i na drugi način osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdaće se potvrda.

(9) Mjere iz st. 5. i 6. ovog člana ne mogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno optuženom niti licima koja su oslobođena dužnosti svjedočenja.

Član 66

Privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe

(1) Predmeti iz člana 65. stav 1. ovog zakona mogu se privremeno oduzeti i bez naredbe Suda ukoliko postoji opasnost od odlaganja. Ukoliko se lice koje se pretresa izričito usprotivi oduzimanju predmeta, Tužilac će u roku od 72 časa od izvršenog pretresanja podnijeti zahtjev sudiji za prethodni postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.

(2) Ukoliko sudija za prethodni postupak odbije zahtjev Tužioca, oduzeti predmeti se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti licu od kojeg su oduzeti.

Član 67

Privremeno oduzimanje pisama, telegrama i drugih pošiljki

(1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, telegrami i druge pošiljke upućene osumnjičenom, odnosnom optuženom ili one koje on odašilje, a koje se nalaze kod preduzeća i lica koja vrše poslove pošte i telekomunikacija.

(2) Pošiljke iz stava 1. ovog člana mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.

(3) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki iz stava 1. ovog člana izdaje Sud, na prijedlog Tužioca.

(4) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki može izdati i Tužilac, ako postoji opasnost od odlaganja, s tim da o njenom potvrđivanju odlučuje sudija za prethodni postupak u roku od 72 časa od privremenog oduzimanja pošiljki.

(5) Ukoliko naredba ne bude potvrđena u smislu stava 4. ovog člana, te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Mjere preduzete u skladu s ovim članom ne mogu se primjenjivati na pisma, telegrame i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenog, odnosno optuženog i njegovog branioca.

(7) Naredba iz stava 3. ovog člana sadrži: podatke o osumnjičenom, odnosno optuženom na kojeg se naredba odnosi, način izvršenja naredbe i vrijeme trajanja mjere, te preduzeće koje će izvršiti naređenu mjeru. Preduzete mjere mogu trajati najduže tri mjeseca, a iz važnih razloga sudija za prethodni postupak može produžiti trajanje ovih mjera za još tri mjeseca, s tim da će se preduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo daljnje preduzimanje.

(8) Ukoliko to interesi postupka dopuštaju, o preduzetim mjerama iz stava 1. ovog člana obavijestiće se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv koga su primijenjene te mjere.

(9) Izdate pošiljke otvara Tužilac u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju će se paziti da se ne povrijedi pečat, a omoti i adresa će se sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke će se saopštiti osumnjičenom, odnosno optuženom, odnosno licu kojem je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predaće se tom licu, osim ako, izuzetno, Tužilac smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje krivičnog postupka. Ako je osumnjičeni, odnosno optuženi odsutan, o upućenoj pošiljci obavijestiće se članovi njegove porodice. Ako osumnjičeni, odnosno optuženi nakon toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljaocu.

Član 68

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku će se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, i o tome izdati potvrda.

(2) Ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti.

(3) Predmet koji je oduzet od fizičkog, odnosno pravnog lica ne može se prodati, pokloniti ili na drugi način njim raspolagati.

Član 69

Pravo žalbe

(1) Lice od kojeg se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.

(2) Žalba iz stava 1. ovog člana ne odlaže privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.

(3) Protiv odluke Suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija, Tužilac ima pravo podnijeti žalbu.

Član 70

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u Sudu ili Sud na drugi način osigurava njihovo čuvanje.

Član 71

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije vrši Tužilac.

(2) O otvaranju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije Tužilac je dužan obavijestiti lice ili preduzeće od koje su predmeti oduzeti, sudiju za prethodni postupak i branioca.

(3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlašćena lica.

Član 72

Naredba banci ili drugom pravnom licu

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo koje je povezano s dobijanjem imovinske koristi, Sud može, na osnovu prijedloga Tužioca, narediti da banka ili drugo pravno lice koje vrši finansijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim finansijskim transakcijama i poslovima tog lica, kao i lica za koja se osnovano vjeruje da su uključena u te finansijske transakcije ili poslove osumnjičenog, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku.

(2) Sud može, na prijedlog Tužioca, narediti preduzimanje i drugih potrebnih radnji iz člana 116. ovog zakona kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.

(3) U hitnim slučajevima Tužilac može odrediti mjere iz stava 1. ovog člana na osnovu naredbe. O preduzetim mjerama Tužilac odmah obavještava Sud koji može u roku od 72 časa izdati naredbu. Tužilac će dobijene podatke zapečatiti dok ne bude izdata sudska naredba. U slučaju da Sud ne izda naredbu, Tužilac će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(4) Sud može rješenjem narediti pravnom ili fizičkom licu da privremeno obustavi izvršenje finansijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja krivično djelo, ili da je namjenjena izvršenjy krivičnog djela, da služi prikrivanju krivičnog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene krivičnim djelom.

(5) Rješenjem iz stava 4. ovoga člana Sud će odrediti da se finansijska sredstva namijenjena za transakciju iz stava 4. ovoga člana i gotovinski iznosi novca domaće i strane valute privremeno oduzmu prema članu 65. stav 1. ovog zakona, pohrane na poseban račun i čuvaju do okončanja postupka, odnosno dok se ne steknu uslovi za njihovo vraćanje.

(6) Protiv rješenja iz stava 4. ovoga člana žalbu mogu podnijeti Tužilac, vlasnik finansijskih sredstava ili gotovinskog novca domaće i strane valute, osumnjičeni, odnosno optuženi, kao i pravno ili fizičk lice iz st. 4. i 5. ovog člana.

Član 72a

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo, Sud može, na osnovu predloga tužioca ili na predlog ovlašćenih službenih lica koja su dobila odobrenje od tužioca, narediti da operater telekomunikacija ili drugo pravno lice koje vrši pružanje telekomunikacionih usluga dostavi podatke o korišćenju telekomunikacionih usluga tog lica, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku ili poslužiti prikupljanju informacija koje mogu biti od koristi u krivičnom postupku.

(2) U hitnim slučajevima tužilac može narediti radnje iz stava (1) ovog člana i dobijeni podaci će se zapečatiti dok ne bude izdata sudska naredba. O preduzetim mjerama tužilac odmah obavještava sudiju za prethodni postupak, koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne izda naredbu, tužilac će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(3) Radnje iz stava (1) ovog člana mogu se odrediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da počiniocu, odnosno od počinioca prenosi informacije u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da počinilac koristi njegovo sredstvo telekomunikacije.

(4) Operateri telekomunikacija ili drugo pravno lice koji pružaju telekomunikacione usluge dužni su tužiocu i policijskim organima omogućiti sprovođenje mjera iz stava (1) ovog člana.

Član 73

Privremeno oduzimanje imovine radi obezbjeđenja

(1) Sud može u bilo koje vrijeme u toku postupka donijeti na prijedlog Tužioca privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti po KZ BiH, mjeru zaplijene ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se sprečilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom.

(2) Ovlašćeno službeno lice može, kada postoji opasnost od odlaganja, privremeno oduzeti imovinu iz stava 1. ovog člana, zaplijeniti imovinu ili preduzeti druge neophodne privremene mjere kako bi se sprečilo bilo kakvo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom. O preduzetim mjerama ovlašćeno službeno lice mora

odmah obavijestiti Tužioca, a o preduzetim mjerama odlučuje sudija za prethodni postupak u roku od 72 časa.

(3) U slučaju da uskrati odobrenje, preduzete mjere će se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina će biti odmah vraćeni licu od kojeg su oduzeti.

Član 74

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Predmeti koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vratiće se vlasniku, odnosno držaocu, kada u toku postupka postane očigledno da njihovo zadržavanje nije u skladu s članom 65. ovog zakona, a ne postoje razlozi na njihovo oduzimanje (član 391.).

Odjeljak 3 - Postupak sa sumnjivim stvarima

Član 75

Oglašavanje sumnjivih stvari

(1) Nađe li se kod osumnjičenog, odnosno optuženog tuđa stvar, a ne zna se čija je, organ koji vodi postupak opisaće tu stvar i opis objaviti na oglasnoj tabli opštine na čijem području osumnjičeni, odnosno optuženi ima prebivalište i na čijem je području krivično djelo učinjeno. U oglasu će se pozvati vlasnik da se javi organu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa, jer će se inače stvar prodati. Novac dobijen prodajom je prihod Budžeta Bosne i Hercegovine.

(2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti, objavljivanje se može izvršiti i putem dnevnog lista.

(3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njeno čuvanje vezano sa znatnim troškovima, ona će se prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak, a novac predati na čuvanje u sudski depozit.

(4) Po odredbi stava 3. ovog člana postupit će se i kad stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom počiniocu krivičnog djela.

Član 76

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

(1) Ako se u toku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen od prodaje stvari, donijeće se rješenje da stvar postaje vlasništvo Bosne i Hercegovine, odnosno da je novac prihod Budžeta Bosne i Hercegovine.

(2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici traži povraćaj stvari ili novca dobijenog od prodaje stvari. Zastarijevanje ovog prava počinje teći od dana objavljivanja oglasa.

Odjeljak 4 - Ispitivanje osumnjičenog

Član 77

Osnovne odredbe o ispitivanju

(1) Ispitivanje osumnjičenog u istrazi vrši Tužilac ili ovlašćeno službeno lice.

(2) Ispitivanje treba vršiti tako da se u punoj mjeri poštuje ličnost osumnjičenog. Prilikom ispitivanja osumnjičenog ne smije se upotrebiti sila, prijetnja, prevara, narkotici ili druga sredstava koja mogu utjecati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.

(3) Ako je postupljeno protivno odredaba stava (2) ovog člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 78

Pouka osumnjičenom o njegovim pravima

(1) Kad se osumnjičeni prvi put ispituje, pitaće se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko porodično ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godina rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, jedinstveni matični broj građana državljanina Bosne i Hercegovine, čime se zanima, kakve su mu porodične prilike, je li pismen, kakve je škole završio, je li, gdje i kad služio vojsku odnosno ima li čin rezervnog vojnog starješine, vodi li se u vojnoj evidenciji i kod kojeg organa nadležnog za poslove odbrane, je li odlikovan, kakvog je imovnog stanja, je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad je izrečenu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za koje drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, ko mu je zakonski zastupnik. Osumnjičeni će se poučiti da je dužan

odazvati se pozivu i odmah saopštiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boravište, a upozoriće se i na posljedice ako po tome ne postupi.

(2) Na početku ispitivanja osumnjičenom će se saopštiti za koje krivično djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučiće se i o sljedećim pravima:

a) da nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja,

b) da može uzeti branioca po svom izboru koji može biti prisutan njegovom ispitivanju, kao i da ima pravo na branioca bez naknade u slučajevima predviđenim ovim zakonom,

c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist i ako to učini u prisustvu branioca, da je takav njegov iskaz dopušten kao dokaz na glavnom pretresu i da bez njegove saglasnosti može biti pročitan i korišćen na glavnom pretresu,

d) da ima pravo u toku istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji mu idu u korist, osim ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,

e) da ima pravo na besplatne usluge prevodioca ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

(3) Osumnjičeni se može dobrovoljno odreći prava navedenih u stavu 2. ovog člana, ali njegovo ispitivanje ne može započeti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne zabilježi pismeno i dok ne bude potpisana od strane osumnjičenog. Osumnjičeni se ni pod kojim okolnostima ne može odreći prava na prisustvo branioca ako je njegova odbrana obavezna u skladu s ovim zakonom.

(4) U slučaju da se osumnjičeni odrekao prava da uzme branioca, a kasnije izrazi želju da uzme branioca, ispitivanje će se odmah prekinuti i ponovo će se nastaviti kada osumnjičeni dobije branioca ili mu se branilac postavi ili ako osumnjičeni izrazi želju da nastavi da odgovara na pitanja.

(5) Ako se osumnjičeni dobrovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist.

(6) Ako je postupljeno protivno odredbama ovog člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 79

Način ispitivanja osumnjičenog

(1) O svakom ispitivanju osumnjičenog sačinjava se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijeće se doslovno u zapisnik. Nakon što je zapisnik sačinjen, osumnjičenom će se pročitati zapisnik i predati kopija zapisnika.

(2) Ispitivanje osumnjičenog u pravilu se snima na audio ili video traku, pod slijedećim uslovima:

a) da je osumnjičeni obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na audio ili video traku,

b) u slučaju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida će se naznačiti u snimku, kao i vrijeme nastavljanja i zaključenja ispitivanja,

c) na kraju ispitivanja osumnjičeni će dobiti mogućnost da pojasni sve što je rekao i da doda sve što želi,

d) zapis s trake će se prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prepisa uručiće se osumnjičenom zajedno s kopijom snimljene trake ili ako je korištena aparatura za istovremeno pravljenje većeg broja snimaka, uručiće mu se jedna od originalno snimljenih traka,

e) pošto se napravi kopija originalne trake u svrhu prepisa, originalno snimljena traka ili jedna od originalno snimljenih traka će se zapečatiti u prisustvu osumnjičenog, s ovjerom potpisa organa krivičnog postupka i osumnjičenog.

Član 80

Ispitivanje preko tumača

Ispitivanje osumnjičenog obaviće se preko tumača u slučajevima iz člana 87. ovog zakona.

Odjeljak 5 - Saslušanje svjedoka

Član 81

Poziv za saslušanje svjedoka

(1) Svjedoci se saslušavaju kada postoji vjerovatnoća da će svojim iskazom moći dati obavijesti o krivičnom djelu, počiniocu i o drugim važnim okolnostima.

(2) Poziv za svjedočenje dostavlja Tužilac, odnosno Sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetnog lica koje nije navršilo šesnaest godina života vrši se preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili drugih okolnosti.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu, mogu se saslušati u svom stanu, bolnici ili na drugom mjestu.

(4) U pozivu se svjedok obavještava da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, kao i o posljedicama neodazivanja pozivu.

(5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoj izostanak opravda, Sud može izreći novčanu kaznu do 5.000 KM ili narediti prinudno dovođenje.

(6) Naredbu za dovođenje svjedoka izvršava sudska policija. Izuzetno, naredbu može izdati i Tužilac ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim da ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 časa od izdavanja naredbe.

(7) Ukoliko svjedok, koji je upozoren na posljedice, bez zakonskih razloga odbije da svjedoči, Sud može, na prijedlog Tužioca, donijeti rješenje o kažnjavanju svjedoka novčanom kaznom do 30.000 KM. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje.

(8) O žalbi protiv rješenja iz st. (5) i (7) ovog člana odlučuje vijeće (član 24. stav 7).

Član 82

Lica koja ne mogu biti saslušana kao svjedoci

(1) Ne može se saslušati kao svjedok:

a) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne, dok ga nadležni organ ne oslobodi te dužnosti,

b) branilac osumnjičenog, odnosno optuženog u pogledu činjenica koje su mu postale poznate u svojstvu branioca,

c) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik, odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, advokat, bilježnik, liječnik, babica i dr.), osim ako je oslobođen te dužnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne,

d) maloljetno lice koje s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobno shvatiti značaj prava da ne mora svjedočiti.

(2) Ako je kao svjedok saslušano lice koje se ne može saslušati kao svjedok, na takvom iskazu svjedoka ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 83

Lica koja mogu odbiti svjedočenje

(1) Svjedočenje mogu odbiti:

a) bračni, odnosno vanbračni drug osumnjičenog, odnosno optuženog,

b) roditelj ili dijete, usvojilac ili usvojenik osumnjičenog odnosno optuženog,

c) *(brisano)*

(2) Organ koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1. ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom, odnosno optuženom upozori da mogu odbiti svjedočenje. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Lice koje može odbiti svjedočenje prema jednom od osumnjičenih, odnosno optuženih, može odbiti svjedočenje i prema ostalim osumnjičenim, odnosno optuženim, ako se njegov iskaz

prema prirodi stvari ne može ograničiti samo na ostale osumnjičene, odnosno optužene.

(4) Ako je kao svjedok saslušano lice koje može odbiti svjedočenje a nije na to upozoreno ili se nije izričito odreklo tog prava ili to upozorenje i odricanje nije uneseno u zapisnik, na takvom iskazu se ne može zasnivati sudska odluka.

Član 84

(Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja)

(1) Svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja kada je vjerovatno da će ga odgovor na ta pitanja izložiti krivičnom gonjenju.

(2) Svjedok koji koristi pravo iz stava (1) ovog člana odgovoriće na ta pitanja ako glavni tužilac pismeno izjavi da neće preduzeti krivično gonjenje svjedoka za radnje koje svjedok navede u svom iskazu. Primjerak pismene izjave glavnog tužioca uručiće se svjedoku.

(3) Izjavu iz stava (2) ovog člana glavni tužilac može dati pod uslovom da je iskaz svjedoka važan za dokazivanje da je drugo lice počinilo krivično djelo iz stava (4) ovog člana.

(4) Izjavu iz stava (2) ovog člana glavni tužilac može dati u postupku koji se vodi zbog:

a) krivičnih djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine,

b) krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,

c) krivičnih djela terorizma,

d) krivičnih djela izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti; protupravnog lišavanja slobode; neovlašćenog prisluškivanja i zvučnog ili optičkog snimanja; povrede slobode opredjeljenja birača; krivotvorenja novca; krivotvorenja vrijednosnih papira; pranja novca; utaje poreza ili prevare; krijumčarenja; organizovanja grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanja neocarinjene robe; carinske prevare; primanja dara i drugih oblika koristi; davanja dara i drugih oblika koristi; primanja nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu

uticajem; davanja nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem; zloupotrebe položaja ili ovlašćenja; protivzakonitog oslobođenja lica lišenog slobode; pomoći počiniocu poslije učinjenog krivičnog djela; pomoći licu optuženom od međunarodnog krivičnog suda; sprečavanja dokazivanja; otkrivanja identiteta zaštićenog svjedoka; ometanja pravde; udruživanja radi činjenja krivičnih djela; organizovanog kriminala,

e) drugih krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(5) U izjavi iz stava (2) ovog člana konkretno će biti navedeno da se odnosi samo na krivično djelo koje je počinio svjedok za koje je zaprijećena kazna iste težine ili manja kazna od one utvrđene za krivično djelo u vezi s kojim se svjedoči ili za koje se vodi postupak i da se ne može odnositi na krivična djela za koja je propisana kazna zatvora od najmanje 10 godina.

(6) Sud će rješenjem utvrditi da li je izjava glavnog tužioca iz stava (2) ovog člana u skladu sa st. (4) i (5) ovog člana i odrediti advokata za savjetnika svjedoku za vrijeme saslušanja.

(7) Nakon što Sud donese rješenje iz stava (6) ovog člana, glavni tužilac će pozvati svjedoka da dâ svoj iskaz. Prije saslušanja svjedok će dati pismenu izjavu da će kao svjedok u krivičnom postupku dati istinit iskaz i da neće prećutati ništa što mu je poznato o krivičnom djelu o kojem daje iskaz i njegovom počiniocu.

(8) Nakon što svjedok dâ iskaz, glavni tužilac donijeće rješenje o imunitetu svjedoka za krivično djelo koje proizlazi iz iskaza svjedoka datog u skladu sa stavom (2) ovog člana. U rješenju će biti naveden činjenični opis i pravna kvalifikacija krivičnog djela za koje se neće preduzeti krivično gonjenje svjedoka.

(9) Ako svjedok u toku krivičnog postupka ne postupi u skladu sa stavom (7) ovog člana, glavni tužilac donijeće rješenje sa obrazloženjem, kojim se uskraćuje svjedoku davanje imuniteta za krivično djelo na koje se odnosio iskaz svjedoka iz stava (2) ovog člana. Tužilac će uskratiti imunitet i u slučaju da se radnje koje je svjedok naveo u svom iskazu odnose na krivična djela za koja se ne

može dati imunitet u smislu st. (4) i (5) ovog člana. U tim slučajevima iskaz svjedoka sa odgovorima na pitanja iz stava (1) ovog člana izdvojiće se iz spisa predmeta i čuvati odvojeno, te se ne može koristiti u krivičnom postupku protiv svjedoka.

(10) U slučaju da glavni tužilac ne donese rješenje iz stava (8) ovog člana, iskaz svjedoka sa odgovorima na pitanja iz stava (1) ovog člana izdvojiće se iz spisa predmeta i čuvati odvojeno, te se ne može koristiti u krivičnom postupku protiv svjedoka.

(11) Protiv svjedoka iz stava (2) ovog člana može se preduzeti krivično gonjenje za krivično djelo davanja lažnog iskaza.

Član 85

Način saslušanja, suočenje i prepoznavanje

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i u odsustvu drugih svjedoka.

(2) U toku postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenim, odnosno optuženim.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi poznaje li svjedok lice ili predmet, tražiće se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim licima, odnosno ako je to moguće - zajedno s predmetima iste vrste.

(4) Ako prepoznavanje nije moguće u skladu sa stavom (3) ovog člana, prepoznavanje će se izvršiti na osnovu prepoznavanja fotografija tog lica ili predmeta postavljenih među fotografijama svjedoku nepoznatih lica ili predmeta iste vrste.

Član 86

Tok saslušanja svjedoka

(1) Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prećutati, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo. Svjedok će se i upozoriti da nije dužan da odgovara na pitanja predviđena članom 84. stav (1) ovog zakona i ovo upozorenje će biti uneseno u zapisnik.

(3) Poslije toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos s osumnjičenim, odnosno optuženim i oštećenim. Svjedok će se upozoriti da je dužan da o promjeni adrese ili boravišta obavijesti tužioca, odnosno Sud.

(4) Prilikom saslušanja maloljetnog lica, naročito ako je ono oštećeno krivičnim djelom, postupit će se obazrivo, da saslušanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje maloljetnika. Saslušanje maloljetnog lica izvršiće se uz pomoć pedagoga ili drugog stručnog lica.

(5) Oštećenog krivičnim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela, a ako je takvo ispitivanje obavljeno - na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

(6) S obzirom na životnu dob, tjelesno i duševno stanje ili druge opravdane interese, svjedok se može saslušati putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka na način da mu stranke i branilac mogu postavljati pitanja bez prisustva u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručno lice.

(7) Poslije opštih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja. Prilikom saslušanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(9) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu ponaosob saslušati i njihov će se odgovor unijeti u zapisnik. Istodobno se mogu suočiti samo dva svjedoka.

(10) Oštećeni koji se saslušava kao svjedok pitaće se da li želi da u krivičnom postupku ostvaruje imovinskopravni zahtjev.

Član 87

Saslušanje svjedoka preko tumača

(1) Ako je svjedok gluh ili nijem, njegovo saslušanje vrši se preko tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postaviće mu se pitanja pismeno, a ako je nijem, pozvaće se da pismeno odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj način, pozvaće se kao tumač lice koje se s svjedokom može sporazumjeti.

(3) Ako tumač nije ranije zaklet, položiće zakletvu da će vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upućuju i izjave koje on bude davao.

Član 88

Zakletva, odnosno izjava svjedoka

(1) Ako su ispunjeni uslovi za saslušanje, Sud može zahtijevati od svjedoka da prije svjedočenja položi zakletvu, odnosno da izjavu.

(2) Prije glavnog pretresa, svjedok može položiti zakletvu, odnosno dati izjavu, samo ako postoji bojazan da zbog bolesti ili zbog drugih razloga neće moći doći na glavni pretres. Zakletva se polaže, odnosno izjava se daje, pred sudijom, odnosno predsjednikom vijeća. Razlog zbog kojeg je položena zakletva, odnosno data izjava, navešće se u zapisniku.

(3) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: " Zaklinjem se - izjavljujem, da ću o svemu što pred Sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prećutati".

(4) Svjedok zakletvu polaže, odnosno izjavu daje, usmeno, čitanjem njenog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon saslušanog sadržaja teksta zakletve, odnosno izjave, koju je pročitao sudija, odnosno predsjednik vijeća. Nijemi svjedoci koji znaju da čitaju i pišu potpisuju tekst zakletve, odnosno izjave, a gluhi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni da čitaju ni da pišu - zaklinju se, odnosno daju izjavu uz pomoć tumača.

(5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi zakletvu, odnosno da izjavu, unijeće se u zapisnik.

Član 89

Lica koja ne polažu zakletvu, odnosno ne daju izjavu

Ne smiju se zaklinjati, odnosno davati izjavu lica koja nisu punoljetna u trenutku saslušanja, za koja je dokazano ili za koja postoji osnovana sumnja da su učinila ili učestvovala u krivičnom djelu zbog koga se saslušavaju ili koja zbog duševnog stanja ne mogu da shvate značaj zakletve, odnosno izjave.

Član 90

Snimanje saslušanja svjedoka audio ili audio-vizuelnim sredstvima

Saslušanje svjedoka se može snimati audio ili audio-vizuelnim sredstvima u svim fazama postupka. Saslušanje se mora snimiti u slučajevima kada se radi o maloljetnim licima koja nisu navršila šesnaest godina života i koja su oštećene krivičnim djelom, kao i ako postoje osnove za bojazan da se svjedok neće moći saslušati na glavnom pretresu.

Član 91

Zaštićeni svjedok

Na položaj zaštićenog svjedoka u postupku pred Sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6 - Uviđaj i rekonstrukcija

Član 92

Preduzimanje uviđaja

Uviđaj se preduzima kada je za utvrđivanje neke važne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

Član 93

Rekonstrukcija događaja

(1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značaja za razjašnjenje stvari, organ koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja, koja se vrši tako što se ponavljaju radnje ili situacije u uslovima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj desio. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenih, odnosno optuženih radnje ili situacije različito prikazane, rekonstrukcija događaja će se, po pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.

(2) Rekonstrukcija se ne smije vršiti na način kojim se vrijeđa javni red i moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

Član 94

Pomoć vještaka i stručnog lica

(1) Uviđaj i rekonstrukcija događaja vrše se uz pomoć stručnog lica kriminalističko-tehničke ili druge struke, koje će pomoći u pronalaženju, osiguranju ili opisivanju tragova, izvršiti potrebna mjerenja i snimanja, sačiniti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.

(2) Na uviđaj ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak, ako bi njegova prisutnost bila od koristi za davanje nalaza i mišljenja.

Odjeljak 7 - Vještačenje

Član 95

Određivanje vještačenja

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje lica koja raspolažu potrebnim stručnim znanjem. Ako naučna, tehnička, ili druga stručna znanja mogu pomoći Sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može svjedočiti davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koje sadrži ocjenu o činjenicama.

Član 96

Naredba o vještačenju

(1) Pismenu naredbu za vještačenje izdaje Tužilac ili Sud. U naredbi će se navesti činjenice o kojima se vrši vještačenje.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može izvesti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a posebno složenija, povjeriće se, po pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. U tom slučaju, ta ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka koji će izvršiti vještačenje.

Član 97

Dužnosti vještaka kojeg je odredio Tužilac, odnosno Sud

Lice koje Tužilac, odnosno Sud odredi za vještaka dužno je Tužiocu, odnosno Sudu dostaviti svoj izvještaj koji sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledao, obavljene testove, nalaz i mišljenje do kojeg je došao i sve druge relevantne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i objektivnu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenog mišljenja.

Član 98

Ko ne može biti vještak

(1) Za vještaka se ne može odrediti lice koje ne može biti saslušano kao svjedok (član 82.) ili lice koje je oslobođeno od dužnosti svjedočenja (član 83.), kao ni lice prema kome je krivično djelo učinjeno, a ako je takvo lice određeno - na njegovom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati sudska odluka.

(2) Razlog za izuzeće vještaka (član 34.) postoji i za lice koje je zajedno s osumnjičenim, odnosno optuženim ili oštećenim u radnom odnosu u istom organu, preduzeću ili drugom pravnom licu ili kod samostalnog privrednika, kao i za lice koje je u radnom odnosu kod oštećenog ili osumnjičenog, odnosno optuženog.

(3) Za vještaka se neće uzeti lice koje je saslušano kao svjedok.

Član 99

Postupak vještačenja

(1) Vještačenjem rukovodi organ koji je naredio vještačenje. Prije početka vještačenja pozvaće se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, da tačno navede sve što zapazi i utvrdi i da svoje mišljenje iznese nepristrasno i u skladu s pravilima nauke i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje krivično djelo.

(2) Prilikom davanja nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazala ovlašćena službena lica, Tužilac ili Sud. Vještak može svjedočiti samo o činjenicama koje proizilaze iz njegovog neposrednog saznanja, osim ako se prilikom pripreme svog nalaza i mišljenja nije koristio

informacijama na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.

(3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako prisustvuje uviđaju, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji, vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se licu koje se saslušava postave pojedina pitanja.

Član 100

Pregledanje predmeta vještačenja

(1) Vještak pregleda predmete vještačenja na mjestu gdje se oni nalaze, osim ako su za vještačenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanja vrše u ustanovi, odnosno organu ili ako to zahtjevaju razlozi morala.

(2) Ako je u okviru vještačenja potrebno izvršiti analizu neke materije, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

Član 101

Dostavljanje nalaza i mišljenja

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, kao i radni materijal, skice i zabilješke organu koji ga je odredio.

Član 102

Vještačenje u stručnoj ustanovi ili državnom organu

(1) Ako se vještačenje povjerava stručnoj ustanovi, odnosno organu, Tužilac, odnosno Sud će upozoriti tu ustanovu ili organ koji vrši vještačenje da u davanju nalaza i mišljenja ne može učestvovati lice iz člana 98. ovog zakona ili lice za koje postoje razlozi za izuzeće od vještačenja predviđeni u ovom zakonu, a biće upozoren i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Stručnoj ustanovi, odnosno državnom organu staviće se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je potrebno,

postupit će se u skladu s postupkom određenim odredbom člana 99. ovog zakona.

(3) Pismeni nalaz i mišljenje lica koja su izvršila vještačenje dostavlja stručna ustanova, odnosno državni organ.

Član 103

Pregled, obdukcija i ekshumacija leša

(1) Pregled i obdukcija leša preduzeće se uvijek kad u nekom smrtnom slučaju postoji sumnja da je smrt uzrokovana krivičnim djelom ili da je u vezi sa izvršenjem krivičnog djela. Ako je leš već zakopan, odrediće se ekshumacija u cilju njegovog pregleda i obdukcije.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša preduzeće se potrebne mjere da se ustanovi identitet leša i u tom cilju posebno će se opisati podaci o vanjskim i unutrašnjim tjelesnim osobinama leša.

Član 104

Pregled i obdukcija leša van specijalizovane medicinske ustanove

(1) Specijalizirana medcinska ustanova vrši pregled i obdukciju leša.

(2) Kad se vještačenje ne vrši u specijaliziranoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju leša vrši liječnik specijalista sudske medicine. Tim vještačenjem rukovodi tužilac, o čemu vodi zapisnik. Sastavni dio zapisnika je nalaz i mišljenje vještaka

(3) Za vještaka se ne može odrediti liječnik koji je liječio umrlog. Međutim, liječnik koji je liječio umrlog može se saslušati kao svjedok, radi davanja razjašnjenja o toku i okolnostima bolesti umrlog.

Član 105

Izvještaj o pregledu i obdukciji

(1) Vještak sudske medicine će u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme kada je smrt nastupila.

(2) Ako je na lešu nađena bilo kakva povreda, utvrdiće se da li je tu povredu nanio ko drugi i ako jeste, čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i da li je ona prouzrokovala

smrt. Ako je na lešu nađeno više povreda, utvrdiće se da li je svaka povreda nanesena istim sredstvom i koja je povreda prouzrokovala smrt, a ako je više smrtonosnih povreda, koja je od njih ili koje od njih su svojim zajedničkim djelovanjem bile uzrok smrti.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana naročito će se utvrditi da li je smrt prouzrokovana samom vrstom i opštom prirodom povrede ili zbog ličnog svojstva ili naročitog stanja organizma povrijeđenog ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojim je povreda nanijeta.

(4) Vještak je dužan da obrati pažnju na nađeni biološki materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiše i sačuva za biološko vještačenje - ako ono bude određeno.

Član 106

Pregled i obdukcija začetka i novorođenčeta

(1) Pri pregledu i obdukciji začetka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za vanmaterični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša novorođenčeta, posebno će se utvrditi da li je rođeno živo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Član 107

Toksikološko ispitivanje

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive materije koje su nađene u lešu ili na drugom mjestu će se uputiti na vještačenje ustanovi ili državnom organu koji vrše toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih materija posebno će se utvrditi vrsta, količina i djelovanje nađenog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz leša, po mogućnosti i količina upotrebljenog otrova.

Član 108

Vještačenje tjelesnih povreda

(1) Vještačenje tjelesnih povreda vrši se, po pravilu, pregledom povrijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na osnovu medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Pošto tačno opiše povrede, vještak će dati mišljenje, naročito o vrsti i težini svake pojedine povrede i njihovom ukupnom djelovanju s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te povrede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i čime su povrede nanesene i na koji način.

Član 109

Tjelesni pregled i druge radnje

(1) Tjelesni pregled preduzeće se i bez pristanka osumnjičenog, odnosno optuženog ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za krivični postupak. Tjelesni pregled drugih lica može se bez njihovog pristanka preduzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.

(2) Uzimanje krvi i druge ljekarske radnje koje se po pravilima medicinske nauke preduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za krivični postupak, mogu se preduzeti i bez pristanka lica koje se pregleda - ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njegovo zdravlje.

(3) Preduzimanje tjelesnog pregleda osumnjičenog, odnosno optuženog i druge radnje u vezi s tim naređuje Sud, a ako postoji opasnost od odlaganja - Tužilac.

(4) Nije dopušteno da se prema osumnjičenom, odnosno optuženom ili svjedoku primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza.

(5) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana, na tako pribavljenom dokazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 110

Psihijatrijsko vještačenje

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost osumnjičenog, odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni, odnosno optuženi učinio krivično djelo zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, ili da zbog duševnih smetnji nije sposoban učestvovati u postupku, odrediće se psihijatrijsko vještačenje.

(2) Ako se u toku istrage osumnjičeni dobrovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno duže posmatranje, osumnjičeni će se poslati na psihijatrijski pregled, odnosno na posmatranje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Rješenje o tome donosi sudija za prethodni postupak na prijedlog Tužioca. Posmatranje ne može trajati duže od dva mjeseca.

(3) Ako vještaci ustanove da je duševno stanje osumnjičenog, odnosno optuženog poremećeno, utvrdiće prirodu, vrstu, stepen i trajnost poremećenosti i dati svoje mišljenje o tome kakav je uticaj takvo duševno stanje imalo i kakav još ima na shvatanje i postupke osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i da li je i u kojoj mjeri poremećaj duševnog stanja postojao u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

(4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru, sudija će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen pritvor, da bi se preduzele mjere potrebne za obezbjeđenje svrhe pritvora.

(5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunaće se osumnjičenom, odnosno optuženom u pritvor, odnosno u kaznu, ako bude izrečena.

Član 111

Vještačenje poslovnih knjiga

(1) Kad je potrebno da se preduzme vještačenje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vještacima naznačiti u kom pravcu i u kom obimu treba vršiti vještačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za preduzimanje vještačenja poslovnih knjiga preduzeća, drugih pravnih lica ili samostalnog privrednika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sređivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.

(3) Naredbu o sređivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na osnovu obrazloženog pismenog izvještaja vještaka

kojem je naređeno vještačenje poslovnih knjiga. U naredbi će se naznačiti i iznos koji je pravno lice, odnosno samostalni privrednik dužan položiti organu koji vodi postupak kao predujam za troškove oko sređivanja knjigovodstva.

(4) Naplata troškova, ukoliko njihov iznos nije bio predujmljen, vrši se u korist organa koji je unaprijed isplatio troškove i nagradu vještacima.

Član 112

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljem tekstu: DNK) može vršiti isključivo institucija koja posjeduje potrebnu stručnost, u smislu osoblja i opreme, da obavlja forenzičku DNK analizu za ovu vrstu vještačenja.

Član 113

Kada se vrši analiza DNK

Analiza DNK može se vršiti ukoliko je to neophodno potrebno za određivanje identiteta ili činjenice da li otkriveni tragovi materija potiču od osumnjičenog, odnosno optuženog ili oštećenog.

Član 114

Korištenje rezultata analize DNK u drugim krivičnim postupcima

U cilju utvrđivanja identiteta osumnjičenog, odnosno optuženog s njegovog tijela mogu se uzeti ćelije radi analize DNK. Podaci dobijeni na ovaj način mogu se koristiti i u drugim krivičnim postupcima protiv istog lica.

Član 115

Registar izvršenih analiza DNK i zaštita podataka

(1) Sve izvršene analize DNK vode se u posebnom registru pri Ministarstvu bezbjednosti Bosne i Hercegovine.

(2) Ministar pravde BiH donosi Pravilnik o načinu prikupljanja i uzimanja uzoraka biološkog materijala za potrebe DNK analize u krivičnom postupku, o načinu pakovanja prikupljenog biološkog

materijala, čuvanja, obrade i pohranjivanja uzoraka i dobijenih rezultata DNK analize u Bosni i Hercegovini.

(3) Zaštita podataka dobijenih analizama iz stava 1. ovog člana uređuje se posebnim zakonom.

GLAVA IX - POSEBNE ISTRAŽNE RADNjE

Član 116

Vrste posebnih istražnih radnji i uslovi za njihovu primjenu

(1) Protiv lica za koje postoje osnovi sumnje da je samo ili s drugim licima učestvovalo ili učestvuje u izvršenju krivičnog djela iz člana 117. ovog zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje, ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama.

(2) Istražne radnje iz stava 1. ovog člana su:

a) nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija,

b) pristup kompjuterskim sistemima i kompjutersko sravnjenje podataka,

c) nadzor i tehničko snimanje prostorija,

d) tajno praćenje i tehničko snimanje lica, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima,

e) korišćenje prikrivenih istražitelja i korišćenje informatora,

f) simulirani i kontrolisani otkup predmeta i simulirano davanje potkupnine,

g) nadzirani prevoz i isporuka predmeta krivičnog djela.

(3) Istražne radnje iz stava 2. tačke a) ovog člana mogu se odrediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da počiniocu, odnosno od počinioca krivičnog djela iz člana 117. ovog zakona prenosi informacije u vezi s krivičnim djelom, odnosno da počinilac koristi njegovo sredstvo telekomunikacije.

(4) Na razgovore lica iz stava 1. ovog člana i njegovog branioca shodno se primjenjuju odredbe o komunikaciji osumnjičenog i branioca.

(5) Pri izvršavanju istražnih radnji iz stava 2. tač. e) i f) ovog člana policijski organi ili druga lica ne smiju preduzimati aktivnosti koje predstavljaju podstrekavanje na izvršenje krivičnog djela. Ako su takve aktivnosti preduzetie, ta okolnost isključuje krivično gonjenje podstrekavanog lica za krivično djelo izvršeno u vezi s ovim radnjama.

(6) Prikriveni istražitelj je posebno obučeno ovlašćeno službeno lice koje istražuje pod izmijenjenim identitetom. Prikriveni istražitelj smije pod svojim izmijenjenim identitetom učestvovati u pravnom prometu. Ukoliko je to neophodno za formiranje i održavanje tog identiteta, mogu se izraditi, izmijeniti ili koristiti odgovarajuća dokumenta.

Član 117

Krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Istražne radnje iz člana 116. stav 2. ovog zakona mogu se odrediti za krivična djela:

a) protiv integriteta Bosne i Hercegovine,

b) protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,

c) terorizma,

d) izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti; protivpravno lišenje slobode; neovlašćeno prisluškivanje i zvučno ili optičko snimanje; povreda slobode opredjeljenja birača; krivotvorenje novca; krivotvorenje hartija od vrijednosti; pranje novca; utaja poreza ili prevara; krijumčarenje; organizovanje grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanje neocarinjene robe; carinska prevara; primanje dara i drugih oblika koristi; davanje dara i drugih oblika koristi; primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem; davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem; zloupotreba položaja ili ovlašćenja; protivzakonito oslobođenje lica lišenog slobode; pomoć počiniocu poslije učinjenog krivičnog djela; pomoć licu optuženom od međunarodnog krivičnog suda; sprečavanje dokazivanja;

otkrivanje identiteta zaštićenog svjedoka; ometanje pravde; udruživanje radi činjenja krivičnih djela; organizovani kriminal;

e) druga krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

Član 118

Nadležnost za određivanje i trajanje istražnih radnji

(1) Istražne radnje iz člana 116. stava 2. ovog zakona određuje naredbom sudija za prethodni postupak, na obrazloženi prijedlog Tužioca koji sadrži: podatke o licu protiv koga se radnja preduzima, osnove sumnje iz člana 116. st. 1. ili 3. ovog zakona, razloge za njeno preduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju preduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i način njenog izvođenja, obim i trajanje radnje. Naredba sadrži iste podatke kao i prijedlog Tužioca, kao i utvrđivanje trajanja naređene radnje.

(2) Izuzetno, ako se pismena naredba ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odlaganja, može se započeti s izvršavanjem mjere iz člana 116. ovog zakona i na osnovu usmene naredbe sudije za prethodn postupak. Pismena naredba sudije za prethodni postupak mora biti pribavljena u roku od 24 časa od izdavanja usmene naredbe.

(3) Istražne radnje iz člana 116. stav (2) tač. a) do d) i tačka g) ovog zakona mogu trajati najduže do mjesec dana, a ako one daju rezultate i postoji razlog da se nastavi sa njihovim sprovođenjem radi prikupljanja dokaza, mogu se na obrazložen prijedlog tužioca produžiti za još mjesec dana, s tim da mjere iz tač. a) do c) mogu trajati ukupno najduže šest mjeseci za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a za ostala krivična djela najduže četiri mjeseca. Mjere iz tač. d) i g) mogu trajati ukupno najduže tri mjeseca za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a za ostala krivična djela najduže dva mjeseca. Izuzetno u odnosu na krivično djelo organizovanog kriminala i krivična djela terorizma, istražne radnje iz člana 116. stav (2) tač. a) do d) i tačka g) ovog zakona, ako one daju rezultate i postoji razlog da se nastavi sa njihovim sprovođenjem radi

prikupljanja dokaza, mogu se na obrazložen prijedlog tužioca produžiti još do tri mjeseca. Prijedlog za radnju iz člana 116. stav (2) tačka f) ovog zakona može se odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku narednu radnju protiv istog lica mora sadržavati razloge koji opravdavaju njenu upotrebu.

(4) Naredba sudije za prethodni postupak kao i prijedlog Tužioca iz stava 1. ovog člana čuvaju se u posebnom omotu. Tužilac i sudija za prethodni postupak će sastavljanjem ili prepisom zapisnika bez navođenja ličnih podataka prikrivenog istražioca i informatora ili na drugi odgovarajući način, sprečiti da neovlašćena lica, osumnjičeni i njegov branilac otkriju identitet prikrivenog istražioca i informatora.

(5) Sudija za prethodni postupak mora pismenom naredbom, bez odlaganja, obustaviti izvršenje preduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.

(6) Naredbu iz stava 1. ovog člana izvršava policijski organ. Preduzeća koja vrše prenos informacija dužna su Tužiocu i policijskim organima omogućiti provođenje mjera iz člana 116. stava 2. tačke a) ovog zakona.

Član 119

Materijal dobijen preduzimanjem radnji i obavještavanje o preduzetim radnjama

(1) Po prestanku radnji iz člana 116. ovog zakona policijski organi moraju sve informacije, podatke i predmete dobijene preduzetim radnjama, kao i izvještaj o tome predati Tužiocu. Tužilac je dužan dostaviti sudiji za prethodni postupak pismeni izvještaj o preduzetim radnjama. Na osnovu podnesenog izvještaja sudija za prethodni postupak provjerava da li je postupljeno po njegovoj naredbi.

(2) Ako Tužilac odustane od krivičnog gonjenja, odnosno ako informacije i podaci pribavljeni naređenim radnjama nisu potrebni za krivični postupak, uništiće se pod nadzorom sudije za prethodni postupak, koji će o tome sastaviti posebni zapisnik. O preduzimanju radnji, razlozima za njihovo preduzimanje, informaciji da dobijeni materijal nije bio osnov za krivično gonjenje i da je uništen, pismeno

se obavještava lice protiv koga je neka od radnji iz člana 116. stava 2. ovog zakona bila preduzeta.

(3) Sudija za prethodni postupak će, bez odlaganja, a nakon preduzimanja radnji iz člana 116. ovog zakona, obavijestiti lice protiv kojeg je radnja bila preduzeta. Lice protiv koga je mjera bila preduzeta može od Suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naredbe i načina na koji je provedena mjera.

(4) Podaci i informacije dobijeni preduzimanjem mjera iz stava 2. član 116. ovog zakona čuvaju se dok se čuva sudski spis.

Član 120

"Slučajni nalazi"

Ne mogu se koristiti kao dokaz informacije i podaci dobijeni preduzimanjem radnji iz člana 116. ovog zakona ako se ne odnose na krivično djelo iz člana 117. ovog zakona.

Član 121

Postupanje bez sudske naredbe ili izvan njenog okvira

Ako su radnje iz člana 116. ovog zakona preduzete bez naredbe sudije za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, Sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može zasnivati svoju odluku.

Član 122

Korištenje dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Tehničke snimke, isprave i predmeti pribavljeni pod uslovima i na način propisan ovim zakonom mogu se koristiti kao dokazi u krivičnom postupku. Prikriveni istražilac i informator iz člana 116. stava 2. tačke e) ovog zakona, kao i lica koja su provela istražne radnje iz člana 116. stava 2. tačke f) ovog zakona mogu se saslušati kao svjedoci, ili kao zaštićeni svjedoci o toku provođenja radnji ili o drugim važnim okolnostima.

GLAVA X - MJERE ZA OBEZBJEĐENjE PRISUSTVA OSUMNjIČENOG, ODNOSNO OPTUŽENOG I USPJEŠNO VOĐENjE KRIVIČNOG POSTUPKA

Odjeljak 1 - Zajedničke odredbe

Član 123

Vrste mjera

(1) Mjere koje se mogu preduzeti prema optuženom za osiguranje njegove prisutnosti i za uspješno vođenje krivičnog postupka jesu poziv, dovođenje, mjere zabrane, jemstvo i pritvor.

(2) Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mjera primjeniti, nadležni organ pridržavaće se uslova određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Ove mjere ukinuće se i po službenoj dužnosti odmah kad prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijeniće se drugom blažom mjerom kad za to nastupe uslovi.

(4) Odredbe ove glave shodno se primjenjuju i na osumnjičenog.

Odjeljak 2 - Poziv

Član 124

Dostavljanje i sadržaj poziva

(1) Prisutnost optuženog pri izvršenju radnji u krivičnom postupku osigurava se njegovim pozivanjem.

(2) Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pismenog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima da dođe, dan i čas kad treba da dođe, označenje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah obavijestiti Tužioca, odnosno Sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pečat i potpis Tužioca, odnosno sudije koji poziva.

(3) Kad se optuženi prvi put poziva, poučiće se u pozivu o pravu da uzme branioca i da branilac može biti prisutan njegovom saslušanju.

(4) Kad se osumnjičeni prvi put poziva, poučiće se u pozivu o njegovim pravima u skladu s članom 78. ovog zakona. Do podizanja optužnice poziv osumnjičenom upućuje Tužilac.

(5) Ako optuženi nije u stanju odazvati se pozivu usljed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, ispitaće se u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja preduzima.

Odjeljak 3 - Dovođenje

Član 125

Naredba za dovođenje

(1) Naredbu da se optuženi dovede može izdati Sud ako je donijeto rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženi ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizilazi da optuženi izbjegava prijem poziva.

(2) Izuzetno, u hitnim slučajevima, naredbu iz stava 1. ovog člana može izdati i Tužilac ukoliko uredno pozvani osumnjičeni ne dođe a svoj izostanak ne opravda.

(3) Naredbu za dovođenje izvršava sudska policija.

(4) Naredba za dovođenje izdaje se pismeno. Naredba sadržava: ime i prezime optuženog koji se ima dovesti, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredbe krivičnog zakona, razlog zbog kojeg se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.

(5) Lice kojem je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu optuženom i poziva ga da pođe s njim. Ako optuženi to odbije, dovešće ga prinudno.

Odjeljak 4 - Mjere zabrane

Član 126

Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

(1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi osumnjičeni ili optuženi mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u inostranstvo, Sud može, obrazloženim rješenjem, zabraniti osumnjičenom ili optuženom da napusti boravište.

(2) U okolnostima iz stava (1) ovog člana, Sud takođe može, bilo kao dodatnu mjeru uz zabranu napuštanja boravišta bilo kao zasebnu mjeru, narediti privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i zabranu korištenja lične karte za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine (zabrana putovanja).

Član 126a

Ostale mjere zabrane

(1) Kada okolnosti slučaja na to ukazuju, Sud može izreći jednu ili više sljedećih mjera zabrane:

a) zabranu preduzimanja određenih poslovnih aktivnosti ili službenih dužnosti,

b) zabranu posjećivanja određenih mjesta ili područja,

c) zabranu sastajanja s određenim licima,

d) naredbu da se povremeno javlja određenom državnom organu, i

e) privremeno oduzimanje vozačke dozvole.

(2) Ostale mjere zabrane iz stava (1) ovog člana mogu biti izrečene uz zabranu napuštanja boravišta kao i uz zabranu putovanja iz člana 126. ovog Zakona, ili kao zasebne mjere.

Član 126b

Izricanje mjera zabrane

(1) Sud može izreći zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane obrazloženim rješenjem na prijedlog stranke ili branitelja.

(2) Kada odlučuje o pritvoru, Sud može izreći zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane po službenoj dužnosti, umjesto određivanja ili produžavanja pritvora.

(3) Osumnjičeni ili optuženi će se u rješenju o izricanju mjera zabrane upozoriti da mu se može odrediti pritvor ako prekrši obavezu iz izrečene mjere.

(4) U toku istrage mjere zabrane određuje i ukida sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudija za prethodno

saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - taj sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(5) Mjere zabrane mogu trajati dok za to postoji potreba, a najduže do pravosnažnosti presude ako tom licu nije izrečena kazna zatvora i najkasnije do upućivanja na izdržavanje kazne ako je tom licu izrečena kazna zatvora. Zabrana putovanja može takođe trajati dok izrečena novčana kazna nije plaćena u potpunosti i/ili dok se u potpunosti ne izvrši odluka o imovinskopravnom zahtjevu i/ili o oduzimanju imovinske koristi.

(6) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primijenjena mjera još potrebna.

(7) Protiv rješenja kojim se određuju, produžavaju ili ukidaju mjere zabrane stranka odnosno branilac može podnijeti žalbu, a Tužilac i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 24. stava (7) ovog Zakona u roku od tri dana od dana prijema žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 126c

Sadržaj mjera zabrane

(1) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane napuštanja boravišta za osumnjičenog ili optuženog Sud će odrediti mjesto u kojem osumnjičeni ili optuženi mora boraviti dok traje ova mjera, kao i granice van kojih se osumnjičeni ili optuženi ne smije udaljavati. To mjesto može biti ograničeno na dom osumnjičenog ili optuženog.

(2) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane putovanja Sud će narediti privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane korištenja lične karte za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine. Rješenje će sadržati lične podatke osumnjičenog ili optuženog, a po potrebi može sadržati i ostale podatke.

(3) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja Sud će odrediti mjesto i područje te udaljenost

ispod koje im se osumnjičeni ili optuženi ne smije približiti.

(4) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane sastajanja sa određenim licima Sud će odrediti razdaljinu ispod koje se osumnjičeni ili optuženi ne smije približiti određenom licu.

(5) U rješenju kojim izriče mjeru povremenog javljanja određenom organu Sud će odrediti službeno lice kojem se osumnjičeni ili optuženi mora javljati, rok u kojem se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju osumnjičenog ili optuženog.

(6) U rješenju kojim izriče mjeru privremenog oduzimanja vozačke dozvole Sud će navesti kategorije za koje će vozačka dozvola biti suspendovana. Rješenje će sadržati lične podatke osumnjičenog ili optuženog, a po potrebi može sadržati i ostale podatke.

Član 126d

Ograničenja u pogledu sadržaja mjera zabrane

(1) Mjerama zabrane ne može se ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da komunicira sa svojim braniocem u Bosni i Hercegovini.

(2) Mjerama zabrane ne može se ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da živi u svom domu u Bosni i Hercegovini, da se nesmetano viđa sa članovima porodice i bliskim srodnicima ili samo u Bosni i Hercegovini ili samo na mjestu određenom u zabrani napuštanja boravišta, osim kada se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog na štetu člana porodice ili bliskih srodnika, niti se može ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da obavlja svoju profesionalnu djelatnost, osim ako se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog u vezi sa obavljanjem te djelatnosti.

Član 126e

Izvršenje mjera zabrane

(1) Rješenje kojim se izriče mjera zabrane napuštanja boravišta dostavlja se i organu koji izvršava mjeru.

(2) Rješenje kojim se izriče mjera zabrane putovanja dostavlja se i graničnoj policiji, a privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane

korištenja lične karte za prelazak državne granice unijet će se u Glavni centar za obradu podataka.

(3) Mjere zabrane napuštanja boravišta, zabrane putovanja, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane sastajanja sa određenim licima i privremenog oduzimanja vozačke dozvole izvršava policijski organ.

(4) Mjeru obaveze osumnjičenog ili optuženog da se povremeno javlja određenom organu izvršava policijski organ ili organ kojem se osumnjičeni ili optuženi mora javljati.

Član 126f

Provjera mjera zabrane i obaveza izvještavanja

(1) Sud može u svako doba naložiti provjeru mjera zabrane i zatražiti izvještaj od organa nadleženog za njihovo izvršenje. Taj organ je dužan da izvještaj bez odlaganja dostavi Sudu.

(2) Ako osumnjičeni ili optuženi ne ispunjava obaveze naložene izrečenom mjerom, organ koji izvršava mjeru o tome obavještava Sud, a Sud mu zbog toga može izreći dodatnu mjeru zabrane ili odrediti pritvor.

Član 126g

Posebna odredba o zabrani putovanja

(1) Izuzetno, u hitnim slučajevima, a naročito u slučajevima u kojima se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, Tužilac može izdati naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i lične karte uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu koristiti za prelazak državne granice.

(2) Tužilac može izdati naredbu iz stava (1) ovog člana kada izdaje naredbu o sprovođenju istrage, kada saslušava osumnjičenog ili kada izdaje naredbu za dovođenje prema članu 125. stavu (2) ovog Zakona, ili kad god je potrebno hitno postupanje za efikasno vođenje postupka do početka glavnog pretresa.

(3) U toku istrage Tužilac odmah obavještava sudiju za prethodni postupak, a nakon podizanja optužnice - sudiju za prethodno

saslušanje, a nakon što se predmet uputi sudiji ili vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - tog sudiju ili predsjedavajućeg sudiju, koji će odlučiti o naredbi u roku od 72 sata. U slučaju da sudija ne izda naredbu, putne isprave i lična karta će biti vraćeni.

(4) Naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i lične karte uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu koristiti za prelazak državne granice izvršava policijski organ, a može je izvršiti i sudska policija. Ako osumnjičeni ili optuženi odbije da preda putne isprave i ličnu kartu, naredba će se prisilno izvršiti.

(5) Osumnjičenom ili optuženom će biti izdata potvrda o oduzetim dokumentima. Za ličnu kartu osumnjičenom ili optuženom će biti izdata posebna potvrda ili karta koja zamjenjuje ličnu kartu u svakom pogledu, ali koja se ne može koristiti za prelazak državne granice.

Odjeljak 5 - Jamstvo

Član 127

Uslovi za određivanje jamstva

Optuženi kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog bojazni da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on lično ili ko drugi za njega pruži jemstvo da do kraja krivičnog postupka neće pobjeći, a sam optuženi obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Član 128

Sadržaj jemstva

(1) Jemstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na težinu krivičnog djela, lične i porodične prilike optuženog i imovno stanje lica koje daje jemstvo.

(2) Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, papira od vrijednosti, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jemstva na nepokretna dobra lica koje daje jemstvo ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bjekstva optuženog platiti utvrđeni iznos jemstva.

(3) Lice koje daje jemstvo mora dostaviti dokaze o svom imovnom stanju, porijeklu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koja se daje kao jemstvo.

(4) Ako optuženi pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost data kao jemstvo prihod Budžeta Bosne i Hercegovine.

Član 129

Prestanak jemstva

(1) Optuženom će se i pored datog jemstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe a izostanak ne opravda, ako se sprema za bjekstvo ili ako se protiv njega, pošto je ostavljen na slobodi, pojavi koji drugi zakonski osnov za pritvor.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, jemstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, papiri od vrijednosti ili druge pokretne stvari vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način se postupa i kad se krivični postupak pravosnažno dovrši rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(3) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jemstvo se ukida tek kad osuđeni počne izdržavati kaznu.

Član 130

Rješenje o jemstvu

U toku istrage rješenje o jemstvu i o njegovom ukidanju donosi sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa, taj sudija, odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jemstvo i rješenje kojim se jemstvo ukida donosi se po saslušanju Tužioca.

Odjeljak 6 - Pritvor

Član 131

Određivanje pritvora

(1) Pritvor se može odrediti ili produžiti samo pod uslovima propisanim u ovom zakonu i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Pritvor određuje ili produžuje rješenjem Sud na predlog tužioca, a nakon što Sud prethodno sasluša osumnjičenog odnosno optuženog na okolnosti razloga zbog kojih se pritvor predlaže, osim u slučaju iz člana 132. stav (1) tačka a) ovog zakona.

(3) Tužilac je dužan da podnese obrazložen predlog za produženje pritvora Sudu najkasnije pet dana prije isteka roka iz rješenja o pritvoru. Sud odmah dostavlja predlog osumnjičenom, odnosno optuženom i njegovom braniocu.

(4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se osumnjičeni ili optuženi nalazi u pritvoru, dužnost je svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju sa posebnom hitnošću.

(5) U toku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a pritvoreni će odmah biti pušten na slobodu. Na predlog optuženog ili branioca za ukidanje pritvora koji je zasnovan na novim činjenicama, Sud će održati ročište odnosno sjednicu vijeća o čemu će obavijestiti stranke i branioca. Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje ročišta, odnosno sjednice vijeća. Protiv riješenja o odbijanju predloga za ukidanje pritvora žalba je dozvoljena. Ako predlog nije zasnovan na novim činjenicama koje su značajne za ukidanje pritvora, Sud neće donijeti posebno rješenje.

Član 132

Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo krivično djelo, pritvor mu se može odrediti:

a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva,

b) ako postoji osnovana bojazan da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače,

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna,

d) u vanrednim okolnostima, ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna, a koje je posebno teško s obzirom na način izvršenja ili posljedice krivičnog djela, ako bi puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda.

(2) U slučaju iz stava 1. tačke b) ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor određen.

Član 133

Opšte pravo zadržavanja

Lice zatečeno na izvršenju krivičnog djela svako može zadržati. Lice koje je zadržano mora se odmah predati Sudu, Tužiocu ili najbližem policijskom organu, a ako se to ne može učiniti, mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa.

Član 134

Nadležnost za određivanje pritvora

(1) Pritvor se određuje rješenjem Suda, a na prijedlog Tužioca.

(2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime lica koje se lišava slobode, krivično djelo koje mu se stavlja na teret, zakonski osnov za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o pritvoru predaje se licu na koje se odnosi u času pritvaranja. U spisima se mora naznačiti čas lišenja slobode i čas predaje rješenja.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvoreno lice može podnijeti žalbu vijeću (član 24. stav 7.) u roku od 24 časa od prijema rješenja. Ako se pritvoreno lice prvi put ispituje po isteku ovog roka, može podnijeti žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prepisom zapisnika o ispitivanju, ako je pritvoreno lice ispitano i dokazima na kojima se

zasniva rješenje o pritvoru kao i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) U slučaju iz st. 4. ovog člana, vijeće koje odlučuje o žalbi dužno je donijeti odluku u roku od 48 časova.

Član 135

Trajanje pritvora u istrazi

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudija za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju sudije za prethodni postupak, pritvor može trajati najduže mjesec dana od dana lišenja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (član 24. stav 7.), po obrazloženom prijedlogu Tužioca, može produžiti za najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba o kojoj odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja Suda. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Ako se postupak vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, pritvor se može produžiti, po obrazloženom prijedlogu Tužioca, za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba o kojoj odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja Suda. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Izuzetno i u izrazito složenom predmetu vezano za krivično djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, pritvor se može ponovo produžiti za još najviše tri (3) mjeseca nakon produžetka pritvora iz stava 3. ovog člana. Pritvor se može produžiti dva puta uzastopno, po obrazloženom predlogu tužioca za svako produženje, koji treba da sadrži izjavu kolegija Tužilaštva o potrebnim mjerama da bi se istraga okončala (član 225. stav 3.). O žalbi protiv rješenja vijeća o produženju pritvora odlučuje vijeće Apelacionog odjeljenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Ako se do isteka rokova iz stava 1. do 4. ovog člana ne potvrdi optužnica, osumnjičeni će se pustiti na slobodu.

Član 136

Ukidanje pritvora

(1) U toku istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudija za prethodni postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom saslušanju Tužioca. Protiv tog rješenja Tužilac može podnijeti žalbu vijeću iz člana 24. stav 7. ovog zakona koje je dužno donijeti odluku u roku od 48 časova.

(2) *(brisano)*

Član 137

Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produžiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Kontrola opravdanosti pritvora se vrši po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice i prije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže:

a) jednu godinu u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina;

b) jednu godinu i šest mjeseci u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do deset godina;

c) dvije godine u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko deset godina, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora;

d) tri godine u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Ako za vrijeme iz stava 2. ovog člana ne bude izrečena prvostepena presuda, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

st. (4) i (5) *(brisano)*

Član 138

Određivanje pritvora nakon izricanja presude

(1) Kada izrekne presudu na kaznu zatvora, Sud može optuženom odrediti, odnosno produžiti pritvor, uzimajući u obzir sve okolnosti

povezane sa izvršenjem krivičnog djela, odnosno ličnosti počinioca. U ovom slučaju donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženi oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena osim iz razloga nenadležnosti Suda ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uslovno osuđen ili je zbog uračunavanja pritvora kaznu već izdržao.

(3) Poslije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže još devet mjeseci. Izuzetno, u složenim predmetima i iz važnih razloga Apelaciono vijeće pritvor može produžiti za još najduže šest mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostepena presuda kojom se prvostepena presuda preinačuje ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u propisanim rokovima bude izrečena drugostepena odluka kojom se prvostepena odluka ukida, pritvor može trajati najduže još jednu godinu od izricanja drugostepene odluke.

(4) Na zahtjev optuženog, koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženog rješenjem uputiti u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravosnažnosti presude.

(5) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

(6) Optuženi koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravosnažna, ostaće u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne a najduže do isteka trajanja izrečene kazne.

Član 139

Lišenje slobode i zadržavanje

(1) Policijski organ može lice lišiti slobode ako postoje osnovi sumnje da je to lice počinilo krivično djelo i ako postoji ma koji razlog predviđen u članu 132. ovog zakona, ali je policijski organ dužan da takvo lice bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata sprovede tužiocu. Prilikom dovođenja, policijski organ će obavijestiti

tužioca o razlozima i vremenu lišenja slobode. Upotreba sile prilikom dovođenja dopuštena je u skladu sa zakonom.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, kada se radi o krivičnim djelima terorizma, lice se mora sprovesti tužiocu najkasnije u roku od 72 sata.

(3) Lice lišeno slobode mora biti poučeno u skladu sa članom (5) ovog zakona.

(4) Ako lice lišeno slobode ne bude sprovedeno tužiocu u roku iz stava (1) i (2) ovog člana, pustiće se na slobodu.

(5) Tužilac je dužan da lice lišeno slobode ispita bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata i u tom roku odluči da li će lice lišeno slobode pustiti na slobodu ili će postaviti obrazloženi predlog za određivanje pritvora obezbjeđujući izvođenje lica pred sudiju za prethodni postupak.

(6) Sudija za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, donijeti odluku o predlogu za određivanje pritvora.

(7) Ako sudija za prethodni postupak ne prihvati predlog za određivanje pritvora, donijeće rješenje kojim se predlog odbija i lice odmah pušta na slobodu. Tužilac može uložiti žalbu na rješenje sudije za prethodni postupak, ali žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Protiv rješenja kojim se određuje pritvor pritvoreno lice može podnijeti žalbu, koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(9) U slučaju iz st. (7) i (8) ovog člana, o žalbi odlučuje vijeće iz člana 24. stav (7) ovog zakona koje je dužno da donese odluku u roku od 48 sati od prijema žalbe u Sud.

Odjeljak 7 - Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenicima

Član 140

Opšte odredbe

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi ministar nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikata Bosne i Hercegovine. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu raditi samo oni uposlenici tog ministarstva koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Član 141

Prava i slobode pritvorenika i podaci o pritvorenicima

(1) Pritvor se izvršava na način da se ne vrijeđa ličnost i dostojanstvo pritvorenika. Ovlašćena lica sudske policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju upotrijebiti prinudna sredstva samo u slučajevima određenim zakonom.

(2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi koje je određen pritvor, spreči bjekstvo pritvorenika, spreči počinjenje krivičnog djela i otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

(3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvorenicima koji se odnose na identitet pritvorenika i njihovo psihofizičko stanje, trajanje, produženje i ukidanje pritvora, rad pritvorenika, ponašanje pritvorenika i izrečene disciplinske mjere i slično.

(4) Evidenciju o pritvorenicima vodi nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine.

Član 142

Smještaj pritvorenika

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uslovima. U istu prostoriju ne smiju biti smještena lica različita pola. U pravilu, pritvorenici se neće smjestiti u istu prostoriju s licima koja izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik se neće smjestiti zajedno s licima koja bi na njega mogla štetno djelovati ili s licima s kojima bi druženje moglo štetno utjecati na vođenje postupka.

Član 143

Posebna prava pritvorenika

(1) Pritvorenici imaju pravo na osmočasovni neprekidni odmor u vremenu od 24 časa. Njima će se osigurati kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva časa dnevno.

(2) Pritvorenik smije kod sebe imati predmete za ličnu upotrebu, higijenske potrepštine, o svom trošku nabavljati knjige, novine i

drugu štampu, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom prijema u pritvor od pritvorenika će se prilikom lične pretrage oduzeti predmeti u vezi s krivičnim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru prema njegovoj će se uputi pohraniti i čuvati ili predati licu kojeg odredi pritvorenik.

Član 144

Pravo na komunikaciju pritvorenika sa spoljnim svijetom i braniocem

(1) Pritvorenik ima pravo na posjete lica po svom izboru, osim u slučajevima kada sudija za prethodni postupak donese pisanu odluku o zabrani određenih posjeta zbog njihovog štetnog dejstva na tok postupka.

(2) Pritvorenici koji su strani državljani imaju pravo na posjete svojih diplomatskih i konzularnih predstavnika ili predstavnika države koja štiti njihove interese, u skladu s međunarodnim pravom i internim propisima kojima se reguliše pritvor, osim u slučajevima kada sudija za prethodni postupak donese pisanu odluku o zabrani određenih posjeta zbog njihovog štetnog dejstva na tok postupka.

(3) Pritvorenik smije održavati povjerljivu prepisku s bilo kojim drugim licem. Izuzetno, ako to zahtijevaju interesi postupka, Sud može donijeti rješenje o nadzoru takve povjerljive prepiske ili rješenje kojim se zabranjuje takva povjerljiva prepiska. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvoreniku se ne može zabraniti slanje molbi, pritužbi i žalbi.

(4) Pritvorenik ne može koristiti mobitel ali ima pravo, u skladu s kućnim redom a pod nadzorom uprave pritvora, o svom trošku obavljati telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenicima osigurava potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje sudija ili predsjednik vijeća mogu zbog razloga sigurnosti ili postojanja nekog od razloga iz člana 132. stava 1. tač. a) do c) ovog zakona, rješenjem ograničiti ili zabraniti pritvoreniku korištenje telefona.

(5) Pritvorenik ima pravo slobodne i neometane veze s braniocem.

Član 145

(brisano)

Član 146

Obilazak pritvorenika

Predsjednik Suda, sudija za prethodni postupak, sudija ili predsjednik vijeća mogu u svako doba obilaziti pritvorenike, s njima razgovarati i od njih primati pritužbe.

Član 147

Kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Ministar nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine propisaće kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora kojim će se pobliže urediti izvršavanje pritvora u skladu s odredbama ovog zakona.

GLAVA XI - PODNESCI I ZAPISNICI

Član 148

Podnošenje i ispravljanje podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopštenja podnose se pismeno ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(3) Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, Sud će podnosioca podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupati pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, Sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku, odnosno dopunu podneska podnosilac će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Član 149

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

(1) Podnesci koji se po ovom zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se Sudu u dovoljnom broju primjeraka za Sud i drugu

stranku.

(2) Ako podnesci iz stava 1. ovog člana nisu predati Sudu u dovoljnom broju primjeraka, Sud će pozvati podnosioca da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka. Ako podnosilac ne postupi po pozivu Suda, Sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnosioca.

Član 150

Kažnjavanje lica koja vrijeđaju Sud

Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM, Tužioca, branioca, opunomoćenika, zakonskog zastupnika i oštećenog koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa Sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dopuštena je žalba. O kažnjavanju Tužioca izvještava se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branioca izvještava se nadležna advokatska komora.

Član 151

Obaveza sastavljanja zapisnika

(1) O svakoj radnji preduzetoj u toku krivičnog postupka sastaviće se zapisnik istodobno kad se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda neposredno poslije toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretresanje stana ili lica ili se radnja preduzima van službenih prostorija organa, a zapisničar se ne može osigurati, zapisnik može pisati lice koje preduzima radnju.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja na taj način što lice koje preduzima radnju kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

(4) Licu koje se saslušava dopustiće se da samo kazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo joj se može uskratiti u slučaju zloupotrebe.

Član 152

Sadržaj zapisnika

(1) Zapisnik sadrži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i čas kad je radnja započeta i

završena, imena i prezimena prisutnih lica, u kojem svojstvu radnji prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o toku i sadržaju preduzete radnje. U zapisnik se doslovno unose postavljena pitanja i dati odgovori. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

(3) Prilikom preduzimanja radnji kao što je uviđaj, pretresanje stana ili lica ili prepoznavanje lica ili predmeta, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Član 153

Vođenje zapisnika

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mjesta moraju ostati čitka.

(2) Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju biti ovjereni od strane lica koja potpisuju zapisnik.

Član 154

Čitanje i potpisivanje zapisnika

(1) Lica koja se saslušavaju, kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac i oštećeni imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita. Na to je dužno da ih upozori lice koje preduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je upozorenje učinjeno i da li je zapisnik pročitan. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.

(2) Zapisnik potpisuje saslušano lice. Ako se zapisnik sastoji od više listova, saslušano lice potpisuje svaki list.

(3) Na kraju zapisnika potpisaće se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čija je prisutnost obavezna pri preduzimanju istražnih radnji, a pri

pretresanju i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa. Ako zapisnik ne piše zapisničar, zapisnik potpisuju lica koja su prisutna radnji. Ako takvih lica nema ili nisu u stanju shvatiti sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće osigurati njihovu prisutnost.

(4) Nepismeno lice umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njegovo ime i prezime. Ako se usljed nemogućnosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i s koje ruke uzet otisak.

(5) Ako saslušano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabilježiće se to u zapisniku i navešće se razlog odbijanja.

(6) Ako saslušano lice nema obje ruke pročitat će zapisnik, a ako je nepismeno - zapisnik će mu se pročitati i to će se zabilježiti u zapisniku.

(7) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i čas kad je nastao prekid, kao i dan i čas kad se radnja nastavlja.

(8) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržaja zapisnika, navešće se u zapisniku i ti prigovori.

(9) Zapisnik na kraju potpisuje lice koje je preduzelo radnju i zapisničar.

Član 155

Snimanje audio ili audio-vizuelnim sredstvima

(1) Sve preduzetie radnje u toku krivičnog postupka, u pravilu, snimaju se uređajem za audio ili audio-vizuelno snimanje. Tužilac ili ovlašćeno službeno lice će o tome prethodno obavijestiti lice koje se ispituje, odnosno saslušava i poučiti ga da ima pravo da zatraži reprodukovanje snimka kako bi provjerilo svoju izjavu.

(2) Snimak mora sadržavati podatke iz člana 152. stava 1. ovog zakona, podatke potrebne za identificiranje lica čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu to lice daje izjavu. Kad se snimaju izjave

više lica, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati ko je dao izjavu.

(3) Na zahtjev saslušanog lica, snimka će se odmah reprodukovati, a ispravke ili objašnjenja tog lica će se snimiti.

(4) U zapisnik o istražnoj radnji unijeće se da je izvršeno snimanje, ko je snimanje izvršio, da je lice koje se saslušava prethodno obaviješteno o snimanju, da je snimka reprodukovana i gdje se snimak čuva ako nije priložena spisima predmeta.

(5) Tužilac može odrediti da se snimak u cjelini ili djelimično prepiše. Tužilac će prepis pregledati, ovjeriti i priključiti zapisniku o preduzimanju istražne radnje.

(6) Snimak se čuva do vremena do kojeg se čuva i krivični spis.

(7) Tužilac može dopustiti da lica koja imaju opravdan interes pomoću uređaja za audio ili audio-vizuelno snimanje snime izvođenje istražne radnje.

(8) Snimci iz st. 1. do 7. ovog člana ne mogu se javno prikazivati, bez pismenog odobrenja stranaka i učesnika snimljene radnje.

Član 156

Shodna primjena drugih odredbi ovog zakona

Za zapisnik o glavnom pretresu važe i odredbe člana 253. i 254. ovog zakona.

Član 157

Zapisnik o vijećanju i glasanju

(1) O vijećanju i glasanju sastaviće se poseban zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasanju sudskog vijeća sadrži tok glasanja i odluku koja je donesena.

(3) Zapisnik o vijećanju i glasanju potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključiće se ovom zapisniku, ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasanju zatvoriće se u poseban omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo vijeće apelacionog odjeljenja kad rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužno je da zapisnik

ponovno zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledalo zapisnik.

GLAVA XII - ROKOVI

Član 158

Rokovi predaje podnesaka

(1) Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžavati, osim kada to ovaj zakon izričito dopušta. Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonom određen radi zaštite prava odbrane i drugih procesnih prava osumnjičenog, odnosno optuženog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva osumnjičeni, odnosno optuženi pismeno ili usmeno na zapisnik pred Sudom.

(2) Kad je izjava vezana za rok smatra se da je data u roku ako je prije nego što rok istekne predata onom ko je ovlašćen da je primi.

(3) Kad je izjava upućena preko pošte preporučenom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se kao dan predaje onome kome je upućena.

(4) Osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik kod Suda ili je predati upravi zatvora, a lice koje se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene mjere sigurnosti ili odgojne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smješteno. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predata upravi ustanove smatra se kao dan predaje organu koji je nadležan da je primi.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili očigledne omaške podnosioca predat ili upućen nenadležnom sudu prije isteka roka, pa Sudu stigne poslije isteka roka, smatraće se da je na vrijeme podnesen.

Član 159

Računanje rokova

(1) Rokovi se određuju na časove, dane, mjesece i godine.

(2) Čas ili dan kad je dostavljanje ili saopštenje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka, ne uračunava

se u rok već se za početak roka uzima prvi naredni čas, odnosno dan. U jedan dan računa se 24 časa, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(3) Rokovi određeni po mjesecima, odnosno godinama završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpočeo. Ako nema toga dana u posljednjem mjesecu, rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.

(4) Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kada državni organ ne radi, rok ističe protekom prvog narednog radnog dana.

Član 160

Uslovi za povraćaj u pređašnje stanje

(1) Optuženom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, Sud će dopustiti povraćaj u pređašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojega je propustio rok podnese molbu za povraćaj u pređašnje stanje i ako istodobno s molbom preda i žalbu.

(2) Poslije proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povraćaj u pređašnje stanje.

Član 161

Odlučivanje o povraćaju u pređašnje stanje

(1) O povraćaju u pređašnje stanje odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dopušta povraćaj u pređašnje stanje nije dopuštena žalba.

Član 162

Posljedice podnošenja molbe za povraćaj u pređašnje stanje

Molba za povraćaj u pređašnje stanje ne zadržava, po pravilu, izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni mjere sigurnosti ili

odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali Sud može odlučiti da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

GLAVA XIII - DONOŠENjE I SAOPŠTAVANjE ODLUKA

Član 163

Vrste odluka

(1) U krivičnom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naredbe.

(2) Presudu donosi samo Sud, a rješenje i naredbu donose i drugi organi koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 164

Odlučivanje u sjednici o vijećanju i glasanju

(1) Odluke vijeća donose se poslije usmenog vijećanja i glasanja. Odluka je donesena kad je za nju glasala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća rukovodi vijećanjem i glasanjem i glasa posljednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasa glasovi podijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, razdvojiće se pitanjima i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za optuženog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasao da se optuženi oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan glasati o sankciji. Ako ne glasa, uzeće se kao da je pristao na glas koji je za optuženog najpovoljniji.

Član 165

Način glasanja

(1) Pri odlučivanju prvo se glasa je li Sud nadležan, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima,

prelazi se na odlučivanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasati je li optuženi učinio krivično djelo i je li krivično odgovoran, a zatim će se glasati o kazni, drugim krivičnopravnim sankcijama, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je isto lice optuženo za više krivičnih djela, glasaće se o krivičnoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Član 166

Tajno zasjedanje

(1) Vijećanje i glasanje obavlja se u tajnom zasjedanju.

(2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasanje mogu biti prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.

Član 167

Saopštavanje odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odluke se saopštavaju licima usmenim objavljivanjem, ako su prisutni, a dostavljanjem ovjerenog prepisa odluke, ako su odsutni.

(2) Ako je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku i u spisu, a lice kojem je saopštenje učinjeno - potvrdiće to svojim potpisom. Ako lice izjavi da se neće žaliti, ovjereni prepis usmeno saopštene odluke neće mu se dostaviti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Prepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputstvom o pravu na žalbu.

GLAVA XIV - DOSTAVLjANjE PISMENA

Član 168

Način dostavljanja

(1) Pismena se dostavljaju, po pravilu, preko pošte. Dostavljanje se može obavljati i preko službenog lica organa koji je odluku donio ili neposredno kod tog organa.

(2) Poziv za glavni pretres ili druge pozive Sud može i usmeno saopštiti licu koje se nalazi pred Sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeno pozivanje zabilježiće se u zapisniku koji će pozvano lice potpisati, osim ako je to pozivanje zabilježeno u zapisniku o glavnom pretresu. Smatra se da je time izvršeno punovažno dostavljanje.

Član 169

Lično dostavljanje

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se ima lično dostaviti predaje se neposredno licu kojem je upućeno. Ako se lice kojem se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostavljanje ima izvršiti, dostavljač će se obavijestiti kad i na kom mjestu može to lice da zatekne i ostaviće kod jednog od lica iz člana 170. ovog zakona pismenu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i čas u svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije ovog dostavljač ne zatekne lice kojem se pismeno dostavlja, postupit će po odredbi člana 170. stava 1. ovog zakona. Time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Član 170

Posredno dostavljanje

(1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju lično dostaviti dostavljaju se takođe lično, ali takva pismena u slučaju da se primlac ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu se predati kome od njegovih odraslih članova domaćinstva, koji je dužan da primi pismeno. Ako se oni ne zateknu u stanu pismeno se predaje susjedu, ako on na to pristane. Ako se dostavljanje obavlja na radnom mjestu lica kojem se pismeno ima dostaviti, a to lice se tamo ne zatekne, pismeno se može uručiti licu ovlašćenom za prijem pošte koje je dužno primiti pismeno ili licu koje je zaposleno na istom mjestu, ako ono pristane primiti pismeno.

(2) Ako se utvrdi da je lice kojem se pismeno dostavlja odsutno i da mu lice iz stava 1. ovog člana zbog toga ne može pismeno na vrijeme predati, pismeno će se vratiti uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Član 171

Sadržaj ličnog dostavljanja

(1) Osumnjičenom, odnosno optuženom će se lično dostaviti poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavni pretres i poziv za pretres za izricanje krivičnopravne sankcije.

(2) Optuženom koji nema branioca, lično će se dostaviti optužnica, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Po zahtjevu optuženog, presuda i druge odluke dostaviće se licu kojeg on odredi.

(3) Ako optuženom koji nema branioca treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu dosadašnju adresu, Sud će optuženom postaviti branioca po službenoj dužnosti, koji će vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa optuženog. Postavljenom braniocu će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisom, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom braniocu i postupak nastaviti. Ako je u pitanju koja druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli Suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(4) Ako optuženi ima branioca, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovara, dostaviće se branilacu i optuženom po odredbama člana 170. ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka, odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostavljanja pismena optuženom ili branilacu. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli Suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(5) Ako se pismeno dostavlja branilacu optuženog, a on ima više branioca, dovoljno je da se pismeno dostavi jednom od njih.

Član 172

Dostavnica

(1) Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primalac i dostavljač. Primalac će na dostavnici sam naznačiti dan prijema.

(2) Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiše, dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto je potpisao primaoca.

(3) Ako primalac odbije da potpiše dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 173

Odbijanje prijema pismena

Kad primalac ili odrasli član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno, dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, čas i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu primaoca ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 174

Posebni slučajevi dostavljanja

(1) Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši u Sudu ili preko uprave ustanove u kojoj su smješteni.

(2) Licima koja uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se izvršava preko nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

(3) Dostavljanje državljanima Bosne i Hercegovine, ako se ne primjenjuje postupak predviđen u čl. 408. i 409. ovog zakona, izvršava se posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uslovom da se strana država ne protivi takvom načinu dostavljanja i da lice kojem se dostavljanje obavlja dobrovoljno pristaje da primi pismeno. Ovlašćeni zaposlenik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je pismeno uručeno u samom predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom - potvrđuje to na dostavnici.

Član 175

Dostavljanje Tužiocu

(1) Tužiocu se odluke i druga pismena ili obavještenja dostavljaju predajom pisarnici Tužilaštva.

(2) Kad se vrši dostavljanje odluka kod kojih od dana dostavljanja teče rok, kao dan dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici Tužilaštva.

Član 176

Shodna primjena odredbi drugog zakona

U slučajevima koji nisu predviđeni ovim zakonom dostavljanje se vrši po odredbama koje važe za parnični postupak pred Sudom.

Član 177

Obavještavanje telegramom ili telefonom

(1) Lica koja učestvuju u postupku, osim optuženog, mogu se o pozivu za glavni pretres ili drugom pozivu, kao i o odluci o odlaganju glavnog pretresa ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti telegramom ili telefonom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će obavijest izvršenu na taj način primiti lice kojem je upućeno.

(2) O pozivanju ili obavještavanju o odlukama koje je izvršeno na način iz stava 1. ovog člana, sastaviće se na spisu službena zabilješka.

(3) Prema licu koje je obaviješteno, odnosno kojem je odluka upućena na način iz stava 1. ovog člana, mogu nastupiti štetne posljedice predviđene za propuštanje samo ako se utvrdi da je ono blagovremeno primilo poziv, odnosno odluku i da je bilo poučeno o posljedicama propuštanja.

GLAVA XV- IZVRŠENjE ODLUKA

Član 178

Pravosnažnost odluka

(1) Presuda postaje pravosnažna kad se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(2) Pravosnažna presuda izvršava se kad je izvršeno njeno dostavljanje i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako

nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravosnažnih presuda nadležan je Sud.

(4) Ako je vojni starješina osuđen na kaznu, Sud će ovjereni prepis pravosnažne presude dostaviti organu nadležnom za poslove odbrane u kojem se osuđeni vodi u evidenciji.

Član 179

Nemogućnost naplate novčane kazne

Ako se novčana kazna propisana u ovom zakonu ne može naplatiti, Sud će postupiti na način propisan u KZ BiH.

Član 180

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

(1) Izvršenje presude u pogledu troškova krivičnog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva obavlja Sud po odredbama koje važe za izvršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka ima izvršiti.

(2) Prinudna naplata troškova krivičnog postupka u korist Budžeta Bosne i Hercegovine vrši se po službenoj dužnosti. Troškovi prinudne naplate prethodno se isplaćuju iz sredstava Suda.

(3) Ako je u presudi izrečena mjera sigurnosti oduzimanja predmeta, Sud će odlučiti hoće li se takvi predmeti prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobijen prodajom predmeta prihod je Budžeta Bosne i Hercegovine.

(4) Odredba stava 3. ovog člana shodno se primjenjuje i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na osnovu člana 391. ovog zakona.

(5) Pravosnažna odluka o oduzimanju predmeta može se van slučaja ponavljanja krivičnog postupka izmijeniti u parničnom postupku ako se pojavi spor o vlasništvu oduzetih predmeta.

Član 181

Izvršnost odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, rješenje se izvršava kad postane pravosnažno. Naredba se izvršava odmah, ako organ koji je naredbu izdao ne naredi drugačije.

(2) Pravosnažnost rješenja nastupa kad se ono ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(3) Rješenje i naredbu, ako nije drugačije određeno, objavljuje organ koji je tu odluku donio. Ako je Sud rješenjem odlučio o troškovima krivičnog postupka, naplata tih troškova vrši se po odredbama člana 180. st. 1. i 2. ovog zakona.

Član 182

Sumnja u dopuštenost izvršenja

(1) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili o računanju kazne ili ako u pravosnažnoj presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili uračunavanje nije pravilno obavljeno, o tome će odlučiti posebnim rješenjem sudija, odnosno predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stepenu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako Sud ne odredi drugačije.

(2) Ako se pojavi sumnja o tumačenju sudske odluke, o tome odlučuje sudija, odnosno vijeće koje je donijelo pravosnažnu odluku.

Član 183

Pravosnažnost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravosnažna, oštećenom će se na njegov zahtjev izdati ovjeren prepis odluke s naznačenjem da je odluka izvršna.

Član 184

Propisi o krivičnoj evidenciji

Propise o krivičnoj evidenciji donosi ministar nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVI - TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

Član 185

Vrste troškova

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručna lica i troškove uviđaja,

b) podvozne troškove osumnjičenog, odnosno optuženog,

c) izdatke za dovođenje osumnjičenog, odnosno optuženog ili lica lišenog slobode,

d) podvozne i putne troškove službenih lica,

e) troškove liječenja osumnjičenog, odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove porođaja, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje,

f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prevoza leša do mjesta obdukcije,

g) paušalni iznos,

h) nagradu i nužne izdatke branioca,

i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika.

(3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje lica obaveznog da plati ovaj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2. tač. a) do f) ovog člana i nužni izdaci postavljenog branioca isplaćuju se unaprijed iz sredstava Tužilaštva, odnosno Suda, a naplaćuju se kasnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unese u popis koji se prilaže spisu.

(5) Na zahtjev odbrane, nagrada za postavljenog branioca može se isplaćivati u toku postupka u redovnim intervalima koje Sud utvrdi, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti svakog predmeta. U izuzetnim okolnostima, Sud može odrediti i da se isplata izvrši unaprijed, prije nego što nastanu izdaci.

(6) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih lica koja učestvuju u krivičnom postupku a koji nastaju primjenom odredbi ovog zakona neće se naplaćivati od lica koja su po odredbama ovog zakona dužna da naknade troškove krivičnog postupka.

Član 186

Odluka o troškovima

(1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja krivični postupak odlučiće se ko snosi troškove postupka i koliko oni iznose.

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, Sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova, kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka licu koje ima pravo da postavi takav zahtjev.

(3) Kad je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja.

Član 187

Ostali troškovi

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevodilac i stručno lice, bez obzira na ishod krivičnog postupka, snose troškove svog dovođenja, odgađanja istražne radnje ili glavnog pretresa, i ostale troškove postupka koje su prouzrokovali svojom krivnjom, kao i odgovarajući dio paušalnog iznosa.

(2) O troškovima iz stava 1. ovog člana donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje snosi optuženi rješava u odluci o glavnoj stvari.

Član 188

Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim

(1) Kad Sud optuženog oglasi krivim, izreći će u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka.

(2) Lice koje je optuženo za više krivičnih djela neće se osuditi na naknadu troškova u pogledu djela za koja je oslobođeno optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više optuženih oglašeno krivim, Sud će odrediti koliki će dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće osudiće sve optužene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odrediće se za svakog optuženog posebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima, Sud može osloboditi optuženog dužnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tač. a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili lica koje je on dužan da izdržava. Ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudija može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženog dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Član 189

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tač. a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2. ovog člana.

(2) Lice koje je svjesno podnijelo lažnu prijavu, snosiće troškove krivičnog postupka.

(3) Kad Sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijeće nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stava 1. ovog člana ne bude usvojen ili Sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branilac imaju

pravo da potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Bosne i Hercegovine.

Član 190

Nagrada i nužni izdaci branioca

Nagradu i nužne izdatke branioca dužno je platiti zastupano lice, bez obzira na to ko je po odluci Suda dužan snositi troškove krivičnog postupka, osim ako po odredbama ovog zakona nagrada i nužni izdaci branioca padaju na teret sredstava Suda. Ako je osumnjičenom, odnosno optuženom bio postavljen branilac, a plaćanjem nagrade i nužnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje ili izdržavanje lica koje je obavezan izdržavati, nagrada i nužni izdaci branioca isplatiće se iz sredstava Suda.

Član 191

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se u skladu s odredbama čl. 185. do 190. ovog zakona.

Član 192

Posebni propisi o naknadi troškova

Detaljnije propise o naknadi troškova krivičnog postupka i visini paušalnog iznosa donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVII - IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Član 193

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao usljed izvršenja krivičnog djela raspraviće se na prijedlog ovlašćenog lica u krivičnom postupku ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu štete, povrat stvari ili poništavanje određenog pravnog posla.

Član 194

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku može podnijeti lice koje je ovlašćeno da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

(2) Ako je usljed krivičnog djela oštećena imovina Bosne i Hercegovine, organ ovlašćen zakonom da se stara o zaštiti te imovine može u krivičnom postupku učestvovati u skladu s ovlašćenjima koja ima na osnovu tog zakona.

Član 195

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku podnosi se tužiocu, odnosno Sudu.

(2) Prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije pred Sudom.

(3) Lice ovlašćeno na podnošenje prijedloga dužno je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.

(4) Ako ovlašćeno lice nije podnijelo prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do potvrđivanja optužnice, biće obaviješteno da taj prijedlog može podnijeti do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije. Ako su usljed krivičnog djela oštećena sredstva Bosne i Hercegovine, a prijedlog nije podnesen, Sud će o tome obavijestiti organ iz člana 194. stava 2. ovog zakona.

(5) Ako ovlašćeno lice ne podnese imovinskopravni zahtjev do završetka glavnog pretresa ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podaci krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov za potpuno ili djelimično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, Sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da se optuženom izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.

Član 196

Odustajanje od prijedloga

(1) Ovlašćeno lice može do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije odustati od prijedloga

za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustajanja od prijedloga, takav prijedlog se ne može ponovo podnijeti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev poslije podnesenog prijedloga a prije završetka pretresa za određivanje sankcije prešao na drugo lice pravilima imovinskog prava, pozvaće se to lice da se izjasni da li ostaje kod prijedloga. Ako se uredno pozvani ne odazove, smatra se da je odustao od prijedloga.

Član 197

Obaveze Tužioca i Suda u vezi utvrđivanja činjenica

(1) Tužilac je dužan da prikupi dokaze o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za krivično djelo.

(2) Tužilac, odnosno Sud će ispitati osumnjičenog, odnosno optuženog o činjenicama vezanim za predlog ovlašćenog lica.

Član 198

Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje Sud. Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno braniocu sprovođenje postupka medijacije putem medijatora u skladu sa zakonom, ako ocijeni da je imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi na medijaciju. Predlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branilac, do završetka glavnog pretresa.

(2) U presudi kojom optuženog oglašava krivim Sud može oštećenom dosuditi imovinskopravni zahtjev u cjelini ili mu može dosuditi imovinskopravni zahtjev djelimično, a za ostatak ga uputiti na parnični postupak. Ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje, Sud će oštećenog uputiti da imovinskopravni zahtjev u cjelini može da ostvaruje u parničnom postupku.

(3) Kad Sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi krivični postupak,

uputiće oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Član 199

Odluka o predaji stvari oštećenom

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a Sud ustanovi da stvar pripada oštećenom i da se nalazi kod optuženog ili kod nekog od učesnika na glavnom pretresu ili kod lica kojem su oni dali stvar na čuvanje, odredиće u presudi da se stvar preda oštećenom.

Član 200

Odlučivanje o poništavanju određenog pravnog posla

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništavanje određenog pravnog posla, a Sud utvrdi da je zahtjev osnovan, izreći će u presudi potpuno ili djelimično poništavanje tog pravnog posla, s posljedicama koje otuda proističu, ne dirajući u prava trećih lica.

Član 201

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

(1) Sud može izmijeniti pravosnažnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu samo povodom ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Izvan slučaja iz stava 1. ovog člana, osuđeni, odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtjevati da se pravosnažna presuda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeni i to ako postoje uslovi za ponavljanje postupka odredbama koje važe za parnični postupak.

Član 202

Privremene mjere obezbjeđenja

(1) Privremene mjere obezbjeđenja imovinskopravnog zahtjeva nastalog usljed izvršenja krivičnog djela mogu se odrediti u krivičnom postupku po odredbama koje važe za izvršni postupak.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi Sud. Dopuštena je žalba protiv ovog rješenja o kojoj odlučuje vijeće iz člana 24. stav 7. ovog zakona. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 203

Vraćanje stvari u toku postupka

(1) Ako je riječ o stvarima koje nesumnjivo pripadaju oštećenom, a ne služe kao dokaz u krivičnom postupku, te će se stvari predati oštećenom i prije završetka postupka.

(2) Ako se više oštećenih spore o svojini na stvari, uputiće se na parnični postupak, a Sud će u krivičnom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru obezbjeđenja.

(3) Stvari koje služe kao dokaz oduzeće se privremeno i po završetku postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar neophodno potrebna vlasniku, ona mu se može vratiti i prije završetka postupka, uz obavezu da je na zahtjev donese.

Član 204

Mjere obezbjeđenja prema trećim licima

(1) Ako oštećeni ima zahtjev prema trećem licu zbog toga što se kod njega nalaze stvari pribavljene krivičnim djelom ili zbog toga što je ono usljed krivičnog djela ostvarilo imovinsku korist, Sud može u krivičnom postupku, na prijedlog ovlašćenog lica (član 194.) i po odredbama koje važe za izvršni postupak, odrediti privremene mjere obezbjeđenja i prema tom trećem licu. Odredbe člana 202. stava 2. ovog zakona primjenjuju se i u ovom slučaju.

(2) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim Sud će ili ukinuti mjere iz stava 1. ovog člana, ako već ranije nisu ukinute ili će oštećenog uputiti na parnični postupak, s tim što će se ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi Sud.

GLAVA XVIII - OSTALE ODREDBE

Član 205

Obustava postupka u slučaju smrti osumnjičenog, odnosno optuženog

Kad se u toku krivičnog postupka ustanovi da je osumnjičeni, odnosno optuženi umro, postupak će se obustaviti.

Član 206

Postupak u slučaju neuračunljivosti osumnjičenog, odnosno optuženog

Ako se u toku postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio neuračunljiv, Sud donosi odgovarajuću odluku u skladu s članom 389. ovog zakona.

Član 207

Duševno oboljenje osumnjičenog, odnosno optuženog u toku postupka

Kad se u toku krivičnog postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi po učinjenom krivičnom djelu obolio od kakvog duševnog oboljenja, rješenjem će se prekinuti krivični postupak (član 388).

Član 208

Primjena pravila međunarodnog prava

(1) U pogledu isključenja krivičnog gonjenja za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje da li se radi o licima iz stava 1. ovog člana, tužilac, odnosno Sud će se za objašnjenje obratiti Ministarstvu pravde BiH.

Član 209

Odobrenje za krivično gonjenje

Kad je zakonom, odnosno drugim opštim aktom donesenim na osnovu ustava ili zakona propisano da je za krivično gonjenje pojedinih lica potrebno prethodno odobrenje nadležnog državnog organa, Tužilac ne može pokrenuti, odnosno nastaviti istragu niti podići optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dato.

Član 210

Posebni uslovi za krivično gonjenje

(1) U slučaju kada je krivično djelo izvršeno van teritorije Bosne i Hercegovine, Tužilac može preduzeti krivično gonjenje ako je to krivično djelo propisano u zakonu Bosne i Hercegovine.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana Tužilac će preduzeti krivično gonjenje samo u slučaju ako je izvršeno djelo propisano kao krivično djelo i po zakonu države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno. Ni u tom slučaju krivično gonjenje se neće preduzeti ako se po zakonu te države krivično gonjenje preduzima po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen.

(3) Tužilac može preduzeti krivično gonjenje bez obzira na zakon države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno, u slučaju da se radi o krivičnom djelu protiv integriteta Bosne i Hercegovine ili ako se to djelo smatra krivičnim djelom prema pravilima međunarodnog prava.

Član 211

Kažnjavanje za odugovlačenje postupka

(1) Sud može u toku postupka kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM Tužioca, branioca, opunomoćenika, zakonskog zastupnika ili oštećenog, ako su njihovi postupci očigledno upravljeni na odugovlačenje krivičnog postupka.

(2) O kažnjavanju Tužioca obavijestiće se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branioca obavijestiće se nadležna advokatska komora.

Član 212

Davanje podataka iz kaznene evidencije

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužilaštvima i organima unutrašnjih poslova u vezi s krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđivano, kao i nadležnim organima za izvršenje krivičnopravnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim organima ako još traju određene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.

(3) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti ako su im ti podaci potrebni radi

ostvarivanja njihovih prava.

(4) Niko nema pravo tražiti od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti, odnosno neosuđivanosti.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana su posebne odredbe koje se odnose i na Zakon o slobodi pristupa informacijama Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - TOK POSTUPKA

GLAVA XIX - ISTRAGA

Član 213

Obaveza prijavljivanja krivičnog djela

(1) Službena i odgovorna lica u svim organima vlasti u Bosni i Hercegovini, javnim preduzećima i ustanovama dužna su da prijave krivična djela o kojima su obaviještene ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim okolnostima, službeno ili odgovorno lice će preduzeti mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je učinjeno krivično djelo i drugi dokazi o njima i obavijestiće ovlašćeno službeno lice ili Tužilaštvo bez odlaganja.

(2) Zdravstveni radnici, nastavnici, vaspitači, roditelji, staraoci, usvojioci i druga lica koja su ovlašćena ili dužna da pružaju zaštitu i pomoć maloljetnim licima, da vrše nadzor, odgajanje i vaspitavanje maloljetnika, a koji saznaju ili ocijene da postoji sumnja da je maloljetno lice žrtva seksualnog, fizičkog ili nekog drugog zlostavljanja, dužni su o toj sumnji odmah obavijestiti ovlašćeno službeno lice ili Tužioca.

Član 214

Prijavljivanje krivičnog djela od strane građana

(1) Građanin ima pravo prijaviti izvršenje krivičnog djela.

(2) Svako je dužan prijaviti izvršenje krivičnog djela kada neprijavljivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo.

Član 215

Podnošenje prijave

(1) Prijava se podnosi Tužiocu, pismeno ili usmeno.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, lice koje podnosi prijavu upozoriće se na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastaviće se zapisnik, a ako je prijava saopštena telefonom, sačiniće se službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena Sudu, ovlašćenom službenom licu ili nekom drugom sudu ili Tužiocu u Bosni i Hercegovini, oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti Tužiocu.

Član 216

Naredba o sprovođenju istrage

(1) Tužilac naređuje sprovođenje istrage ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo.

(2) O sprovođenju istrage donosi se naredba, koja sadrži: podatke o počiniocu krivičnog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za sprovođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi Tužilac će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba preduzeti.

(3) Tužilac donosi naredbu da se istraga neće sprovoditi ako je iz prijave i pratećih spisa očigledno da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ako ne postoje osnovi sumnje da je prijavljeno lice učinilo krivično djelo, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

(4) O nesprovođenju istrage, kao i o razlozima za to, Tužilac će obavijestiti oštećenog i podnosioca prijave u roku od tri dana. Oštećeni i podnosilac prijave imaju pravo podnijeti pritužbu u roku od osam dana uredu Tužioca.

Član 217

Sprovođenje istrage

(1) U toku sprovođenja istrage Tužilac može preduzeti sve istražne radnje, uključujući ispitivanje osumnjičenog i saslušanje oštećenog i

svjedoka, vršenje uviđaja i rekonstrukcije događaja, preduzimanje posebnih mjera koje obezbjeđuju sigurnost svjedoka i informacija i naređivanje potrebnih vještačenja.

(2) O preduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik u skladu s ovim zakonom.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi u pritvoru naredbu za dovođenje radi ispitivanja izdaje tužilac i o tome obavještava sudiju za prethodni postupak.

Član 218

Nadzor Tužioca nad radom ovlašćenih službenih lica

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina, ovlašćeno službeno lice je dužno odmah obavijestiti Tužioca i pod njegovim nadzorom preduzeti potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se spreči skrivanje ili bjekstvo osumnjičenog ili saučesnika, da se otkriju i sačuvaju tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi, te da se prikupe sve informacije koje mogu biti korisne u krivičnom postupku.

(2) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo iz stava 1. ovog člana, ovlašćeno službeno lice dužno je u slučaju opasnosti od odlaganja preduzeti neophodne radnje radi izvršenja zadataka iz stava 1. ovog člana. Prilikom preduzimanja ovih radnji, ovlašćeno službeno lice dužno je postupati po ovom zakonu. O svemu što je preduzeto ovlašćeno službeno lice dužno je odmah obavijestiti Tužioca i dostaviti prikupljene predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.

(3) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlašćeno službeno lice je dužno obavijestiti Tužioca o svim raspoloživim informacijama, radnjama i mjerama koje je preduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnova sumnje da je krivično djelo počinjeno.

(4) *(brisano)*

Član 219

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

(1) Radi izvršenja zadataka iz člana 218. ovog zakona, ovlašćeno službeno lice može: prikupljati potrebne izjave od lica; izvršiti potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljage; ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi određena radnja; preduzeti potrebne mjere u vezi s utvrđivanjem identiteta lica i predmeta; raspisati potragu za licem i stvarima za kojima se traga; u prisustvu odgovornog lica pretražiti određene objekte i prostorije državnih organa, javnih preduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju, kao i preduzeti druge potrebne mjere i radnje. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri preduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti, sastaviće se zapisnik ili službena zabilješka.

(2) Pri prikupljanju izjava od lica, ovlašćeno službeno lice može izdati pismeni poziv licu da dođe u službene prostorije, pod uslovom da se u pozivu naznače razlozi pozivanja. Lice ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja mu ovlašćeno službeno lice postavlja, osim davanja ličnih podataka, o čemu će ga ovlašćeno službeno lice poučiti.

(3) Prilikom prikupljanja izjava od lica, ovlašćeno službeno lice će postupiti u skladu s članom 78. ovog zakona, odnosno u skladu s članom 86. ovog zakona. U tom slučaju se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokazi u krivičnom postupku.

(4) Lice prema kojem je preduzeta neka od radnji ili mjera iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu Tužiocu u roku od tri dana. Tužilac će provjeriti osnovanost pritužbe i ako utvrdi da su se u preduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja krivičnog djela ili povreda radne obaveze, postupit će prema pritužbi u skladu sa zakonom.

(5) Na osnovu prikupljenih izjava i dokaza koji su otkriveni, ovlašćeno službeno lice sastavlja izvještaj. Uz izvještaj dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, pribavljeni izvještaji, spisi o preduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji

mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičenom. Ako ovlašćeno službeno lice poslije podnošenja izvještaja sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužno je prikupljati potrebna obavještenja i izvještaj o tome kao dopunu prethodnog izvještaja odmah predati Tužiocu.

(6) Tužilac može prikupljati izjave i od lica koja se nalaze u pritvoru ako je to potrebno radi otkrivanja drugih krivičnih djela istog lica, njegovih saučesnika ili krivičnih djela drugih počinilaca.

Član 220

Zadržavanje na mjestu izvršenja krivičnog djela

(1) Ovlašćeno službeno lice ima pravo da lica zatečena na mjestu izvršenja krivičnog djela zadrži radi prikupljanja izjava ako ta lica mogu dati obavještenja važna za krivični postupak i o tome je dužno obavijestiti Tužioca. Zadržavanje tih lica na mjestu izvršenja krivičnog djela ne može trajati duže od šest časova.

(2) Ovlašćeno službeno lice, može fotografisati i uzimati otiske prstiju lica za koje postoje osnovi sumnje da je učinilo krivično djelo. Kada to doprinosi efikasnosti postupka, ovlašćeno službeno lice može javno objaviti fotografiju tog lica, ali samo po odobrenju Tužioca.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlašćeno službeno lice može uzimati otiske prstiju od lica za koja postoji vjerovatnoća da su mogla doći u dodir s tim predmetima.

(4) Lice prema kojem je preduzeta neka od radnji iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu Tužiocu.

Član 221

Uviđaj i vještačenje

Ovlašćeno službeno lice, nakon obavještavanja Tužioca, dužno je izvršiti uviđaj i odrediti potrebna vještačenja, osim pregleda, obdukcije i ekshumacije leša. Ako je Tužilac prisutan na licu mjesta u toku vršenja uviđaja od strane ovlašćenih službenih lica, može tražiti

da ovlašćeno službeno lice izvrši određene radnje koje on smatra neophodnim. Sve radnje preduzete tokom uviđaja moraju se dokumentovati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvještaju.

Član 222

Pregled, obdukcija i ekshumacija

Ukoliko postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi s izvršenjem krivičnog djela, Tužilac će narediti izvođenje pregleda i obdukcije. Ako je leš već zakopan, odrediće se ekshumacija u cilju pregleda i obdukcije, o čemu će Tužilac zatražiti naredbu od Suda.

Član 223

Sudsko obezbjeđenje dokaza

(1) Kada je u interesu pravde da se svjedok sasluša kako bi se njegov iskaz koristio na glavnom pretresu zato što postoji mogućnost da neće biti dostupan Sudu za vrijeme suđenja, sudija za prethodni postupak može, na prijedlog stranaka ili branioca, narediti da se izjava tog svjedoka uzme na posebnom saslušanju. Saslušanje će se provesti u skladu s članom 262. ovog zakona.

(2) Prije upotrebe izjave svjedoka iz stava 1. ovog člana, stranka, odnosno branilac koji traži da se izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnom pretresu mora dokazati da je, i pored svih uloženih napora da se osigura prisustvo svjedoka na glavnom pretresu, svjedok ostao nedostupan. Ova izjava se ne može koristiti ako je svjedok prisutan na glavnom pretresu.

(3) Ukoliko stranke ili branilac smatraju da će doći do nestanka određenog dokaza, odnosno do nemogućnosti izvođenja takvog dokaza na glavnom pretresu, predložiće sudiji za prethodni postupak preduzimanje neophodne radnje u cilju obezbjeđenja dokaza. Ako sudija za prethodni postupak prihvati prijedlog o preduzimanju radnje dokazivanja, obavijestiće o tome stranke i branioca.

(4) Ako sudija za prethodni postupak odbije prijedlog iz st. 1. i 3. ovog člana, donijeće rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba

vijeću iz člana 24. stav 7. ovog zakona.

Član 224

Obustava istrage

(1) Tužilac će naredbom obustaviti istragu ako se ustanovi da:

a) djelo koje je počinio osumnjičeni nije krivično djelo,

b) postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost osumnjičenog, osim u slučaju iz člana 206. ovog zakona,

c) nema dovoljno dokaza da je osumnjičeni počinio krivično djelo,

d) je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isključuju krivično gonjenje,

e) postoje druge okolnosti za obustavljanje istrage iz člana 225. stav (5), odnosno člana 226. stav (3) ovog zakona.

(2) O obustavljanju istrage kao i o razlozima za obustavljanje istrage tužilac će u pisanoj formi obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena u članu 216. ovog zakona, kao i osumnjičenog ako je ispitan, i lice koje je prijavilo krivično djelo.

(3) Tužilac, u slučajevima iz stava (1) tačke c) i tačke e) ovog člana, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da je osumnjičeni počinio krivično djelo.

Član 225

Okončanje istrage

(1) Tužilac okončava istragu kad nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podići optužnica. Okončanje istrage će se zabilježiti u spisu.

(2) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o sprovođenju istrage, tužilac će obavijestiti glavnog tužioca o razlozima neokončanja istrage. Glavni tužilac odredиće u roku od 30 dana novi rok za okončanje istrage koji ne može biti duži od šest mjeseci, odnosno koji ne može biti duži od jedne godine za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili

teža kazna, te naložiti preduzimanje potrebnih mjera da bi se istraga okončala.

(3) Ukoliko istragu nije bilo moguće završiti u roku iz stava (2) ovog člana, tužilac će o razlozima zbog kojih istraga nije završena, u roku od osam dana, obavijestiti glavnog tužioca, osumnjičenog i oštećenog.

(4) Osumnjičeni i oštećeni u roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava (3) ovog člana mogu podnijeti pritužbu glavnom tužiocu zbog trajanja postupka. Ako glavni tužilac utvrdi da je pritužba osnovana, u roku od 30 dana odredиće novi rok u kojem se, ako postoje procesne pretpostavke, istraga mora okončati, a koji ne može biti duži od šest mjeseci, odnosno koji ne može biti duži od jedne godine za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju 10 godina ili teža kazna, te naložiti preduzimanje potrebnih mjera za okončanje istrage, o čemu će obavijestiti podnosioca pritužbe u roku od 15 dana.

(5) Ako istraga ne bude okončana u roku iz stava (4) ovog člana, a postoje procesne pretpostavke, smatraće se da je istraga obustavljena, o čemu tužilac donosi naredbu i u roku od 15 dana o tome obavještava glavnog tužioca, osumnjičenog i oštećenog."

(6) Optužnica se ne može podići ako osumnjičeni nije bio ispitan.

GLAVA XX - POSTUPAK OPTUŽIVANjA

Član 226

Podizanje optužnice

(1) Kad u toku istrage tužilac nađe da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo, pripremiće i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje u roku od 30 dana od dana kada je okončanje istrage zabilježeno u spisu.

(2) Ukoliko tužilac ne uputi optužnicu u roku iz stava (1) ovog člana, dužan je u roku od osam dana o razlozima nepodizanja optužnice obavijestiti glavnog tužioca koji će preduzeti mjere da tužilac u roku

koji ne može biti duži od 30 dana podigne optužnicu. O određivanju dodatnog roka biće obaviješteni osumnjičeni i oštećeni.

(3) Ako tužilac u roku iz stava (2) ovog člana ne podigne optužnicu, obavijestiće o tome glavnog tužioca, te osumnjičenog i oštećenog koji imaju pravo da u roku od osam dana od isteka tog roka podnesu pritužbu glavnom tužiocu. Glavni tužilac će u roku od 30 dana izdati tužiocu obavezujuće uputstvo da u roku od 30 dana podigne optužnicu. Ako tužilac i nakon obavezujućeg uputstva glavnog tužioca ne podigne optužnicu, smatraće se da je istraga obustavljena, o čemu tužilac donosi naredbu i u roku od 15 dana o tome obavještava glavnog tužioca, osumnjičenog i oštećenog.

(4) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, odnosno oltuženi i branilac, imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(5) Nakon podizanja optužnice, stranke ili branilac mogu predložiti sudiji za prethodno saslušanje preduzimanje radnji u skladu s članom 223. ovog zakona.

Član 227

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

a) naziv Suda,

b) ime i prezime osumnjičenog, s ličnim podacima,

c) opis djela iz kog proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto izvršenja krivičnog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno krivično djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da se krivično djelo što preciznije odredi,

d) zakonski naziv krivičnog djela, s navođenjem odredbe krivičnog zakona,

e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz naznačenje svjedoka i vještaka, ili pseudonima zaštićenih svjedoka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz,

f) rezultat istrage,

g) dokaze koji potkrijepljuje navode optužnice.

(2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više krivičnih djela ili više osumnjičenih.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru može se predložiti da se pritvor produži ili da se pusti na slobodu.

Član 228

Odlučivanje o optužnici

(1) Odmah nakon prijema optužnice, sudija za prethodno saslušanje ispitaće da li je Sud nadležan, da li postoje okolnosti iz člana 224. stav (1) tačka d) ovog zakona, te da li je optužnica propisno sastavljena (član 227. ovog zakona). Ukoliko Sud nađe da optužnica nije propisno sastavljena, postupiće u skladu sa članom 148. st. (3) i (4) ovog zakona.

(2) Sudija za prethodno saslušanje može potvrditi ili odbiti sve ili pojedine tačke optužnice u roku od osam dana, a u složenim predmetima u roku od 15 dana od dana prijema optužnice. Ako odbije sve ili pojedine tačke optužnice, sudija za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužiocu. Protiv ovog rješenja žalba se podnosi u roku od 24 sata. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 24. stav (7) ovog zakona u roku od 72 sata.

(3) Prilikom potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(4) Pošto se potvrde pojedine ili sve tačke optužnice, osumnjičeni dobija status optuženog. Sudija za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom braniocu.

(5) Sudija za prethodno saslušanje dostaviće optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odgađanja, a ako se nalazi u pritvoru, u roku od 24 sata po potvrđivanju optužnice. Sudija za prethodno saslušanje obavijestiće optuženog da u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice ima pravo na podnošenje prethodnih prigovora, da će ročište o izjašnjenju o krivici biti zakazano odmah nakon donošenja odluke o prethodnim prigovorima, odnosno nakon isteka roka za

ulaganje prethodnih prigovora, te da može navesti predloge dokaza koje namjerava izvesti na glavnom pretresu.

(6) Nakon odbijanja svih ili pojedinih tačaka u optužnici, tužilac može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja će biti zasnovana na novim dokazima. Nova, odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje.

Član 229

Izjašnjenje o krivnji

(1) Izjavu o krivici optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužioca i branioca. Prije izjave o priznanju krivice optuženi će biti upoznat o svim mogućim posljedicama priznanja krivice u smislu člana 230. stav (1) ovog zakona. U slučaju da optuženi nema branioca, sudija za prethodno saslušanje će provjeriti da li optuženi razumije posljedice izjašnjavanja o krivici, kao i da li postoje uslovi za postavljanje branioca u skladu sa članom 45. stav (5), odnosno članom 46. ovog zakona. Izjava o krivici i datim upozorenjima unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivici, sudija za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivicu.

(2) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudija za prethodno saslušanje će uputiti predmet sudiji odnosno vijeću radi zakazivanja ročišta na kojem će se utvrditi postojanje uslova iz člana 230. ovog zakona.

(3) Ako se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavnog pretresa ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivice i naknadno prizna krivicu, njegova izjava o poricanju krivice neće biti uzeta u obzir pri odmjeravanju sankcije.

(4) Nakon unošenja izjave o poricanju krivice u zapisnik, sudija za prethodno saslušanje će proslijediti predmet sudiji, odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen s ciljem zakazivanja glavnog pretresa, a dokaze koji potkrepljuju navode optužnice vraća tužiocu. Glavni pretres će biti zakazan u roku od 30 dana od dana izjašnjavanja o krivici. Ovaj rok se može izuzetno produžiti za još 30 dana.

Član 230

Razmatranje izjave o priznanju krivnje

(1) Prilikom razmatranja izjave o priznanju krivice, Sud provjerava:

a) da li je do izjave o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem,

b) da li je optuženi upozoren i razumio da se izjavom o priznanju krivice odriče prava na suđenje,

c) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog,

d) da li je optuženi upoznat i razumio moguće posljedice u vezi sa imovinskopravnim zahtjevom i oduzimanjem imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,

e) da li je optuženi upoznat sa odlukom o naknadi troškova krivičnog postupka i sa pravom da bude oslobođen naknade u slučaju iz člana 188. stav (4) ovog zakona.

(2) Ako Sud prihvati izjavu o priznanju krivice, izjava optuženog će se unijeti u zapisnik i nastaviti sa pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Ako Sud odbaci izjavu o priznanju krivice, to će saopštiti strankama i braniocu i konstatovati u zapisnik. Izjava o priznanju krivice ne može se koristiti kao dokaz u daljnjem toku krivičnog postupka.

Član 231

Pregovaranje o krivnji

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branilac mogu do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa pred apelacionim vijećem pregovarati sa tužiocem o uslovima priznavanja krivice za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti.

(2) Sporazum o priznanju krivice ne može se zaključiti ako se optuženi na ročištu za izjašnjenje o krivici izjasnio da je kriv.

(3) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniocem o priznanju krivice u skladu sa stavom (1) ovog člana, tužilac može predložiti izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to krivično djelo, odnosno blažu

sankciju za osumnjičenog, odnosno optuženog u skladu sa krivičnim zakonom.

(4) Sporazum o priznanju krivice sačinjava se u pisanoj formi i uz optužnicu se dostavlja sudiji za prethodno saslušanje, sudiji, odnosno vijeću. Nakon potvrđivanja optužnice, sporazum o priznanju krivice razmatra i izriče krivičnopravnu sankciju predviđenu sporazumom sudija za prethodno saslušanje sve do dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću radi zakazivanja glavnog pretresa. Nakon dostavljanja predmeta radi zakazivanja glavnog pretresa o sporazumu odlučuje sudija, odnosno vijeće.

(5) Sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće sporazum mogu prihvatiti ili odbaciti.

(6) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice, Sud provjerava:

a) da li je do sporazuma o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i troškove krivičnog postupka,

b) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog,

c) da li optuženi razumije da se sporazumom o priznanju krivice odriče prava na suđenje i da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći,

d) da li je izrečena krivičnopravna sankcija u skladu sa stavom (3) ovog člana,

e) da li je oštećenom pružena mogućnost da se pred tužiocem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu.

(7) Ako Sud prihvati sporazum o priznanju krivice, izjava optuženog će se unijeti u zapisnik i nastaviti sa pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije predviđene sporazumom.

(8) Ako Sud odbaci sporazum o priznanju krivice, to će saopštiti strankama i braniocu i konstatovati u zapisnik. Istovremeno će se odrediti datum održavanja glavnog pretresa. Glavni pretres će biti

zakazan u roku od 30 dana. Priznanje iz ovog sporazuma ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(9) Sud će obavijestiti oštećenog o rezultatima pregovaranja o krivici.

Član 232

Povlačenje optužnice

(1) Tužilac može povući optužnicu, bez prethodnog odobrenja, do njenog potvrđivanja, a nakon toga, pa do početka glavnog pretresa - samo uz odobrenje sudije za prethodno saslušanje koji je potvrdio optužnicu.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, postupak se obustavlja rješenjem, a o čemu se odmah obavještavaju osumnjičeni, odnosno optuženi i branilac, kao i oštećeni.

Član 233

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

(1) Prethodnim prigovorima se:

a) osporava nadležnost,

b) ističu okolnosti iz člana 224. stav (1) tačka d) ovog zakona,

c) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,

d) osporava zakonitost dokaza,

e) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka,

f) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branioca na osnovu člana 46. stav (1) ovog zakona.

(2) Ukoliko sudija za prethodno saslušanje usvoji prigovor iz stava (1) tačka d) ovog člana, odlučiće da se takav dokaz izdvoji iz spisa i vrati tužiocu.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudija za prethodno saslušanje koji ne može učestvovati u suđenju u roku od osam dana. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dopuštena.

Član 233a

U toku priprema za glavni pretres sudija ili predsjednik vijeća može održati ročište sa strankama i braniocem da bi se razmotrila pitanja koja su relevantna za glavni pretres.

GLAVA XXI - GLAVNI PRETRES

Odjeljak 1 - Javnost glavnog pretresa

Član 234

Opšta javnost

(1) Glavni pretres je javan.

(2) Glavnom pretresu mogu prisustvovati samo punoljetna lica.

(3) Lica koja su prisutna na glavnom pretresu ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženog i lica kojima to dozvoli sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Član 235

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branioca, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cio glavni pretres ili jedan njegov dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, ličnog i intimnog žvota optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Član 236

Na koga se ne odnosi isključenje javnosti

(1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branioca, oštećenog, zakonskog zastupnika i opunomoćenika.

(2) Sudija, odnosno vijeće može dopustiti da glavnom pretresu na kome je javnost isključena budu prisutna službena lica, znanstveni i javni radnici, a na zahtjev optuženog može to dopustiti i njegovom bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i bliskim srodnicima.

(3) Sudija, odnosno vijeće će upozoriti lica koja su prisutna glavnom pretresu na kome je javnost isključena da su dužna da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretresu saznale i da neovlašćeno odavanje tajne predstavlja krivično djelo.

Član 237

Odluka o isključenju javnosti

(1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudija, odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

(2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

Odjeljak 2 - Rukovođenje glavnim pretresom

Član 238

Obavezno prisustvo na glavnom pretresu

(1) Sudija, odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno prisutni na glavnom pretresu.

(2) Ako je u izgledu da će glavni pretres trajati duže, predsjednik vijeća može zatražiti od predsjednika Suda da odredi jednog ili dvojicu sudija da prisustvuju glavnom pretresu, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove sprečenosti.

Član 239

Obaveze sudije, odnosno predsjednika vijeća

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom.

(2) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara za svestrano pretresanje predmeta i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.

(3) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branioca odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(4) Odluke sudije, odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 240

Redoslijed radnji glavnog pretresa

Glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a naročito zbog broja optuženih, broja krivičnih djela i obima dokaznog materijala. U zapisnik o glavnom pretresu unijeće se razlozi zašto se glavni pretres ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Član 241

Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća

(1) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu Suda. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odmah poslije otvaranja zasjedanja upozoriti lica koja su prisutna na glavnom pretresu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad Suda. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti pretresanje lica koja su prisutna na glavnom pretresu.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sa zasjedanja udalje sva lica koja kao slušaoci prisustvuju glavnom pretresu, ako su se mjere za održavanje reda predviđene u ovom zakonu pokazale neefikasnim za osiguranje neometanog održavanja glavnog pretresa.

(3) U sudnici je zabranjeno filmsko ili televizijsko snimanje. Izuzetno, predsjednik Suda može odobriti takvo snimanje na glavnom pretresu. Ako je snimanje odobreno, sudija, odnosno predsjednik vijeća može na glavnom pretresu, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.

Član 242

Kažnjavanje zbog narušavanja reda

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može udaljiti lice iz sudnice da bi se zaštitilo pravo na pravedno i javno suđenje odnosno održalo dostojanstveno i neometano suđenje.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se optuženi udalji iz sudnice za određeni vremenski period ukoliko optuženi i nakon upozorenja nastavi s nedoličnim ponašanjem zbog kojeg je

opravdano njegovo udaljenje iz sudnice. U tom vremenskom periodu sudija, odnosno predsjednik vijeća može nastaviti postupak, ukoliko optuženi ima branioca.

(3) Ako Tužilac, branilac, oštećeni, zakonski zastupnik, punomoćnik oštećenog, svjedok, vještak, tumač ili drugo lice koje prisustvuje glavnom pretresu ometa red ili se ne pokorava naređenjima sudije, odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda - sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se lice udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10.000 KM. Ako Tužilac ili branilac budu udaljeni iz sudnice, sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine ili advokatsku komoru čiji je branilac član - radi preduzimanja daljih mjera.

(4) Braniocu ili punomoćniku oštećenog koji, nakon što je kažnjen, produži da narušava red, sudija, odnosno predsjednik vijeća može uskratiti dalje zastupanje na glavnom pretresu i kazniti ga novčanom kaznom do 30.000 KM. Rješenje o tome, s obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnom pretresu. Protiv ovog rješenja dopuštena je posebna žalba. Glavni pretres će se prekinuti ili odložiti, dok optuženi ne uzme drugog branioca i ne pripremi za odbranu.

Član 243

Davanje lažnog iskaza od strane svjedoka ili vještaka

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnom pretresu dao lažni iskaz, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sačini poseban prepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti Tužiocu.

Odjeljak 3 - Pretpostavke za održavanje glavnog pretresa

Član 244

Otvaranje zasjedanja

Sudija, odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavnog pretresa. Zatim će sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrditi da li su prisutna sva pozvana lica, a ako nisu,

provjeriće da li su im pozivi dostavljeni i da li su svoj izostanak opravdali.

Član 245

Nedolazak Tužioca, odnosno lica koje ga zamjenjuje na glavni pretres

(1) Ako Tužilac ili lice koje ga zamjenjuje i koje je uredno pozvano ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvaće Tužioca, odnosno lice koje ga zamjenjuje da iznese razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave, sudija će utvrditi da li treba biti kažnjen kaznom iz stava 2. ovog člana. Ako se Tužilac, odnosno lice koje ga zamjenjuje kažnjava, o tome obavještava Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM Tužioca, odnosno lice koje ga zamjenjuje i koje se na uredan poziv Suda za glavni pretres nije odazvalo i nije opravdalo svoj izostanak.

Član 246

Nedolazak optuženog na glavni pretres

(1) Ako je optuženi uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odložiti glavni pretres i narediti da se optuženi na idući glavni pretres prinudno dovede. Ako do privođenja optuženi opravda izostanak, sudija odnosno predsjednik vijeća će opozvati naredbu o prinudno dovođenju.

(2) Ako optuženi koji je uredno pozvan očigledno izbjegava da dođe na glavni pretres i ako prinudno dovođenje nije uspjelo, sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženom odrediti pritvor.

(3) Protiv rješenja o određivanju pritvora, dopuštena je žalba koja ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Ako ne bude ranije ukinut, pritvor traje do objavljivanja presude, a najduže 30 dana.

Član 247

Zabrana suđenja u odsustvu

Optuženom se ne može suditi u odsustvu.

Član 248

Nedolazak branioca na glavni pretres

(1) Ako branilac koji je uredno pozvan ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvaće branioca da objasni razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća će utvrditi da li branilac treba biti kažnjen. Kada se branilac u ovakvim slučajevima kažnjava, obavještava se advokatska komora čiji je on član.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM branioca koji se nije odazvao na uredan poziv Suda za glavni pretres i nije opravdao svoj izostanak.

(3) Ako je optuženom određen novi branilac ili je izabrao novog branioca, glavni pretres će biti odložen. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će dati novom braniocu dovoljno vremena za pripremu odbrane, a taj vremenski period ne može biti kraći od 15 dana ako se radi o krivičnom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženi ne odrekne ovog prava a sudija, odnosno predsjednik vijeća se uvjeri da kraće vrijeme za pripremu odbrane neće utjecati na pravo optuženog na pravedno suđenje.

Član 249

Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavni pretres

(1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti prinudno dovođenje svjedoka ili vještaka.

(2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odlučiti da li glavni pretres treba odložiti.

Odjeljak 4 - Odlaganje i prekidanje glavnog pretresa

Član 250

Razlozi za odlaganje glavnog pretresa

(1) Na zahtjev stranaka ili branioca glavni pretres se može odložiti rješenjem sudije, odnosno predsjednika vijeća ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženi nakon izvršenog krivičnog djela nesposoban da prisustvuje glavnom pretresu ili ako postoje druge smetnje da se glavni pretres uspješno provede.

(2) Rješenje kojim se odlaže glavni pretres unijeće se u zapisnik i, po mogućnosti, odrediće se dan i čas nastavka glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će takođe narediti obezbjeđenje dokaza koji se mogu izgubiti ili uništiti zbog odlaganja glavnog pretresa.

(3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dopuštena žalba.

Član 251

Nastavljanje odloženog glavnog pretresa

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odgođen drži pred istim sudijom, odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija, odnosno predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne ponovo.

(2) Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju.

(3) Ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom, odnosno predsjednikom vijeća - glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi se moraju ponovo izvesti. Izuzetno, ako se pretres drži pred drugim predsjednikom vijeća, uz saglasnost stranaka i branioca, vijeće može odlučiti da se ranije izvedeni dokazi neće ponovo izvoditi.

(4) U slučaju iz st. (2) i (3) ovog člana, sudija odnosno vijeće može bez saglasnosti stranaka i branioca, a nakon njihovog saslušanja,

odlučiti da se iskazi svjedoka i vještaka dati u ranijem pretresu koriste kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć ili je znatno otežan iz drugih razloga.

Član 252

Prekid glavnog pretresa

(1) Osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, sudija, odnosno predsjednik vijeća može prekinuti glavni pretres zbog odmora ili zbog isteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili odbrane.

(2) Prekinuti glavni pretres nastavlja se uvijek pred istim sudijom, odnosno vijećem.

(3) Ako se glavni pretres ne može nastaviti pred istim sudijom, odnosno vijećem ili ako je prekid glavnog pretresa trajao duže od osam dana, postupit će se po odredbama člana 251. ovog zakona.

Odjeljak 5 - Zapisnik o glavnom pretresu

Član 253

Način vođenja zapisnika

(1) O radu na glavnom pretresu vodi se zapisnik. Ako je glavni pretres sniman u skladu sa članom 155. ovog zakona, prepis preduzete radnje će se na opravdan zahtjev stranaka i branioca dostaviti strankama i braniocu najkasnije u roku od tri dana od preduzete radnje na glavnom pretresu. O opravdanosti zahtjeva odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se određeni dio zapisnika pročita ili reprodukuje, a pročitaće ga ili reprodukovati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branilac ili lice čija se izjava unosi u zapisnik.

Član 254

Unošenje izreke presude u zapisnik

(1) U zapisnik o glavnom pretresu unosi se potpuna izreka presude, uz naznačenje da li je presuda javno objavljena. Izreka presude

unijeta u zapisnik o glavnom pretresu predstavlja izvornik.

(2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru, i ono se unosi u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 255

Čuvanje materijalnih dokaza

(1) U posebnoj prostoriji Suda se pohranjuju i čuvaju materijalni dokazi prikupljeni u toku krivičnog postupka. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati naredbu koja se odnosi na kontrolu i raspolaganje materijalnim dokazima.

(2) Ministar nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine donijeće propise kojima će odrediti način i uslove pod kojima se čuvaju materijalni dokazi iz stava 1. ovog člana.

Odjeljak 6 - Početak glavnog pretresa

Član 256

Ulazak sudije, odnosno vijeća u sudnicu

(1) Prilikom ulaska sudije ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice, svi prisutni, na poziv ovlašćenog lica, treba da ustanu.

(2) Stranke i drugi učesnici postupka dužni su da ustanu kad se obraćaju Sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

Član 257

Uslovi za održavanje glavnog pretresa

Kada sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrdi prisustvo svih pozvanih lica na glavnom pretresu ili kada odluči da se glavni pretres održi bez prisustva određenih pozvanih lica ili je odlučivanje o ovim stvarima odloženo, pozvaće optuženog i uzeti od njega lične podatke radi utvrđivanja identiteta.

Član 258

Utvrđivanje identiteta optuženog i davanje uputa

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženog lične podatke (član 78.) da bi utvrdio njegov identitet.

(2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost Suda.

(3) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija, odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještake u prostoriju van sudnice za njih određenu, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke da dok čekaju, o svojim iskazima ne razgovaraju s drugim svjedocima. Na prijedlog Tužioca, optuženog ili branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da prisustvuju toku pretresa u sudnici.

(4) Ukoliko je prisutan oštećeni, ali još nije podnio imovinskopravni zahtjev, sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga poučiti da može podnijeti taj zahtjev do zaključenja glavnog pretresa.

(5) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može preduzeti neophodne mjere radi sprečavanja međusobnog komuniciranja svjedoka, vještaka i stranaka.

Član 259

Pouke optuženom

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog na potrebu pažljivog praćenja toka pretresa i poučiće ga da može iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da može postavljati pitanja sa optuženim, svjedocima i vještacima i da može davati obrazloženja u vezi s njihovim iskazima.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća poučiće optuženog da može dati iskaz u toku dokaznog postupka u svojstvu svjedoka i ako odluči da da takav iskaz, da će biti podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju u smislu člana 262. ovog zakona, odnosno opomenut i upozoren u smislu člana 86. ovog zakona. U tom slučaju optuženi kao svjedok ne polaže zakletvu, odnosno ne daje izjavu. Sud će omogućiti da se o tom svom pravu optuženi prethodno konsultuje sa braniocem, a ako nema branioca, Sud će pažljivo ispitati da li mu je branilac neophodan.

Član 260

Čitanje optužnice i dokazi optužbe i odbrane

(1) Glavni pretres počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužilac.

(2) Nakon čitanja optužnice, sudija, odnosno predsjednik vijeća upitaće optuženog da li je razumio njene navode. Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv. Nakon toga tužilac će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu.

(3) Optuženi ili njegov branilac mogu nakon toga izložiti koncept odbrane.

Odjeljak 7 - Dokazni postupak

Član 261

Izvođenje dokaza

(1) Stranka i branilac imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.

(2) Osim ako sudija, odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnom pretresu izvode sljedećim redom:

a) dokazi optužbe,

b) dokazi odbrane,

c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane (replika),

d) dokazi odbrane kao odgovor na pobijanje (duplika),

e) dokazi čije je izvođenje naredio sudija, odnosno vijeće,

f) sve dokaze relevantne za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dozvoljeno je direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Direktno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudija, odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

Član 262

Direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje svjedoka

(1) Dozvoljeno je ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branioca koji je pozvao svjedoka (direktno ispitivanje), zatim ispitivanje tog svjedoka od suprotne stranke, odnosno branioca (unakrsno ispitivanje) i ponovno ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branioca koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakoj fazi ispitivanja postaviti svjedoku odgovarajuće pitanje. Pitanja svjedoku od suprotne stranke ograničavaju se i odnose na pitanja koja su prethodno postavljena tokom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u korist sopstvenih tvrdnji. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se i odnose na pitanja postavljena tokom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke. Nakon što svjedok bude ispitan, sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.

(2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti ne mogu se postavljati pri direktnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja izjave svjedoka. U pravilu, pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti - dopuštena su samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojan stav ili ne želi da sarađuje, sudija, odnosno predsjednik vijeća može dozvoliti upotrebu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri kontrolisati način i redoslijed ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude efikasno za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotrebno gubljenje vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.

(4) Prilikom izvođenja dokaza iz člana 261. stav 2. tačka e) ovog zakona, Sud će ispitati svjedoka, a nakon toga dozvoliće strankama i braniocu da postavljaju pitanja.

Član 263

Pravo Suda da ne dopusti pitanje ili dokaz

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će zabraniti pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno - ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branilac želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbiće izvođenje takvog dokaza.

Član 264

Posebna pravila o dokazima u slučajevima seksualnih delikata

(1) Oštećenog krivičnim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela koje je predmet postupka. Nijedan dokaz koji se iznosi da bi pokazao ranije seksualno iskustvo, ponašanje ili seksualnu orijentaciju oštećenog neće biti prihvatljiv.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana može se u postupku koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o povredama ili drugi materijalni dokazi potiču od drugog lica, a ne od optuženog.

(3) U slučajevima izvršenja krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pristanak žrtve se ne može upotrijebiti u prilog odbrane optuženog.

(4) Prije prihvatanja dokaza u skladu s ovim članom, obaviće se odgovarajuće saslušanje, s koga je isključena javnost.

(5) Zahtjev, prateća dokumentacija, i zapisnik sa saslušanja čuvaju se zapečaćeni u posebnom omotu, osim ako Sud ne odredi drugačije.

Član 265

Posljedice priznanja optuženog

Ako je priznanje optuženog na glavnom pretresu potpuno i u skladu s prije izvedenim dokazima, u dokaznom postupku izvešće se samo oni dokazi koji se odnose na odluku o krivičnopravnoj sankciji.

Član 266

Polaganje zakletve, odnosno davanje izjave

(1) Svi svjedoci polažu zakletvu ili daju izjavu prije svjedočenja koja zamjenjuje zakletvu.

(2) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se - izjavljujem da ću o svemu što pred Sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prećutati."

(3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati daju zakletvu odnosno izjavu potpisivanjem teksta zakletve, odnosno izjave, a gluhi svjedoci čitaju tekst zakletve, odnosno izjave. Ako gluhi ili nijemi svjedoci ne znaju čitati i pisati, zakletva, odnosno izjava se daje preko tumača.

Član 267

Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je zaštititi svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti ili novčano kazniti učesnika u postupku ili bilo koje drugo lice koje vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost bezbjednost svjedoka pred Sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja, primijenjuje se odredba člana 242. stava 1. ovog zakona.

(3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku, sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Tužioca radi preduzimanja krivičnog gonjenja.

(4) Na prijedlog stranke ili branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća narediće policijskim organima preduzimanje mjera neophodnih za zaštitu svjedoka.

Član 268

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

(1) Ako svjedok odbije da svjedoči bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom do 30.000 KM.

(2) Ako i poslije toga odbije da svjedoči, može biti zatvoren. Zatvor traje dok svjedok ne pristane da svjedoči, ili dok njegovo svjedočenje ne postane nepotrebno, ili dok se krivični postupak ne završi, ali najduže 30 dana.

(3) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili određen zatvor uvijek odlučuje vijeće (član 24. stav (7) ovog

zakona). Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 269

Angažovanje vještaka

(1) Vještaka mogu angažovati stranke, branilac i Sud.

(2) Troškove vještaka iz stava 1. ovog člana snosi onaj koji ga je angažovao.

Član 270

Ispitivanje vještaka

(1) Prije ispitivanja vještaka, sudija, odnosno predsjednik vijeća opomenut će ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i u skladu s vještinom i pravilima struke i upozoriće ga da davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju predstavlja krivično djelo.

(2) Vještak će položiti zakletvu, odnosno dati izjavu prije svjedočenja.

(3) Zakletva, odnosno izjava se daje usmeno.

(4) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću-izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću tačno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mišljenje."

(5) Pisani nalaz i mišljenje vještaka biće prihvaćen kao dokazni materijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na pretresu.

Član 271

Otpuštanje svjedoka i vještaka

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostaće ispred sudnice ukoliko ih sudija, odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od strane stranaka i branioca, odnosno Suda.

(2) Na prijedlog stranke ili branioca ili po službenoj dužnosti, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i da budu naknadno pozvani i ponovno ispitani u prisustvu ili odsustvu ostalih svjedoka i vještaka.

Član 272

Saslušanje van sudnice

(1) Ako se u toku suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti da dođe pred Sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan s nesrazmjernim teškoćama, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se svjedok, odnosno vještak ispita van sudnice - ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudija, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac će prisustvovati ispitivanju, a ispitivanje će se sprovesti u skladu s članom 262. ovog zakona.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, ispitivanje svjedoka se može izvršiti prilikom rekonstrukcije događaja van sudnice. Sudija, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac će biti prisutne na rekonstrukciji, a ispitivanje će se sprovesti u skladu s članom 262. ovog zakona.

(3) Stranke, branilac i oštećeni uvijek se pozivaju da prisustvuju ispitivanju svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije. Saslušanje će se sprovesti kao da se izvodi na glavnom pretresu, u skladu sa članom 262. ovog zakona.

(4) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka shodno se primjenjuju odredbe člana 86. stava 6. i člana 90. ovog zakona.

Član 273

Izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza

(1) Iskazi dati u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog ili unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje, nakon čega se prilažu kao dokazni materijal. U ovom slučaju, licu se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitana lica umrla, duševno oboljela, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.

(3) Ako se u toku glavnog pretresa optuženi koristi pravom da nije dužan da iznese svoju odbranu ili odgovara na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu optuženog koji je dat u istrazi može se po odluci sudije ili predsjednika vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako je optuženi prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren u skladu sa članom 78. stav (2) tačka c) ovog zakona.

Član 274

Zapisnici o dokaznom materijalu

(1) Zapisnik o uviđaju na licu mjesta, o pretresanju stana ili lica, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza iznijeće se na glavnom pretresu da bi se utvrdio njihov sadržaj, a po ocjeni sudije, odnosno predsjednika vijeća njihov sadržaj se može ukratko unijeti u zapisnik o glavnom pretresu.

(2) Za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografije, potrebni su originalno pismeno, zapis ili fotografija, osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, može se koristiti kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original.

(4) Dokazni materijal iz stava 1. ovog člana se čita ukoliko se stranke i branilac drugačije ne dogovore.

Član 275

Izmjena optužbe

Ako Tužilac ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici, on može na glavnom pretresu izmijeniti optužnicu. Radi pripremanja odbrane, glavni pretres se može odgoditi. U ovom slučaju ne vrši se potvrđivanje optužnice.

Član 276

Dopuna dokaznog postupka

(1) Nakon izvođenja dokaza sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju još neki dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branilac nemaju nove dokazne prijedloge, sudija odnosno predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

Član 277

Završna riječ

(1) Nakon završetka dokaznog postupka sudija, odnosno predsjednik vijeća će pozvati Tužioca, oštećenog, branioca i optuženog radi davanja završne riječi. Posljednja riječ uvijek pripada optuženom.

(2) Ako optužnicu zastupa više Tužioca ili optuženi ima više od jednog branioca, svi mogu dati završnu riječ, ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati.

Član 278

Završetak glavnog pretresa

Nakon završnih riječi, sudija, odnosno predsjednik vijeća objavljuje da je glavni pretres završen, a Sud se povlači na vijećanje i glasanje radi donošenja presude.

GLAVA XXII - PRESUDA

Odjeljak 1 - Izricanje presude

Član 279

Izricanje i objavljivanje presude

Presuda se izriče i objavljuje u ime Bosne i Hercegovine.

Član 280

Vezanost presude za optužbu

(1) Presuda se može odnositi samo na lice koje je optuženo i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge tužioca u pogledu pravne ocjene djela.

Član 281

Dokazi na kojima se zasniva presuda

(1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2 - Vrste presuda

Član 282

Meritorne i procesne presude

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvata više krivičnih djela, u presudi će se izreći da li se i za koje djelo optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

Član 283

Presuda kojom se optužba odbija

Presudu kojom se optužba odbija, Sud će izreći:

a) ako za presuđenje Sud nije nadležan,

b) ako je Tužilac od započinjanja pa do završetka glavnog pretresa odustao od optužnice,

c) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja,

d) ako je optuženi za isto djelo već pravosnažno osuđen, oslobođen od optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravosnažno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavljanju postupka iz člana 326. ovog zakona,

e) ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne može preduzeti zbog zastarjelosti ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

Član 284

Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe

Presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe, Sud će izreći:

a) ako djelo za koje se optuženi optužuje nije zakonom propisano kao krivično djelo,

b) ako postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost optuženog,

c) ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje.

Član 285

Presuda kojom se optuženi oglašava krivim

(1) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim, Sud će izreći:

a) za koje se krivično djelo optuženik oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe krivičnog zakona,

b) zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe krivičnog zakona primijenjene,

c) kakva se kazna izriče optuženom ili se po odredbama krivičnog zakona oslobađa od kazne,

d) odluku o uslovnoj osudi,

e) odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (član 74.) ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku, odnosno držaocu,

f) odluku o uračunavanju pritvora ili već izdržane kazne,

g) odluku o troškovima krivičnog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o tome da se pravosnažna presuda ima objaviti putem sredstava javnog informisanja.

(2) Ako je optuženom izrečena novčana kazna, u presudi će se odrediti rok u kojem se novčana kazna ima platiti i način zamjene izvršenja novčane kazne u slučaju da se novčana kazna ne plati.

Odjeljak 3 - Objavljivanje presude

Član 286

Vrijeme i mjesto objavljivanja presude

(1) Pošto je presuda izrečena, Sud će je odmah objaviti. Ako Sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložiće objavljivanje presude najviše za tri dana i odrediće vrijeme i mjesto objavljivanja presude.

(2) Sud će u prisutnosti stranaka, branioca, zakonskih zastupnika i opunomoćenika javno pročitati izreku i saopštiti ukratko razloge presude.

(3) Objavljivanje presude će se izvršiti i kad stranka, branilac, zakonski zastupnik ili punomoćnik nije prisutan. Sud može odlučiti da optuženom koji je odsutan, presudu usmeno saopšti sudija, odnosno predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnom pretresu bila isključena, izreka presude će se uvijek pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti hoće li i koliko isključiti javnost prilikom objavljivanja razloga presude.

(5) Svi prisutni saslušaće čitanje izreke presude stojeći.

Član 287

Pritvor nakon izricanja presude

Za određivanje, produženje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude primjenjivaće se odredba člana 138. ovog zakona.

Član 288

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

(1) Po objavljivanju presude, sudija odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženog i oštećenog o pravu na žalbu, kao i o pravu na odgovor na žalbu.

(2) Ako je optuženom izrečena uslovna osuda, upozoriće ga sudija, odnosno predsjednik vijeća na značaj uslovne osude i na uslove kojih se mora pridržavati.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog da do pravosnažnog okončanja postupka obavijesti Sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4 - Pismena izrada i dostavljanje presude

Član 289

Pismena izrada presude

(1) Presuda koja je objavljena mora se pismeno izraditi u roku od 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima, izuzetno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima, sudija, odnosno predsjednik vijeća je dužan obavijestiti predsjednika Suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik Suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

(2) Presudu potpisuju sudija, odnosno predsjednik vijeća i zapisničar.

(3) Ovjereni prepis presude dostaviće se Tužiocu i oštećenom, a optuženom i braniocu saglasno članu 171. ovog zakona. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stava 1. ovog člana.

(4) Optuženom i oštećenom dostaviće se i pouka o pravu na žalbu.

(5) Ovjereni prepis presude Sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti licu čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i pravnom licu kojem je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravosnažna presuda će se dostaviti oštećenom.

Član 290

Sadržaj presude

(1) Pismeno izrađena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznačenje da se presuda izriče u ime Bosne i Hercegovine, naziv Suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženog, krivično djelo za koje je optužen i da li je bio prisutan na glavnom pretresu, dan glavnog pretresa i da li je glavni pretres bio javan, ime i prezime Tužioca, branioca, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na glavnom pretresu i dan objavljivanja izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži lične podatke o optuženom i odluku kojom se optuženi oglašava krivim za krivično djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz člana 285. ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.

(5) U slučaju stjecaja krivičnih djela Sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno krivično djelo, a zatim jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.

(6) U obrazloženju presude Sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitan, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.

(8) Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti Sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uslovnu osudu ili da treba izreći mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi.

(9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe, u obrazloženju će se naročito navesti iz kojih se razloga iz člana 284. ovog zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija Sud se neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Član 291

Ispravke u presudi

(1) Pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesaglasnosti pismeno izrađene presude s izvornikom ispraviće, posebnim rješenjem, sudija odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesaglasnost između pismeno izrađene presude i njenog izvornika u pogledu podataka iz člana 285. stava 1. tač. a) do e) i tačke g)ovog zakona, rješenje o ispravci dostaviće se licima iz člana 289. ovog zakona. U tom slučaju rok za žalbu protiv presude teče od dana dostavljanja tog rješenja, protiv koga posebna žalba nije dopuštena.

GLAVA XXIII - REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1 - Žalba na prvostepenu presudu

Član 292

Pravo na žalbu i rok

(1) Protiv presude donesene u prvom stepenu može se podnijeti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

(2) U složenim stvarima, na zahtijev stranaka i branioca, Sud može produžiti rok za žalbu najduže za 15 dana.

(3) Do odluke Suda o zahtjevu iz stava 2. ovog člana, ne teče rok za žalbu.

(4) Blagovremeno podnesena žalba odlaže izvršenje presude.

Član 293

Subjekti žalbe

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branilac i oštećeni.

(2) U korist optuženog žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bračni, odnosno vanbračni drug optuženog, roditelj ili dijete i usvojilac odnosno usvojenik. Rok za žalbu i u tom slučaju teče od dana kad je optuženom ili njegovom braniocu dostavljen prepis presude.

(3) Tužilac može podnijeti žalbu kako na štetu tako i u korist optuženog.

(4) Oštećeni može pobijati presudu samo zbog odluke Suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

(5) Žalbu može podnijeti i lice čiji je predmet oduzet ili od kojeg je oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom.

(6) Branilac i lica iz stava 2. ovog člana mogu podnijeti žalbu i bez naročitog ovlašćenja optuženog, ali ne i protiv njegove volje - osim ako je optuženom izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

Član 294

Odricanje i odustajanje od žalbe

(1) Optuženi se može odreći prava na žalbu samo nakon što mu je presuda dostavljena. Optuženi se i prije toga može odreći prava na žalbu ako se Tužilac odrekao prava na žalbu, osim ako bi optuženi po presudi imao da izdržava kaznu zatvora. Do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja, optuženi može odustati od već podnesene žalbe.

(2) Tužilac se može odreći prava na žalbu od trenutka objavljivanja presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a može do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

Član 295

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

(1) Žalba treba sadržavati:

a) označenje presude protiv koje se podnosi žalba (naziv Suda, broj i datum presude),

b) osnov za pobijanje presude,

c) obrazloženje žalbe,

d) prijedlog da se pobijena presuda potpuno ili djelimično ukine ili preinači,

e) potpis lica koje podnosi žalbu.

(2) Ako je žalbu podnio optuženi ili drugo lice iz člana 293. stav 2. ovog zakona, a optuženi nema branioca ili ako je žalbu podnio oštećeni koji nema opunomoćenika, a žalba nije sastavljena u skladu s odredbama stava 1. ovog člana, Sud će pozvati žalioca da u određenom roku dopuni žalbu pismenim podneskom ili usmeno na zapisniku kod Suda. Ako žalilac ne postupi po ovom pozivu, Sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stava 1. tač. b), c) i e) ovog člana, a ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke a) ovog člana - odbaciće je ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženog, dostaviće se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciće se ako se to ne može utvrditi.

(3) Ako je žalbu podnio oštećeni koji ima opunomoćenika ili Tužilac, a žalba ne sadrži podatke iz stava 1. tač. b), c) i e) ovog člana ili ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke a) ovog člana, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, žalba će se odbaciti. Žalba s ovim nedostacima podnesena u korist optuženog koji ima branioca dostaviće se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciće se ako se to ne može utvrditi.

(4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu. Žalilac je dužan navesti razloge zašto ih ranije nije iznio. Pozivajući se na nove činjenice, žalilac je dužan navesti dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze - dužan je navesti činjenice koje pomoću tih dokaza želi dokazati.

Član 296

Žalbeni osnovi

Presuda se može pobijati:

a) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka,

b) zbog povrede krivičnog zakona,

c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,

d) zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja.

Član 297

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravosnažnom odlukom izuzet od suđenja,

b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti,

c) ako je glavni pretres održan bez lica čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, braniocu, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa,

d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu,

e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu,

f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa,

g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,

h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe;

i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda,

j) ako je optužba prekoračena,

k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopšte ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

(2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Član 298

Povrede krivičnog zakona

Povreda krivičnog zakona postoji ako je krivični zakon povrijeđen u pitanju:

a) da li je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo,

b) postoje li okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost,

c) postoje li okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno usljed amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravosnažno presuđena,

d) da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,

e) da li je odlukom o kazni ili uslovnoj osudi, odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlašćenje koje Sud ima po zakonu,

f) da li su pravilno primijenjene odredbe o uračunavanju pritvora i izdržane kazne.

Član 299

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

(1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je Sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

(2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Član 300

Odluke o krivičnopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavljivanju presude

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uslovnoj osudi kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlašćenje, ali Sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utječu da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je Sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uslovnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uslovi.

(2) Odluka o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz člana 298. tačke e) ovog zakona, ali je Sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru sigurnosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uslovi. Iz istih razloga može se pobijati odluka o troškovima krivičnog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu, kao i odluka o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja može se pobijati kad je Sud o ovim pitanjima donio odluku protivno zakonskim odredbama.

Član 301

Podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka za Sud, kao i za protivnu stranku i branioca - radi davanja odgovora.

(2) Neblagovremenu (član 311.) i nedopuštenu (član 312.) žalbu odbaciće rješenjem sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Član 302

Odgovor na žalbu

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i braniocu (član 171.) koji mogu u roku od osam dana od dana prijema podnijeti Sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu, sa svim spisima i prepisom zapisnika sa glavnog pretresa, dostavlja se apelacionom odjeljenju.

Član 303

Sudija izvjestilac

(1) Kad spis po žalbi stigne apelacionom odjeljenu Suda, predsjednik apelacionog odjeljenja dostavlja spis predsjedniku apelacionog vijeća

koji određuje sudiju izvjestioca.

(2) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od sudije, odnosno predsjednika vijeća koje je donijelo pobijenu presudu pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može i provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(3) Kada sudija izvjestilac pripremi spis, predsjednik vijeća će zakazati sjednicu vijeća.

Član 304

Sjednica vijeća

(1) O sjednici vijeća obavijestiće se Tužilac, optuženi i njegov branilac.

(2) Ako se optuženi nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne, osiguraće se njegova prisutnost.

(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem podnosioca žalbe, a nakon toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vijeće može od stranaka i branioca koji su prisutni sjednici zatražiti potrebno objašnjenje u vezi sa žalbom i odgovorom na žalbu. Stranke i branilac mogu predložiti da se pročitaju pojedini spisi i mogu, po dopuštenju predsjednika vijeća, dati potrebna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu ne ponavljajući ono što je sadržano u objašnjenjima.

(4) Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje sjednice vijeća.

(5) Na sjednici vijeća kojoj su prisutne stranke i branilac, javnost se može isključiti samo pod uslovima određenim ovim zakonom (član 235. do 237).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima.

(7) Rješenja iz čl. 311. i 312. ovog zakona mogu se donijeti i bez obavještavanja stranaka i branioca o sjednici vijeća.

Član 305

Odlučivanje u sjednici vijeća ili pretresu

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja donosi odluku u sjednici vijeća ili na osnovu održanog pretresa.

(2) Na pismenu izradu odluke donesene na sjednici vijeća primjenjuju se rokovi iz člana 289. stav (1) ovog zakona.

Član 306

Granice ispitivanja presude

Vijeće apelacionog odjeljenja ispituje presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

Član 307

Zabrana *reformatio in peius*

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Član 308

Prošireno djejstvo žalbe

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (član 300).

Član 309

Beneficium cohaesionis

Ako vijeće apelacionog odjeljenja povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Član 310

Odluke po žalbi

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja može u sjednici vijeća odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu ili preinačiti prvostepenu presudu, ili ukinuti presudu i održati pretres.

(2) O svim žalbama protiv iste presude vijeće apelacionog odjeljenja odlučuje jednom odlukom.

Član 311

Odbacivanje žalbe kao neblagovremene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnijeta nakon proteka zakonskog roka za njeno podnošenje.

Član 312

Odbacivanje žalbe kao nedopuštene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijelo lice koje nije ovlašćeno za podnošenje žalbe ili lice koje se odreklo prava na žalbu ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je poslije odustajanja ponovno podnesena žalba ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

Član 313

Odbijanje žalbe

Vijeće apelacionog odjeljenja će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

Član 314

Preinačenje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drugačija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav 1. tačka f), g) i j)ovog zakona.

(2) Ako su se zbog preinačenja prvostepene presude stekli uslovi da se odredi, odnosno ukine pritvor na osnovu člana 138. st. 1. i 2. ovog zakona, vijeće apelacionog odjeljenja će o tome donijeti posebno rješenje protiv koga nije dopuštena žalba.

Član 315

Ukidanje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i odrediti održavanje pretresa ako utvrdi da:

a) postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, osim slučajeva iz člana 314. stav 1. ovog zakona,

b) je potrebno izvesti nove dokaze ili ponoviti već u prvostepenom postupku izvedene dokaze usljed kojih je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno.

(2) Vijeće apelacionog odjeljenja može i djelimično ukinuti prvostepenu presudu, ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje i u odnosu na taj dio održati pretres.

(3) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja će ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijeće rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(4) Ako je optuženi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja je dužno donijeti odluku najkasnije u roku od tri mjeseca, a u složenim predmetima najkasnije u roku od šest mjeseci od dana kada je primilo spise.

Član 316

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostepena presuda

U obrazloženju presude, u dijelu kojim se ukida prvostepena presuda ili u rješenju kojim se ukida prvostepena presuda, navešće se samo kratki razlozi za ukidanje.

Član 317

Pretres pred vijećem apelacionog odjeljenja

(1) Odredbe koje se odnose na glavni pretres u prvostepenom postupku shodno se primjenjuju i na pretres pred vijećem apelacionog odjeljenja.

(2) Ako vijeće apelacionog odjeljenja ustanovi da je potrebno ponovo izvesti već izvedene dokaze u prvostepenom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pismeni nalaz i mišljenje biće prihvaćeni kao dokazi i mogu biti pročitani ili reprodukovani ukoliko

su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca iako im je to bilo omogućeno kao i u slučaju ako je to ovim zakonom drugačije određeno, te ako se radi o dokazima iz člana 261. stav (2) tačka e) ovog zakona.

(3) Odredbe stava 2. ovog člana se ne odnose na lica koja mogu odbiti svjedočenje iz člana 83. ovog zakona.

Odjeljak 1a - Žalba na drugostepenu presudu

Član 317a

(1) Protiv presude vijeća apelacionog odjeljenja dozvoljena je žalba u slučaju ako je:

a) vijeće apelacionog odjeljenja preinačilo prvostepenu presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izreklo presudu kojom se optuženi oglašava krivim;

b) vijeće apelacionog odjeljenja povodom žalbe na oslobađajuću presudu na pretresu donijelo presudu kojom se optuženi oglašava krivim.

(2) O žalbi protiv drugostepene presude odlučuje trećestepeno vijeće sastavljeno od trojice sudija.

(3) Odredbe člana 309. ovog zakona primjenjivaće se i na saoptuženog koji nije izjavio žalbu protiv drugostepene odluke.

(4) Pred ovim vijećem ne može se održati pretres.

Odjeljak 2 - Žalba na rješenje

Član 318

Dopuštenost žalbe na rješenje

(1) Protiv rješenja Suda donesenog u prvom stepenu, stranke, branilac i lica čija su prava povrijeđena mogu podnijeti žalbu uvijek kad u ovom zakonu nije izričito određeno da žalba nije dopuštena.

(2) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavnog pretresa i presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

Član 319

Opšti rok za podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi Sudu.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 320

Suspenzivno djejstvo žalbe

Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, podnošenjem žalbe na rješenje odlaže se izvršenje rješenja protiv koga je podnesena žalba.

Član 321

Odlučivanje o žalbi na rješenje

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) O žalbi protiv rješenja sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje, odlučuje vijeće iz člana 24. stav 7. ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Odlučujući o žalbi Sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

Član 322

Shodna primjena odredbi o žalbi na prvostepenu presudu

Na postupak po žalbi na rješenje shodno se primjenjuju odredbe čl. 293., 295. i 301. stav 2., člana 303. stav 1. i čl. 306, 307. i 309. ovog zakona.

Član 323

Shodna primjena odredbi ovog zakona i na druga rješenja

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odredbe člana 318. i 322. ovog zakona shodno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakonu.

GLAVA XXIV - VANREDNI PRAVNI LIJEK

Ponavljanje postupka

Član 324

Opšta odredba

Krivični postupak koji je dovršen pravosnažnim rješenjem ili pravosnažnom presudom može se na zahtjev ovlašćenog lica ponoviti samo u slučajevima i pod uslovima predviđenim u ovom zakonu.

Član 324a

(1) Pravosnažna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja krivičnog postupka ako je u dvjema presudama ili u više presuda protiv istog osuđenika pravosnažno izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, Sud će ovom presudom preinačiti ranije presude u pogledu odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostepeni sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstroža vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni - sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake - sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) Novu presudu donosi Sud u sjednici vijeća na predlog tužioca ili osuđenog, odnosno branioca, a po saslušanju protivne stranke.

(4) Ako su u slučaju iz stava (1) ovog člana prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prepis nove pravosnažne presude biće dostavljen i tim sudovima.

Član 325

Nastavljanje krivičnog postupka

Ako je krivični postupak rješenjem pravosnažno obustavljen ili je presudom optužba pravosnažno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak će se na zahtjev Tužioca nastaviti čim prestanu uzroci zbog kojih su donesene navedene odluke.

Član 326

Ponavljanje postupka završenog pravosnažnim rješenjem

(1) Ako je izvan slučajeva iz člana 325. ovog zakona krivični postupak pravosnažno obustavljen prije početka glavnog pretresa, na zahtjev Tužioca može se dozvoliti ponavljanje krivičnog postupka ako se podnesu novi dokazi na osnovu kojih se Sud može uvjeriti da su se stekli uslovi za ponovno pokretanje krivičnog postupka.

(2) Krivični postupak pravosnažno obustavljen do početka glavnog pretresa može se ponoviti kad je Tužilac odustao od gonjenja, ako se dokaže da je do odustanka došlo usljed krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja Tužioca. U pogledu dokazivanja krivičnog djela Tužioca primjenjivaće se odredbe člana 327. stava 2. ovog zakona.

Član 327

Ponavljanje postupka u korist osuđenog

(1) Krivični postupak završen pravosnažnom presudom može se ponoviti u korist osuđenog:

a) ako se dokaže da je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

b) ako se dokaže da je do presude došlo usljed krivičnog djela sudije ili lica koje je vršilo istražne radnje,

c) ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu, a koji su sami za sebe ili u vezi s ranijim dokazima podobni da prouzrokuju oslobađanje lica koje je bilo osuđeno ili njezinu osudu po blažem krivičnom zakonu,

d) ako je neko lice za isto krivično djelo više puta osuđeno ili ako je više lica osuđeno zbog istog djela koje je moglo učiniti samo jedno lice ili neko od njih,

e) ako se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvaća više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne,

f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za ljudska prava ili Evropski sud za ljudska prava utvrdi da su u toku postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i ako je presuda zasnovana na tom kršenju.

(2) U slučajevima iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mora se pravosnažnom presudom dokazati da su navedena lica oglašena krivim za odnosna krivična djela. Ako se postupak protiv ovih lica ne može provesti zbog toga što su umrla ili što postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Član 328

Ponavljanje postupka na štetu optuženog

(1) Krivični postupak se može ponoviti na štetu optuženog ako je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka Tužioca od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo usljed krivičnog djela korupcije ili krivičnog djela protiv službene i druge dužnosti Tužioca.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 327. stav 2. ovog zakona.

Član 329

Lica ovlašćena na podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka mogu podnijeti stranke i branilac, a poslije smrti osuđenog zahtjev u njegovu korist mogu podnijeti Tužilac i lica iz člana 293. stava 2. ovog zakona.

(2) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u korist osuđenog može se podnijeti i pošto je osuđeni izdržao kaznu, i bez obzira na zastarjelost, amnestiju ili pomilovanje.

(3) Ako Sud sazna da postoji razlog za ponavljanje krivičnog postupka, obavijestiće o tome osuđenog, odnosno lice koje je ovlašćeno da u korist osuđenog podnese zahtjev.

Član 330

Postupanje po zahtjevu

(1) O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka odlučuje vijeće (član 24. stav 5).

(2) U zahtjevu se mora navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrjepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, Sud će pozvati podnosioca da u određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Prilikom rješavanja o zahtjevu, u vijeću neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju presude u ranijem postupku.

Član 331

Odlučivanje o zahtjevu

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na osnovu samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijelo neovlašćeno lice ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva već bili izneseni u ranijem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravosnažnim rješenjem Suda ili da činjenice i dokazi očigledno nisu podobni da se na osnovu njih dopusti ponavljanje ili da podnosilac zahtjeva nije postupio po članu 330. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako Sud ne odbaci zahtjev, dostaviće se prepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo u roku od osam dana odgovoriti na zahtjev. Kad Sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća odrediće da se izvide činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Poslije provedenih izviđaja Sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za ponavljanje postupka na način iz člana 332. stav (2) ovog zakona.

Član 332

Dopuštenje za ponavljanje postupka

(1) Sud će, ako ne odredi da se izviđaj dopuni, na osnovu rezultata izviđaja zahtjev uvažiti i dopustiti ponavljanje krivičnog postupka ili će zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu podobni da dovedu do ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Ako Sud nađe da razlozi zbog kojih je dopustio ponavljanje postupka u korist optuženog postoje i za kojeg od suoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupit će po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka Sud će odlučiti da se odmah zakaže novi glavni pretres.

(4) Ako je zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka podnesen u korist osuđenog, a Sud smatra s obzirom na podnesene dokaze da osuđeni može u ponovljenom postupku biti osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne imao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobođen od optužbe ili da optužba može biti odbijena - odrediće da se izvršenje presude odloži, odnosno prekine.

(5) Kad rješenje kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka postane pravosnažno, obustaviće se izvršenje kazne, ali će Sud, po prijedlogu Tužioca, odrediti pritvor ako postoje uslovi iz člana 132. ovog zakona.

Član 333

Pravila ponovljenog postupka

(1) Na ponovljeni postupak koji se vodi na osnovu rješenja kojim je dopušteno ponavljanje krivičnog postupka, primijenjuju se iste odredbe kao i na prethodni postupak. U ponovljenom postupku Sud nije vezan za rješenja donesena u prethodnom postupku.

(2) Ako se ponovljeni postupak obustavi do početka glavnog pretresa, Sud će rješenjem o obustavljanju postupka ukinuti i raniju presudu.

(3) Kad Sud u ponovljenom postupku donese presudu, izreći će da se prethodna presuda djelimično ili u cjelini stavlja van snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom Sud će optuženom uračunati izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optuženi bio osuđen, Sud će izreći novu jedinstvenu kaznu.

(4) Sud je u ponovljenom postupku vezan zabranom iz člana 307. ovog zakona.

DIO TREĆI - POSEBNI POSTUPCI

GLAVA XXV - POSTUPAK ZA IZDAVANjE KAZNENOG NALOGA

Član 334

Opšta odredba

(1) Za krivično djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnov za tvrdnju da je osumnjičeni učinio krivično djelo, Tužilac može u optužnici zatražiti od Suda da izda kazneni nalog - u kojem će optuženom izreći određenu krivičnopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.

(2) Tužilac može da zatraži izricanje jedne ili više sljedećih krivičnopravnih sankcija: novčanu kaznu, uslovnu osudu, ili mjeru bezbjednosti: zabranu obavljanja određenih poziva, djelatnosti ili dužnosti ili oduzimanje predmeta, kao i mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Izricanje novčane kazne može se zatražiti u visini koja ne može biti veća od 50.000 KM.

Član 335

Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Sudija će odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi da postoji osnov za spajanje postupka iz člana 25. ovog zakona, ako se radi o krivičnom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je Tužilac zatražio izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dopuštena.

(2) O žalbi Tužioca protiv rješenja o odbačaju odlučuje vijeće iz člana 24. stav 7. ovog zakona u roku od 48 časova.

(3) Ako sudija smatra da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno osnova za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge krivične sanakcije ili mjere, a ne one koju je zatražio Tužilac, postupit će s optužnicom kao da je

podnijeta na potvrdu i postupiti u skladu sa članom 228. ovog zakona.

Član 336

Prihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako se složi za zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga, sudija će potvrditi optužnicu i zakazati saslušanje optuženog bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana potvrđivanja optužnice.

(2) Na saslušanju je potrebno prisustvo stranaka i branilaca. U slučaju njihovog nedolaska, primijeniće se odredbe čl. 245, 246. i 248. ovog zakona.

(3) Prilikom saslušanja sudija će:

a) utvrditi da li je ispoštovano pravo optuženog da ga zastupa branilac,

b) utvrditi da li je optuženi razumio optužnicu i zahtjev Tužioca za izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere,

c) pozvati tužioca da upozna optuženog sa sadržajem dokaza koje je prikupio Tužilac i pozvati ga na davanje izjave o predočenim dokazima,

d) pozvati optuženog da se izjasni o krivnji,

e) pozvati optuženog da se izjasni o predloženoj krivičnopravnoj sankciji ili mjeri.

Član 337

Izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudija će proslijediti optužnicu radi zakazivanja glavnog pretresa, u skladu sa ovim zakonom. Glavni pretres će biti zakazan u roku od 30 dana.

(2) Ako optuženi izjavi da je kriv i da prihvata krivičnopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudija će prvo utvrditi krivnju i onda presudom izdati kazneni nalog u skladu s optužnicom.

Član 338

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo na žalbu

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz člana 285. ovog zakona.

(2) U obrazloženju presude iz stava 1. ovog člana ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.

(3) Protiv presude iz stava 1. ovog člana dopuštena je žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja presude.

Član 339

Dostavljanje presude kojom se izdaje kazneni nalog

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženom, njegovom braniocu i Tužiocu.

(2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odricanjem od prava na žalbu.

GLAVA XXVI - POSTUPAK PREMA MALOLjETNICIMA

Odjeljak 1 - Opšte odredbe

Član 340

Primjena drugih odredbi ovog zakona u postupku prema maloljetnicima

(1) Odredbe ove glave primjenjuju se u postupku prema licima koja su izvršila krivično djelo kao maloljetnici, a u vrijeme pokretanja postupka, odnosno suđenja nisu navršile dvadeset i jednu godinu života. Ostale odredbe ovog zakona primjenjuju se ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ove glave.

(2) Odredbe čl. 342. do 344., čl. 347. do 350., čl. 355., 357., 359. i 366. ovog zakona, primjenjuju se u postupku prema mlađem punoljetnom licu ako se do početka glavnog pretresa ustanovi da dolazi u obzir da se tom licu izrekne odgojna mjera u skladu s odredbama KZ BiH, a do tog vremena ono nije navršilo dvadeset i jednu godinu života.

Član 341

Primjena odredbi prema djeci

Kad se u toku postupka utvrdi da maloljetnik u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršio četrnaest godina života, krivični postupak će se obustaviti i o tome će se obavijestiti organ starateljstva.

Član 342

Obazrivo postupanje

(1) Pri preduzimanju radnji kojima je prisutan maloljetnik, a naročito pri njegovom ispitivanju, svi koji učestvuju u postupku dužni su postupati obazrivo, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti i ličnim svojstvima maloljetnika, kako vođenje krivičnog postupka ne bi štetno utjecalo na razvoj maloljetnika.

(2) Organi koji učestvuju u postupku sprečavaće pogodnim mjerama svako nedisciplinovano ponašanje maloljetnika.

Član 343

Obavezna odbrana

(1) Maloljetnik mora imati branioca od početka pripremnog postupka.

(2) Ukoliko maloljetnik ne poznaje jezik na kome se vodi krivični postupak, Sud će mu odrediti tumača.

(3) Ako u slučajevima iz stava 1. ovog člana sam maloljetnik, njegov zakonski zastupnik ili srodnici ne uzmu branioca, njega će postaviti po službenoj dužnosti sudija za maloljetnike.

Član 344

Oslobođenje od dužnosti svjedočenja

Od dužnosti svjedočenja o okolnostima potrebnim za ocjenjivanje duševne razvijenosti maloljetnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi (član 355.), oslobođeni su samo roditelj, staralac, usvojilac, socijalni radnik, vjerski ispovjednik, odnosno vjerski službenik i branilac.

Član 345

Spajanje i razdvajanje postupka

(1) Kad je maloljetnik učestvovao u izvršenju krivičnog djela zajedno s punoljetnim licem, postupak prema njemu će se razdvojiti i provesti

po odredbama ove glave.

(2) Postupak prema maloljetniku može se spojiti s postupkom protiv punoljetnog lica i provesti po opštim odredbama ovog zakona samo ako je spajanje postupka neophodno za svestrano razjašnjenje stvari. Rješenje o tome donosi sudija za maloljetnike, na obrazloženi prijedlog Tužioca. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Kad se provodi jedinstven postupak za maloljetnika i punoljetne učinioce, u pogledu maloljetnika će se uvijek primijeniti odredbe čl. 342. do 344., čl. 347. do 350., čl. 355., 357., 359. i 365. ovog zakona, kad se na glavnom pretresu razjašnjavaju pitanja koja se odnose na maloljetnika, kao i čl. 366. i 372. ovog zakona, a ostale odredbe ove glave - ukoliko njihova primjena nije u suprotnosti s vođenjem spojenog postupka.

Član 346

Sprovođenje jedinstvenog postupka

Kad je lice učinilo neko krivično djelo kao maloljetno, a neko kao punoljetno, sprovešće se jedinstven postupak po članu 25. ovog zakona, pred vijećem koje sudi punoljetnim licima.

Član 347

Uloga organa starateljstva

(1) U postupku prema maloljetnicima, pored ovlašćenja koja su izričito predviđena u odredbama ove glave, organ starateljstva ima pravo da se upozna s tokom postupka, da u toku postupka stavlja prijedloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje pravilne odluke.

(2) O svakom pokretanju postupka prema maloljetniku Tužilac će obavijestiti nadležni organ starateljstva.

Član 348

Pozivanje i dostavljanje pismena

(1) Maloljetnik se poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika.

(2) Dostavljanje odluka i drugih pismena maloljetniku vrši se shodno odredbama člana 171. ovog zakona, s tim da se maloljetniku neće dostavljati pismena isticanjem na oglasnoj ploči Suda, niti će se primijeniti odredba člana 167. stav 2. ovog zakona.

Član 349

Objavljivanje toka krivičnog postupka

(1) Ne smije se objaviti tok krivičnog postupka prema maloljetniku, ni odluka donesena u tom postupku.

(2) Pravosnažna odluka Suda može se objaviti, ali bez navođenja ličnih podataka maloljetnika iz kojih se može utvrditi njegov identitet.

Član 350

Dužnost hitnog postupanja

Organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obavještenja, izvještaji ili mišljenja, dužni su najhitnije postupiti - kako bi se postupak što prije završio.

Član 351

Sastav suda

(1) U prvom stepenu sudi sudija za maloljetnike, koji vodi i pripremni postupak i obavlja i druge poslove u postupku prema maloljetnicima, u skladu s ovim zakonom.

(2) Vijeće za maloljetnike u sastavu od trojice sudija odlučuje po žalbama protiv odluke sudije za maloljetnike, u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Odjeljak 2 - Pokretanje postupka

Član 352

Primjena načela oportuniteta

(1) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom, Tužilac može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka iako postoje dokazi da je maloljetnik učinio krivično djelo, ako smatra da ne bi bilo cjelishodno da se vodi

postupak prema maloljetniku s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji život maloljetnika i njegova lična svojstva. Radi utvrđivanja ovih okolnosti, Tužilac može zatražiti obavještenja od roditelja, odnosno staraoca maloljetnika, drugih lica i ustanova, a kad je to potrebno može ova lica i maloljetnika pozvati radi neposrednog obavještavanja. Tužilac može zatražiti mišljenje organa starateljstva o cjelishodnosti pokretanja postupka prema maloljetniku.

(2) Ako za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana treba da se ispituju lična svojstva maloljetnika, Tužilac može, u sporazumu s organom starateljstva, uputiti maloljetnika u prihvatilište ili u ustanovu za ispitivanje ili vaspitanje, ali najduže na 30 dana.

(3) Kad je izvršenje kazne ili odgojne mjere u toku, Tužilac može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka za drugo krivično djelo maloljetnika, ako s obzirom na težinu tog krivičnog dijela, kao i na kaznu, odnosno odgojnu mjeru koja se izvršava, ne bi imalo svrhe vođenje postupka i izricanje krivičnopravne sankcije za to djelo.

(4) Kad Tužilac u slučajevima iz st. 1. i 3. ovog člana nađe da nije cjelishodno da se pokrene postupak prema maloljetniku, obavijestiće o tome, uz navođenje razloga, organ starateljstva i oštećenog.

Član 353

Odgojne preporuke

Prije donošenja odluke hoće li podnijeti zahtjev za pokretanje krivičnog postupka prema maloljetniku za krivično djelo iz člana 352. stav 1. ovog zakona, Tužilac je dužan razmotriti mogućnost i opravdanost izricanja odgojne preporuke, u skladu s KZ BiH.

Odjeljak 3 - Pripremni postupak

Član 354

Odgojne preporuke i zahtjev za pokretanje postupka

(1) Tužilac podnosi zahtjev za pokretanje pripremnog postupka sudiji za maloljetnike. Prije donošenja odluke o tome hoće li se složiti s ovim zahtjevom koji se odnosi na krivična djela iz člana 353. ovog

zakona, sudija za maloljetnike je dužan razmotriti mogućnosti i opravdanost izricanja odgojne preporuke u skladu s odredbama KZ BiH. Ako odluči da izrekne odgojnu preporuku, sudija za maloljetnike će odlučiti da se postupak prema maloljetniku ne pokrene. Protiv rješenja sudije za maloljetnike nije dopuštena žalba.

(2) Izvan slučajeva iz stava 1. ovog člana, ako se sudija za maloljetnike ne složi sa zahtjevom za pokretanje pripremnog postupka, zatražiće da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

(3) Sudija za maloljetnike može povjeriti policijskim organima da izvrše naredbu o pretresanju stana i lica ili o privremenom oduzimanju predmeta, na način predviđen ovim zakonom.

Član 355

Pribavljanje podataka o ličnosti maloljetnika

(1) U pripremnom postupku prema maloljetniku, pored činjenica koje se odnose na krivično djelo, posebno će se utvrditi godine života maloljetnika, okolnosti potrebne za ocjenu njegove duševne razvijenosti, ispitaće se sredina u kojoj i prilike pod kojima maloljetnik živi i druge okolnosti koje se tiču njegove ličnosti.

(2) Radi utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana, sudija za maloljetnike će pribaviti izvještaj i saslušati lica koja mogu dati potrebne podatke, izuzev lica iz člana 344. ovog zakona.

(3) Podatke o ličnosti maloljetnika pribavlja sudija za maloljetnike. Sudija za maloljetnike može zatražiti da te podatke prikupi određeno stručno lice (socijalni radnik, defektolog, psiholog i dr.), a može njihovo pribavljanje povjeriti i organu starateljstva.

(4) Kad je za utvrđivanje zdravstvenog stanja maloljetnika, njegove duševne razvijenosti, psihičkih svojstava ili sklonosti potrebno da maloljetnika pregledaju vještaci, za ovaj pregled odredиće se liječnici, psiholozi ili pedagozi. Ovakva ispitivanja maloljetnika mogu se obaviti u zdravstvenoj ili drugoj ustanovi.

Član 356

Lica koja prisustvuju radnjama u pripremnom postupku

(1) Sudija za maloljetnike sam određuje način izvođenja pojedinih radnji, držeći se odredaba ovog zakona u onoj mjeri koja osigurava prava maloljetnika na odbranu, prava oštećenog i prikupljanje dokaza potrebnih za odlučivanje.

(2) Radnjama u pripremnom postupku mogu biti prisutni Tužilac i branilac. Ispitivanje maloljetnog lica, kad je to potrebno, obaviće se uz pomoć pedagoga ili drugog stručnog lica. Sudija za maloljetnike može odobriti da radnjama u pripremnom postupku bude prisutan predstavnik organa starateljstva i roditelj, odnosno staralac maloljetnika. Kad su navedena lica prisutna tim radnjama, mogu stavljati prijedloge i upućivati pitanja licu koje se ispituje, odnosno saslušava.

Član 357

Smještaj maloljetnika

(1) Sudija za maloljetnike može narediti da se maloljetnik u toku pripremnog postupka smjesti u prihvatilište, odgojnu ili sličnu ustanovu, da se stavi pod nadzor organa starateljstva ili da se preda drugoj porodicai, ako je to potrebno radi izdvajanja maloljetnika iz sredine u kojoj je živio ili radi pružanja pomoći, zaštite ili smještaja maloljetnika.

(2) Troškovi smještaja maloljetnika isplaćuju se unaprijed iz budžetskih sredstava i ulaze u troškove krivičnog postupka.

Član 358

Određivanje pritvora

(1) Izuzetno, sudija za maloljetnike može maloljetniku odrediti pritvor kad za to postoje razlozi iz člana 132. stava 1. tač. a) do c) ovog zakona.

(2) Na osnovu rješenja o pritvoru koje je donio sudija za maloljetnike, pritvor može trajati najduže mjesec dana. Vijeće za maloljetnike dužno je obaviti kontrolu neophodnosti pritvora svakih 15 dana.

(3) Vijeće za maloljetnike može u slučaju postojanja zakonskih razloga produžiti pritvor za još dva mjeseca.

(4) Nakon završetka pripremnog postupka, pritvor može da traje najduže još šest mjeseci. Kontrolu opravdanosti pritvora vrši vijeće za maloljetnike svakih mjesec dana od dana donošenja zadnjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

Član 359

Postupak prema maloljetniku u pritvoru

(1) Maloljetnik izdržava pritvor odvojeno od punoljetnih lica.

(2) Sudija za maloljetnike ima prema pritvorenim maloljetnicima ista ovlašćenja koja po ovom zakonu pripadaju sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje, u pogledu pritvorenika.

Član 360

Obrazloženi prijedlog

(1) Nakon što ispita sve okolnosti koje se odnose na izvršenje krivičnog djela i na ličnost maloljetnika, sudija za maloljetnike dostavlja spise Tužiocu koji je dužan u roku od osam dana zahtijevati da se pripremni postupak dopuni ili izjaviti da odustaje od postupka i podnijeti predlog za obustavljanje postupka ili podnijeti obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje vaspitne mjere ili kazne.

(2) Ako Tužilac ne podnese zahtjev da se pripremni postupak dopuni niti stavi obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ni u roku od dva mjeseca od dostave spisa sudije za maloljetnike - smatraće se da je odustao od krivičnog gonjenja.

(3) Prijedlog Tužioca sadrži: ime i prezime maloljetnika, njegove godine života, opis djela, dokaze iz kojih proizilazi da je maloljetnik učinio krivično djelo, obrazloženje koje treba da sadrži ocjenu duševne razvijenosti maloljetnika i prijedlog da se maloljetnik kazni, odnosno da se prema njemu izrekne odgojna mjera ili kazna.

Član 361

Obustava postupka

(1) Ako u toku pripremnog postupka Tužilac nađe da nema osnova za vođenje postupka prema maloljetniku ili da postoje razlozi iz člana 352. stav 3. ovog zakona, staviće prijedlog sudiji za maloljetnike da obustavi postupak. O prijedlogu za obustavljanje postupka Tužilac će obavijestit i organ starateljstva.

(2) Ako se sudija za maloljetnike ne složi s prijedlogom Tužioca, zatražiće da o tome odlući vijeće za maloljetnike.

(3) Vijeće može obustaviti postupak prema maloljetniku ili odlučiti da se postupak nastavi pred sudijom za maloljetnike.

Član 362

Kontrola postupka

Sudija za maloljetnike obavještava predsjednika Suda svakih 15 dana koji predmeti maloljetnika nisu okončani i o razlozima zbog kojih je po pojedinim predmetima postupak još u toku. Predsjednik Suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se postupak ubrza.

Odjeljak 4 - Prvostepeni postupak

Član 363

Zakazivanje ročišta ili glavnog pretresa

(1) Kad primi prijedlog Tužioca, sudija za maloljetnike zakazuje ročište ili glavni pretres.

(2) Kazna maloljetničkog zatvora i zavodske mjere izriču se samo po održanom glavnom pretresu.

(3) Sudija za maloljetnike saopštiće maloljetniku odgojnu mjeru koja mu je izrečena.

Član 364

Odlučivanje na glavnom pretresu

(1) Kad se odlučuje na osnovu glavnog pretresa, shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona o rukovođenju glavnim pretresom, o odlaganju i prekidanju glavnog pretresa, o zapisniku i o toku glavnog pretresa, ali sudija za maloljetnike može odstupiti od ovih pravila ako smatra da njihova primjena u konkretnom slučaju ne bi bila cjelishodna.

(2) Pored lica čije je prisustvo obavezno na glavnom pretresu, na glavni pretres pozvaće se i roditelji maloljetnika, odnosno staralac i organ starateljstva. Nedolazak roditelja, staraoca ili predstavnika organa starateljstva ne sprečava Sud da održi glavni pretres.

(3) Osim maloljetnika, glavnom pretresu mora biti prisutan Tužilac, kad je podnio prijedlog iz člana 360. ovog zakona i branilac.

(4) Odredbe ovog zakona o izmjeni optužbe primjenjivaće se i u postupku prema maloljetniku, s tim što je sudija za maloljetnike ovlašćen da i bez prijedloga Tužioca donese odluku na osnovu činjeničnog stanja koje je izmijenjeno na glavnom pretresu.

(5) Na ročište će se pozvati: tužilac, maloljetnik, branilac, roditelj odnosno staratelj maloljetnika, a o ročištu će biti obaviješten i može mu prisustvovati predstavnik centra za socijalni rad. Ovom ročištu obavezno prisustvuju tužilac i branilac maloljetnika. Ako tužilac ili branilac naopravdano izostanu sa ročišta, sudija za maloljetnike obavještava kancelariju tužioca odnosno advokatsku komoru.

Član 365

Isključenje javnosti

(1) Kad se sudi maloljetniku, javnost je uvijek isključena.

(2) Sudija za maloljetnike može dopustiti da glavnom pretresu budu prisutna lica koja se bave zaštitom i odgojem maloljetnika ili suzbijanjem maloljetničkog kriminaliteta, kao i naučnici.

(3) U toku glavnog pretresa sudija za maloljetnike može narediti da se, osim Tužioca, branioca i predstavnika organa starateljstva, iz zasjedanja udalje sva ili pojedina lica.

(4) Za vrijeme izvođenja pojedinih dokaza ili govora stranaka sudija za maloljetnike može narediti da se maloljetnik udalji iz zasjedanja.

Član 366

Privremeni smještaj maloljetnika

U toku postupka, sudija za maloljetnike može donijeti odluku o privremenom smještaju maloljetnika (član 357.), a može i ukinuti odluku koja je o tome ranije donesena.

Član 367

Zakazivanje glavnog pretresa ili održavanje ročišta i donošenje odluke

(1) Sudija za maloljetnike dužan je zakazati glavni pretres ili održati ročište za izricanje odgojne mjere u roku od osam dana od dana prijema prijedloga Tužioca ili od dana kad je na ročištu odlučeno da se održi glavni pretres. Za svako produženje ovog roka sudija za maloljetnike mora imati odobrenje predsjednika Suda.

(2) Odlaganje ili prekidanje glavnog pretresa određuje se samo izuzetno. O svakom odlaganju ili prekidanju glavnog pretresa sudija za maloljetnike obavijestiće predsjednika Suda i iznijeće razloge za odlaganje, odnosno prekidanje.

(3) Sudija za maloljetnike dužan je da pismeno izradi presudu, odnosno rješenje u roku od osam dana, a u posebno složenim slučajevima u roku od 15 dana od dana objavljivanja presude, odnosno rješenja.

Član 368

Odluke sudije za maloljetnike

(1) Sudija za maloljetnike nije vezan za prijedlog Tužioca pri odlučivanju hoće li prema maloljetniku izreći kaznu ili će primijeniti odgojnu mjeru, ali ako je Tužilac odustao od prijedloga, sudija za maloljetnike ne može maloljetniku izreći kaznu nego samo odgojnu mjeru.

(2) Sudija za maloljetnike će rješenjem obustaviti postupak u slučajevima kad Sud na osnovu člana 283. tač. d) do f) ovog zakona, donosi presudu kojom se optužba odbija ili kojom se optuženi oslobađa od optužbe (član 284.), kao i kad sudija nađe da nije cjelishodno izreći maloljetniku ni odgojnu mjeru niti kaznu.

(3) Sudija za maloljetnike donosi rješenje i kad izriče odgojnu mjeru maloljetniku. U izreci ovog rješenja navodi se samo koja se mjera izriče, ali se maloljetnik ne oglašava krivim za krivično djelo koje mu se stavlja na teret. U obrazloženju rješenja navešće se opis djela i okolnosti koje opravdavaju primjenu izrečene odgojne mjere.

(4) Presuda kojom se maloljetniku izriče kazna maloljetničkog zatvora donosi se u obliku iz člana 285. ovog zakona.

Član 369

Troškovi postupka i imovinskopravni zahtjev

(1) Sudija za maloljetnike može maloljetnika obavezati na plaćanje troškova krivičnog postupka i na ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva samo ako je maloljetniku izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Ako je prema maloljetniku izrečena odgojna mjera, troškovi postupka padaju na teret budžetskih sredstava, a oštećeni se radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućuje na parnični postupak.

Odjeljak 5 - Pravni lijekovi

Član 370

Žalba protiv presude i rješenja

(1) Protiv presude kojom je maloljetniku izrečena kazna maloljetničkog zatvora, protiv rješenja kojim je maloljetniku izrečena odgojna mjera i protiv rješenja o obustavljanju postupka (član 368. stav 2.) mogu podnijeti žalbu sva lica koja imaju pravo na žalbu protiv presude (član 293.) i to u roku od osam dana od dana prijema presude, odnosno rješenja.

(2) Branilac, Tužilac, bračni odnosno vanbračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojilac, staralac, brat, sestra i hranilac mogu podnijeti žalbu u korist maloljetnika i protiv njegove volje.

(3) Žalba protiv rješenja kojim se izriče odgojna mjera koja se izdržava u ustanovi zadržava izvršenje rješenja ako sudija za maloljetnike, u saglasnosti s roditeljima maloljetnika, i po saslušanju maloljetnika, ne odluči drugačije.

(4) Na sjednicu vijeća za maloljetnika (član 304.) uvijek će se pozvati maloljetnik i njegov branilac. Nedolazak maloljetnika i njegovog branioca koji su uredno obaviješteni o sjednici - ne sprečava drugostepeni sud da održi sjednicu.

Član 371

Odluke vijeća za maloljetnike i zabrana*reformatio in peius*

(1) Vijeće za maloljetnike može preinačiti prvostepenu odluku i izreći težu mjeru maloljetniku - samo ako je to predloženo u žalbi Tužioca.

(2) Ako prvostepenom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera, vijeće za maloljetnike može tu kaznu, odnosno mjeru izreći samo ako održi pretres. Maloljetnički zatvor u dužem trajanju ili teža zavodska mjera od one izrečene prvostepenom odlukom, može se izreći i u sjednici drugostepenog vijeća.

Član 372

Ponavljanje krivičnog postupka

Odredbe o ponavljanju krivičnog postupka završenog pravosnažnom presudom shodno se primjenjuju i na ponavljanje postupka završenog pravosnažnim rješenjem o primjeni odgojne mjere ili o obustavi postupka prema maloljetniku.

Odjeljak 6 - Nadzor Suda nad provođenjem mjera

Član 373

Izvještaj o ponašanju maloljetnika

(1) Uprava ustanove u kojoj se izvršava odgojna mjera prema maloljetniku dužna je da svaka dva mjeseca dostavi Sudu koji je izrekao odgojnu mjeru izvještaj o ponašanju maloljetnika. Sudija za maloljetnike može i sam obilaziti maloljetnike smještene u ustanovi.

(2) Sudija za maloljetnike može preko organa starateljstva pribaviti obavještenje o izvršenju ostalih odgojnih mjera, a može odrediti da to učini i određeno stručno lice (socijalni radnik, defektolog i dr.).

Odjeljak 7 - Izmjena odluke o odgojnoj mjeri i obustava izvršenja

Član 374

Izmjena odluke i obustava izvršenja

(1) Kad su ispunjeni zakonom propisani uslovi za izmjenu odluke o izrečenoj odgojnoj mjeri, odluku o izmjeni donosi sudija za maloljetnike koji je donio rješenje o odgojnoj mjeri ako sam nađe da

je to potrebno, ili na prijedlog Tužioca, upravnika ustanove ili organa starateljstva kome je povjeren nadzor nad maloljetnikom.

(2) Prije donošenja odluke sudija za maloljetnike će saslušati Tužioca, maloljetnika, roditelja ili staraoca maloljetnika ili drugog lica, a pribaviće i potrebne izvještaje od ustanove u kojoj maloljetnik izdržava zavodsku mjeru, od organa starateljstva ili drugih organa i ustanova.

(3) Po odredbama st. 1. i 2. ovog člana donosi se i odluka o obustavljanju izvršenja odgojne mjere.

(4) Odluku o izmjeni odgojne mjere ili o obustavi izvršenja donosi sudija za maloljetnike.

GLAVA XXVII - POSTUPAK PROTIV PRAVNIH LICA

Član 375

Jedinstvenost postupka

(1) Zbog istog krivičnog djela, protiv pravnog lica se, u pravilu, pokreće i vodi krivični postupak zajedno s postupkom protiv počinioca.

(2) Postupak samo protiv pravnog lica se može pokrenuti, odnosno voditi kada protiv počinioca krivični postupak nije moguće pokrenuti, odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega krivični postupak već proveden.

(3) U jedinstvenom postupku se protiv optuženog pravnog lica i optuženog podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

Član 376

Cjelishodnost pokretanja krivičnog postupka

Tužilac može odlučiti da protiv pravnog lica ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo cjelishodno, jer je doprinos pravnog lica izvršenju krivičnog djela bio neznatan ili pravno lice nema imovine ili ima tako malo imovine da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili ako je protiv pravnog lica započet stečajni postupak ili kada je počinilac krivičnog djela jedini vlasnik pravnog lica protiv kojeg bi se krivični postupak inače pokrenuo.

Član 377

Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku

(1) Svako pravno lice u krivičnom postupku mora imati svoga zastupnika, koji je ovlašćen za preduzimanje svih radnji za koje je po ovom zakonu ovlašćen osumnjičeni, odnosno optuženi i osuđeni.

(2) Pravno lice u krivičnom postupku može imati samo jednoga zastupnika.

(3) Sud mora svaki put utvrditi identitet zastupnika pravnog lica i njegovo ovlašćenje za zastupanje.

Član 378

Određivanje zastupnika

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku je onaj ko je ovlašćen zastupati pravno lice po zakonu, aktu nadležnog državnog organa ili po statutu, aktu o osnivanju ili drugom aktu pravnog lica.

(2) Zastupnik može ovlastiti za zastupanje nekoga drugog. Ovlašćenje mora biti dato pismeno ili usmeno na zapisnik kod Suda.

(3) Kada je prije pravosnažnog okončanja krivičnog postupka pravno lice prestalo postojati, zastupnika će mu odrediti Sud.

Član 379

Izuzeće zastupnika

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice koje je pozvano kao svjedok.

(2) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice protiv kojeg teče postupak zbog istog krivičnog djela, osim ako je jedini član pravnog lica.

(3) U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana Sud će pozvati pravno lice da nadležni organ tog pravnog lica u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pismeno obavijesti Sud. U suprotnom će zastupnika odrediti Sud.

Član 380

Dostavljanje pismena

Pismena, namijenjena pravnom licu, dostavljaju se i pravnom licu i zastupniku.

Član 381

Troškovi zastupnika

Troškovi zastupnika pravnog lica u krivičnom postupku su troškovi krivičnog postupka. Troškovi za zastupnika postavljenog na osnovu čl. 378. i 379. ovog zakona unaprijed se isplaćuju iz sredstava organa koji vodi krivični postupak samo ako pravno lice nema sredstava.

Član 382

Branilac privrednog društva u krivičnom postupku

(1) Pravno lice može, pored zastupnika, imati branioca.

(2) Pravno i fizičko lice kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, ne mogu imati istog branioca.

Član 383

Sadržaj optužnice

Optužnica protiv pravnog lica u krivičnom postupku, pored sadržaja propisanih ovim zakonom, sadrži naziv pod kojim pravno lice, u skladu s propisima, nastupa u pravnom prometu, sjedište pravnog lica, opis krivičnog djela i osnov odgovornosti pravnog lica.

Član 384

Saslušanje i završna riječ

(1) Na glavnoj raspravi se prvo saslušava optuženi, a potom zastupnik pravnog lica.

(2) Po završenom dokazanom postupku, kao i završnoj riječi Tužioca i oštećenog, sudija, odnosno predsjednik vijeća daje riječ braniocu, zatim zastupniku pravnog lica, te braniocu optuženog, i na kraju optuženom.

Član 385

Presuda pravnom licu

Pored sadržaja propisanog u članu 285. ovog zakona, pisana presuda pravnom licu mora sadržavati:

a) u uvodu presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravnog lica, kao i ime i prezime zastupnika pravnog lica koji je bio prisutan na glavnom pretresu,

b) u izreci presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravnog lica, kao i zakonski propis po kojem je optuženo, po kojem se oslobađa optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

Član 386

Mjera obezbjeđenja

(1) Za obezbjeđenje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, Sud može, na prijedlog Tužioca, protiv pravnog lica u krivičnom postupku odrediti privremeno obezbjeđenje. U ovom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 202. ovog zakona.

(2) Ako postoji opravdana bojazan da će u okviru optuženog pravnog lica biti ponovljeno djelo i da će za njega biti odgovorno pravno lice ili se s izvršenjem djela prijeti, Sud može u istom postupku, osim mjera iz stava 1. ovog člana, pravnom licu zabraniti obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.

(3) Kada je protiv pravnog lica pokrenut krivični postupak, Sud može, na prijedlog Tužioca ili po službenoj dužnosti, zabraniti statusne promjene pravnog lica koje bi za posljedicu imale brisanje pravnog lica iz sudskog registra. Odluka o ovoj zabrani se upisuje u sudski registar.

Član 387

Primjena ostalih odredbi ovog zakona

Ako drugačije nije određeno, u krivičnom postupku protiv pravnog lica shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravnog lica.

GLAVA XXVIII - POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA SIGURNOSTI, ZA ODUZIMANjE IMOVINSKE KORISTI

PRIBAVLjENE KRIVIČNIM DJELOM I ZA OPOZIVANjE USLOVNE OSUDE

Član 388

Prekid postupka u slučaju nastupanja duševne bolesti

(1) Ako je kod optuženog nakon izvršenja krivičnog djela nastupila takva duševna bolest da nije sposoban učestvovati u postupku Sud će rješenjem, nakon psihijatrijskog vještačenja, prekinuti postupak i optuženog uputiti organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja.

(2) Kada se zdravstveno stanje optuženog poboljša u mjeri da je sposoban da učestvuje u postupku, krivični postupak će se nastaviti.

(3) Ako tokom prekida postupka nastupi zastara krivičnog gonjenja, vijeće iz člana 24. stav (7) ovog zakona donijeće rješenje o obustavljanju postupka.

Član 389

Postupak u slučaju neuračunljivosti

(1) Ako je osumnjičeni učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti i postoje zakonom određeni uslovi za određivanje prisilnog smještaja lica sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, tužilac će u optužnici postaviti predlog da Sud utvrdi da je osumnjičeni učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da mu se privremeno odredi prisilan smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz obavještavanje zdravstvene ustanove.

(2) Protiv osumnjičenog odnosno optuženog iz stava (1) ovog člana, na obrazložen predlog tužioca, može se odrediti pritvor iz razloga iz člana 132. ovog zakona. Ako je pritvor protiv osumnjičenog određen ili produžen, izvršava se u zdravstvenoj ustanovi i može trajati dok postoje razlozi iz člana 132. ovog zakona, ali ne duže od rokova iz člana 135. i 137. stav (2) i (3) ovog zakona, odnosno pravosnažnog rješenja o privremenom određivanju prisilnog smještaja.

(3) Ako Sud nakon sprovedenog glavnog pretresa utvrdi da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti, donijeće presudu kojom se utvrđuje da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti i posebnim rješenjem će mu se privremeno

odrediti prisilan smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Protiv rješenja dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(4) Po pravosnažnosti rješenja iz stava (3) ovog člana tužilac će, u skladu sa posebnim zakonom koji reguliše pitanja zaštite ovih lica, nadležnom sudu dostaviti obavještenje za pokretanje postupka o prisilnom smještaju teško duševno bolesnog lica u zdravstvenoj ustanovi. Uz ovo obavještenje biće dostavljena medicinska dokumentacija i pravosnažno rješenje o privremenom određivanju prisilnog smještaja u zdravstvenu ustanovu.

(5) Ako u toku glavnog pretresa izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju uračunljivosti, smanjene uračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, tužilac će odustati od podnesenih predloga iz stava (1) ovog člana, nastaviti postupak i izmijeniti optužnicu. U slučaju da se radi o smanjenoj ili bitno smanjenoj uračunljivosti, tužilac može predložiti izricanje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izriče uz neku drugu krivičnopravnu sankciju.

(6) Ako Sud utvrdi da optuženi u vrijeme počinjenja djela nije bio u stanju neuračunljivosti, a tužilac ne odustane od predloga iz stava (1) ovog člana, Sud će donijeti presudu kojom se optužba odbija.

(7) Poslije podnošenja predloga iz stava (1) ovog člana, osumnjičeni odnosno optuženi mora imati branioca.

Član 390

Postupak u slučaju obaveznog liječenja od ovisnosti

(1) O primjeni mjere sigurnosti obaveznog liječenja od ovisnosti, Sud odlučuje pošto pribavi nalaz i mišljenje vještaka. U svojem nalazu i mišljenju vještak treba da se izjasni i o mogućnostima za liječenje optuženog.

(2) Ako je pri izricanju uslovne osude počiniocu određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio, Sud može, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se počinilac liječio ili je trebao da se liječi, a po saslušanju

Tužioca i počinioca odrediti opozivanje uslovne osude ili prinudno izvršenje sigurnosne mjere obaveznog liječenja od ovisnosti. Prije donošenja odluke Sud će, po potrebi, pribaviti i mišljenje ljekara.

Član 391

Oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se po KZ BiH moraju oduzeti, oduzeće se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se optuženi proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opšte sigurnosti i interesi morala, o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sudija, odnosno vijeće u trenutku kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1. ovog člana donosi sudija, odnosno vijeće i kad je u presudi kojom je optuženi proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prepis rješenja o oduzimanju predmeta dostaviće se vlasniku predmeta ako je vlasnik poznat.

(5) Protiv rješenja iz st. 1. do 3. ovog člana, vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za oduzimanje predmeta.

Član 392

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom utvrđuje se u krivičnom postupku po službenoj dužnosti.

(2) Tužilac je u toku postupka dužan prikupljati dokaze i izviđati okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Ako je oštećeni podnio imovinskopravni zahtjev u pogledu povraćaja predmeta pribavljenih krivičnim djelom, odnosno u pogledu novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Član 393

Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica pozvaće se na glavni pretres radi saslušanja. Pozivom će se upozoriti da će se postupak provesti bez njihove prisutnosti.

(2) Predstavnik pravnog lica saslušaće se na glavnom pretresu poslije optuženog. Na isti način postupit će se u odnosu na lice na koje je imovinska korist prenesena, ako nije pozvano kao svjedok.

(3) Lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica ovlašćen je da u vezi s utvrđivanjem imovinske koristi predlaže dokaze i da, po dopuštenju sudije, odnosno predsjednika vijeća, postavlja pitanja optuženom, svjedocima i vještacima.

(4) Isključenje javnosti na glavnom pretresu ne odnosi se na lice na koje je imovinska korist prenesena ni na predstavnika pravnog lica.

(5) Ako Sud u toku glavnog pretresa utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi, prekinuće glavni pretres i pozvaće lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnika pravnog lica.

Član 394

Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Sud će visinu iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni ako bi inače njeno utvrđivanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

Član 395

Privremene mjere osiguranja

Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, Sud će po službenoj dužnosti po odredbama koje važe za izvršni postupak odrediti privremene mjere osiguranja. U takvom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 202. ovog zakona.

Član 396

Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

(1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom Sud može izreći u presudi kojom se optuženi oglašava krivim i u rješenju o primjeni vaspitne mjere, kao i u postupku iz člana 389. ovog zakona.

(2) U izreci presude ili rješenja Sud će navesti koji se predmet, odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjereni prepis presude, odnosno rješenja dostavlja se i licu na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavniku pravnog lica ako je Sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od tog lica.

Član 397

Zahtjev za ponavljanje postupka u pogledu mjere oduzimanja imovinske koristi

Lice iz člana 393. ovog zakona može podnijeti zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u pogledu odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 398

Shodna primjena odredbi ovog zakona o žalbi

Odredbe člana 294. st. 2. i 3. i čl. 302. i 317. ovog zakona shodno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Član 399

Shodna primjena ostalih odredbi ovog zakona

Ako odredbama ove glave nije šta drugo predviđeno, u pogledu postupka za primjenu mjera sigurnosti ili za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, shodno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovog zakona.

Član 400

Postupak opozivanja uslovne osude

(1) Kad je u uslovnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, ne nadoknadi štetu ili ne ispuni druge obaveze, a osuđeni u određenom

roku nije ispunio te obaveze, Sud će provesti postupak za opozivanje uslovne osude na prijedlog Tužioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Sud je obavezan da zakaže saslušanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati Tužioca, osuđenog i oštećenog.

(3) Ako Sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obavezu koja mu je bila određena presudom, donijeće presudu kojom će opozvati uslovnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili produžiti rok za ispunjenje obaveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obavezom ili osloboditi osuđenog ispunjenja izrečene obaveze. Ako Sud nađe da nema osnova za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opozivanje uslovne osude.

GLAVA XXIX - POSTUPAK ZA DONOŠENjE ODLUKE O BRISANjU OSUDE ILI PRESTANKU MJERA SIGURNOSTI I PRAVNIH POSLjEDICA OSUDE

Član 401

Rješenje o brisanju osude

(1) Kad po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uslovom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo krivično djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.

(2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude izvršiće se potrebna provjeravanja, a naročito će se prikupiti podaci o tome da li je protiv osuđenog u toku krivični postupak za neko novo krivično djelo učinjeno prije isteka roka predviđenog za brisanje osude.

Član 402

Prijedlog osuđenog za brisanje osude

(1) Ako nadležni organ ne donese rješenje o brisanju osude, osuđeni može tražiti da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

(2) Ako nadležni organ ne postupi po zahtjevu osuđenog u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, osuđeni može tražiti da Sud donese rješenje o brisanju osude.

Član 403

Sudsko brisanje uslovne osude

Ako uslovna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od dana proteka vremena provjeravanja, Sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uslovne osude. Ovo rješenje dostaviće se osuđenom, Tužiocu i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Član 404

Postupak brisanja osude na osnovu sudske odluke

(1) Postupak za brisanje osude shodno odredbama KZ BiH na osnovu sudske odluke pokreće se na molbu osuđenog.

(2) Molba se podnosi Sudu.

(3) Sudija koji za to bude određen, zakazaće i provesti saslušanje Tužioca i osuđenog.

(4) Sudija može o ponašanju osuđenog zatražiti izveštaj od policijskog organa, a može takav izveštaj tražiti i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržavao kaznu.

(5) Podnoslac molbe i Tužilac mogu podnijeti žalbu protiv odluke Suda po molbi za brisanje osude.

(6) Ako Sud odbije molbu zato što osuđeni svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđeni može molbu ponoviti po isteku jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju molbe.

Član 405

Uvjerenje o kaznenoj evidenciji

U uvjerenju koje se građanima izdaje na osnovu podataka iz krivične evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Član 406

Molba i postupak prestanka mjere sigurnosti

(1) Molba za prestanak primjene mjera sigurnosti propisanih u KZ BiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se Sudu.

(2) Sudija koji za to bude određen će prethodno ispitati je li proteklo potrebno vrijeme po zakonu, a zatim će zakazati i provesti saslušanja

- radi utvrđivanja činjenica na koje se podnosilac molbe poziva. Sudija će pozvati Tužioca i podnosioca molbe.

(3) Sudija iz stava 2. ovog člana može zahtijevati izvještaj o ponašanju osuđenog od policijskog organa, odnosno od ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.

(4) U slučaju odbijanja molbe, nova molba se ne može podnijeti prije isteka roka od jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

Čl. 407-431*

(brisano)

GLAVA XXX - POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANjE DRUGIH PRAVA LICA NEOPRAVDANO OSUĐENIH I NEOSNOVANO LIŠENIH SLOBODE

Član 432

Naknada štete zbog neopravdane osude

(1) Pravo na naknadu štete zbog neopravdane osude ima lice kojem je bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija ili koje je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe, ili je optužba odbijena, osim u sljedećim slučajevima:

a) ako je do obustave postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo zbog toga što je u ponovljenom postupku Tužilac odustao od krivičnog gonjenja, a do odustanka je došlo na osnovu sporazuma s osumnjičenim, odnosno optuženim,

b) ako je u ponovljenom postupku presudom optužba odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlašćeni Tužilac je preduzeo krivično gonjenje pred nadležnim sudom.

(2) Osuđeni nema pravo na naknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namjerno prouzročio svoju osudu, osim ako je na to bio prinuđen.

(3) U slučaju osude za krivična djela u stjecaju, pravo na naknadu štete može se odnositi i na pojedina krivična djela u pogledu kojih su ispunjeni uslovi za priznanje naknade.

Član 433

Zastarjelost potraživanja za naknadu štete

(1) Pravo na naknadu štete zastarijeva protekom tri godine od dana pravosnažnosti presude kojom je optuženi oslobođen od optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravosnažnosti rješenja Tužioca ili Suda kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje vanrednog pravnog lijeka podnesena žalba vijeću apelacionog odjeljenja od dana prijema odluke tog vijeća.

(2) Prije podnošenja Sudu tužbe za naknadu štete, oštećeni je dužan da se svojim zahtjevom obrati nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine, radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade.

(3) U slučaju iz člana 434. stav 1. ovog zakona, o zahtjevu se može rješavati samo ako ovlašćeni Tužilac nije preduzeo gonjenje pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijema pravosnažne presude.

Član 434

Podnošenje tužbe nadležnom sudu za naknadu štete

(1) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili po njemu nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete.

(2) Ako je postignut sporazum samo u dijelu odštetnog zahtjeva, oštećeni može podnijeti tužbu u pogledu ostatka zahtjeva.

(3) Tužba za naknadu štete podnosi se protiv Bosne i Hercegovine.

Član 435

Pravo nasljednika na naknadu štete

(1) Nasljednici oštećenog nasljeđuju samo pravo oštećenog lica na naknadu imovinske štete. Ako je oštećeni već podnio zahtjev,

nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama već postavljenog zahtjeva za naknadu imovinske štete.

(2) Nasljednici oštećenog lica mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za naknadu štete, odnosno pokrenuti postupak ako je oštećeno lice umrlo prije isteka roka zastarjelosti a da se od zahtjeva nije odreklo.

Član 436

Ostala lica kojima pripada pravo na naknadu štete

(1) Pravo na naknadu štete pripada:

a) licu koje je bilo u pritvoru, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena,

b) licu koje je izdržavalo kaznu lišenja slobode, a povodom ponavljanja krivičnog postupka izrečena mu je kazna lišenja slobode u kraćem trajanju od kazne koju je izdržalo ili mu je izrečena krivičnopravna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašeno krivim a oslobođeno od kazne,

c) licu koje je usljed pogreške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duže u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere,

d) licu koje je u pritvoru provelo duže nego što traje kazna zatvora na koju je osuđeno.

(2) Licu koje je lišeno slobode bez zakonskog osnova, pripada pravo na naknadu štete ako mu nije određen pritvor, niti mu je vrijeme za koje je lišeno slobode uračunato u izrečenu kaznu za krivično djelo ili za prekršaj.

(3) Naknada štete ne pripada licu koje je svojim nedopuštenim postupcima prouzročilo lišenje slobode. U slučajevima iz stava 1. tačke a. ovog člana isključeno je pravo na naknadu štete i ako su postojale okolnosti iz člana 432. stava 1. ili ako je postupak obustavljen na osnovu člana 205. ovog zakona.

(4) U postupku za naknadu štete, u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana, shodno će se primjenjivati odredbe ove glave.

Član 437

Naknada štete prouzrokovane sredstvima javnog informisanja

Ako je slučaj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neosnovano lišenje slobode nekog lica prikazan u sredstvima javnog informisanja i time bio povrijeđen ugled tog lica, Sud će, na njen zahtjev, objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog informisanja saopštenje o odluci iz koje proizilazi neopravdanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišenja slobode. Ako slučaj nije prikazan u sredstvu javnog informisanja, ovakvo saopštenje će se, na zahtjev tog lica, dostaviti organu ili pravnom licu u kojem je to lice zaposleno, a ako je to za njegovu rehabilitaciju potrebno - političkoj stranci ili udruženju građana.

Član 438

Lica kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

(1) Poslije smrti osuđenog lica pravo na podnošenje ovog zahtjeva pripada njegovom bračnom odnosno vanbračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za naknadu štete.

(3) Nezavisno od uslova iz člana 432. ovog zakona, zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i kad je povodom vanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je usljed pravne kvalifikacije djela u ranijoj presudi bio teže povrijeđen ugled osuđenog lica.

(4) Zahtjev iz st. 1. do 3. ovog člana podnosi se Sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlučuje vijeće (član 24. stav 7.). Prilikom rješavanja o zahtjevu shodno se primjenjuju odredbe člana 432. st. 2. i 3. i člana 436. stava 3. ovog zakona.

Član 439

Rehabilitacija

Sud će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja

organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikom davati podaci iz kaznene evidencije.

Član 440

Zabrana upotrebe podataka

Lice koje je na bilo koji način došlo do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neosnovano lišenje slobode, ne smije upotrijebiti te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju lica protiv kojeg je vođen krivični postupak.

Član 441

Pravo na naknadu štete u vezi zaposlenja

(1) Licu kojem je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bilo na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubilo. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivnjom tog lica.

(2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utiče dužina radnog staža, odnosno staža osiguranja, nadležni organ ili drugo pravno lice uzeće u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana.

(3) Ako organ ili pravno lice iz stava 2. ovog člana ne uzme u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana, oštećeno lice može zahtijevati da Sud utvrdi da je priznavanje ovog vremena staža nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv organa ili pravnog lica, koje osporava priznati staž i protiv Bosne i Hercegovine.

(4) Na zahtjev organa ili pravnog lica kod kojeg se pravo iz stava 2. ovog člana ostvaruje, isplatiće se iz sredstava Budžeta Bosne i Hercegovine propisani doprinos za vrijeme za koje je odredbom stava 1. ovog člana staž priznat.

(5) Staž osiguranja priznat odredbom stava 1. ovog člana u cjelini se uračunava u penzioni staž.

GLAVA XXXI - POSTUPAK ZA IZDAVANjE POTJERNICE I OBJAVE

Član 442

Traženje adrese

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenog, odnosno optuženog, kad je to po odredbama ovog zakona neophodno, Tužilac, odnosno Sud će zatražiti od policijskih organa da osumnjičenog, odnosno optuženog potraže i da Tužioca, odnosno Sud obavijeste o njegovoj adresi.

Član 443

Uslovi za izdavanje potjernice

(1) Izdavanje potjernice može se narediti kad se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv kojeg je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna nalazi u bjekstvu, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice naređuje Sud.

(3) Izdavanje potjernice narediće se i u slučaju bjekstva osuđenog iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru vezanu s lišenjem slobode. Naredbu u takvom slučaju izdaje upravnik ustanove.

(4) Naredba Suda ili upravnika ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policijskim organima radi izvršenja.

Član 444

Izdavanje objave

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u vezi s krivičnim djelom, ili ove predmete treba pronaći, a naročito ako je to potrebno radi ustanovljenja istovjetnosti pronađenog nepoznatnog leša, narediće se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se podaci ili obavještenja dostave organu koji vodi postupak.

(2) Policijski organi mogu objavljivati i fotografije leševa i nestalih lica ako postoje osnovi sumnje da je do smrti, odnosno nestanka tih lica, došlo usljed krivičnog djela.

Član 445

Povlačenje potjernice ili objave

Organ koji je naredio izdavanje potjernice ili objave dužan je da je odmah povuče kad se pronađe traženo lice ili predmet ili kad nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava nije više potrebna.

Član 446

Ko raspisuje potjernicu ili objavu

(1) Potjernicu i objavu raspisuje nadležni policijski organ koga određuje Sud u svakom pojedinom slučaju, odnosno ustanova iz koje je pobjeglo lice na izdržavanju kazne ili zavodske mjere.

(2) Ako je vjerovatno da se lice za kojim je izdata potjernica nalazi u inostranstvu, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine može raspisati međunarodnu potjernicu.

GLAVA XXXII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 447

Nadležno ministarstvo

U smislu ovog zakona, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine je ministarstvo kojem je povjereno obavljanje poslova iz oblasti pravosuđa.

Član 448

Sudska policija

Ako do stupanja na snagu ovog zakona ne otpočne s radom sudska policija, ovlašćenja sudske policije predviđena u ovom zakonu izvršavaće policijski organi u Bosni i Hercegovini, odnosno sudska policija entiteta.

Član 449

Rješavanje predmeta primljenih u rad kod drugih sudova odnosno tužilaštava

(1) Predmete iz nadležnosti Suda primljene u rad kod drugih sudova do stupanja na snagu ovog zakona, dovršiće ti sudovi ukoliko je u tim predmetima optužnica, potvrđena, odnosno stupila na pravnu snagu.

(2) Predmete iz nadležnosti Suda primljene u rad kod drugih sudova, odnosno tužilaštava, i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu, odnosno nije potvrđena, dovršiće mjesno nadležni sudovi, osim ako Sud po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branioca, odluči da preuzme takav predmet a uzimajući u obzir težinu krivičnog djela, svojstva počinioca i ostale okolnosti bitne za ocjenu složenosti predmeta.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, nakon odluke Suda o preuzimanju predmeta, krivični postupak će se nastaviti u skladu s ovim zakonom.

Član 450

Donošenje podzakonskih propisa

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom donijeće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 451

Stupanje na snagu ovog zakona

Ovaj zakon stupio je na snagu 1. marta 2003. godine.

Samostalni član Zakona o izmjenama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 26/2004)

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 63/2004)

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 13/2005)

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 46/2006)

Član 4

Ovaj Zakon se primjenjuje na sve predmete za koje je nadležan Sud Bosne i Hercegovine u kojima pravosnažna presuda nije donesena prije dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 5

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 58/2008)

Član 125

U predmetima u kojima je optužnica potvrđena do stupanja na snagu ovog zakona, postupak će se nastaviti po odredbama zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07 i 15/08), osim ako su odredbe ovog zakona povoljnije za osumnjičenog, odnosno optuženog.

Član 126

Ovlašćuje se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH da utvrde prečišćeni tekst zakona o krivičnom postupku BiH u roku od 60 dana od dana objavljivanja ovog zakona u "Službenom glasniku BiH".

Član 127

Nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine uskladiće svoje zakone o krivičnom postupku sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 128

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o izmjenama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 12/2009)

Član 6

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 16/2009)

Član 2

(Primjena ovog Zakona)

Ovaj Zakon se primjenjuje u svim slučajevima u kojima pravosnažna presuda nije donesena prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3

(Stupanje na snagu ovog Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu po objavljivanju u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 93/2009)

Član 9

Ovlašćuju se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH da utvrde prečišćeni tekst Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

Član 10

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni član Zakona o izmjeni
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 72/2013)

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik BiH", br. 65/2018)

Član 7

U predmetima u kojima je donesena naredba o sprovođenju istrage do stupanja na snagu ovog zakona, postupak će biti nastavljen po odredbama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13).

Član 8

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".